

BIULETYN
ARCHIWUM
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Nr 23

WARSZAWA 1980

BIULETYN
ARCHIWUM POLSKIEJ AKADEMII NAUK

Nr 23

Na prawach rękopisu

Warszawa 1980

Przygotowuje zespół pracowników Archiwum PAN

Redaktor: Zygmunt Kolankowski

Sekretarz Redakcji: Stanisław Chankowski

Adres Redakcji: Archiwum PAN, Warszawa, Nowy Świat 72

Stanisław Chankowski

Warszawa

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

DO DZIEJÓW MUZEUM NARODOWEGO POLSKIEGO W RAPPERSWILU

1870-1927

1.

Główna monografia dziejów Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu nie została dotychczas napisana. W ostatnich czasach ukazało się wprawdzie kilka artykułów poruszających niektóre kwestie szczegółowe¹, niemniej wyczerpujące ujęcie historii tego ważnego ośrodka życia narodowego emigracji polskiej w II połowie XIX wieku jest jeszcze przed nami. Nie wykluczone, że zniechęcająco działała tu świadomość faktu, iż w zawierusze wojennej zginęły niemal w całości zbiory rapperswilskie, a wraz z nimi znaczna część źródeł do dziejów tej

¹ M. Gałyga: Niedoszły patronat Ossolineum nad Muzeum rapperswilskim. "Ze Skarbcza Kultury", z. 31: 1979, s. 109-130; S. Pastuszka: Wkład Karola Lewakowskiego w rozwój Muzeum Narodowego polskiego w Rapperswilu. "Rocznik Zakładu Narodowego im. Ossolińskich", t. 11: 1976, s. 87-114; J. Stauzel: Związki Muzeum Rapperswilskiego z Akademią Umiejętności w świetle korespondencji Władysława Platera. "Rocznik Biblioteki PAN w Krakowie", t. 21: 1975, s. 133-165.

instytucji². Mimo utraty tych zbiorów odnoszących się wszak do wielu zagadnień historii i kultury polskiej, dzieje samego Muzeum można odtworzyć z dużym przybliżeniem na podstawie licznych i bardzo różnorodnych źródeł, zachowanych w bibliotekach i archiwach polskich i zagranicznych. Zanim przystąpię do omówienia tych materiałów warto uprzednio w największym skrócie przedstawić źródła do interesującego nas zagadnienia, które wraz ze zbiorami rapperswilekimi uległy bezpowrotnej stracie³. Pozwoli to na właściwą ocenę wartości zachowanych materiałów i w związku z tym możliwości szczegółowego odtworzenia historii interesującej nas instytucji.

2.

Wiele materiałów rapperswilekich dotyczyło wczesnego okresu dziejów Muzeum, związanego z działalnością jego założyciela Władysława hr. Platera. Były to akta i korespondencja oraz rachunki dotyczące odsłonięcia w roku 1868 pomnika – kolumny dla uczczenia stulecia konfederacji barskiej, następnie akta fundacji Muzeum i umowy z władzami miasta Rapperswil w sprawie wydzierżawienia na siedzibę nowej placówki miejscowego zanku średniowiecznego, korespondencja Platera z pierwszymi pracownikami Muzeum: Franciszkiem Duchinińskim, Antonim Sas-

² Por. A. Lewak: Straty Biblioteki Rapperswilekiej w zbiorach rękopiśmiennych. W: Straty archiwów i bibliotek warszawskich w zakresie rękopiśmiennych źródeł historycznych. Warszawa 1955, t.3, s.102-122.

³ A. Lewak: Zbiory Biblioteki Rapperswilekiej, t.I, Warszawa 1929; A. Lewak i H. Więckowska: Zbiory Biblioteki Rapperswilekiej, t.II, Warszawa 1936.

Miernickim, Stanisławem Krupskim, Józefem Radomińskim, Stanisławem Biechońskim oraz okresowe sprawozdania tych ostatnich z działalności. Szczególnie istotne były tu raporty kustosa J. Radomińskiego, zawierające dokładne opisy jego codziennych czynności, a także spisy osób zwiedzających Muzeum. Znajdowały się tu także odpisy odezw, przemówień i artykułów Platera, rachunki i kwity oraz sprawozdania placówki, wreszcie materiały związane z testamentem Platera i likwidacją jego spadku.

Dłuższego okresu dziejów Muzeum dotyczyły liczne rękopisy, zawierające papiery Józefa Gałęzowskiego, długoletniego dyrektora i prezesa Rady Zawiadowczej Muzeum w jednej osobie. Znajdowały się w niej m.in. protokoły posiedzeń Rady, materiały do sprawozdań i sprawozdania, okólniki, odezwy, projekty statutu, akta fundacji muzealnych, materiały tzw. "sprawy rapperswilekiej" oraz obszerna korespondencja, w tym liczne listy W. Platera. Istotne materiały zawierały również papiery Zygmunta Miłkowskiego /m.in. sprawozdania kontrolerskie/, papiery kustosa Muzeum Włodzimierza Różyckiego de Rosenwerth /głównie korespondencja/ oraz protokoły posiedzeń tzw. Delegacji Paryskiej Rady Muzealnej. Sporo materiałów rapperswilekich odnosiło się do spraw stypendialnych /m.in. wykazy stypendystów/. Omówione materiały uzupełniały rękopisy zawierające spisy darów i ofiarodawców, inwentarze i katalogi zbiorów muzealnych, wreszcie obszerna korespondencja kierowana do tej placówki.

Były to więc bardzo istotne materiały do dziejów Muzeum rapperswilekiego, jakkolwiek część z nich, ze względu na formę drukowaną lub powielaną /hektografowaną/ nie miała charak-

teru unikalnego /np. protokoły posiedzeń Rady Zawiadowniczej, okólniki, odezwy/. Część z nich była też wykorzystana w drukowanych sprawozdaniach muzealnych. Do najbardziej niepowetowanych strat należy niewątpliwie wieloraka korespondencja oraz sprawozdania z działalności pracowników Muzeum.

3.

Przechodząc do przeglądu zachowanych materiałów źródłowych do dziejów Rapperswilu trzeba na wstępie stwierdzić, że ze względu na ich charakter niecelowe jest omawianie oddzielnie źródeł rękopiśmiennych i drukowanych, wiele bowiem typów źródeł występuje w obu postaciach. W niniejszym przeglądzie omawiać więc będę materiały źródłowe, różnicując je według typów, a nie formy zewnętrznej. Zrezygnowałem również z omawiania źródeł według ich przynależności do określonych zbiorów rękopiśmiennych, układ taki bowiem nie sprzyjałby przejrzystości obrazu, pociągając za sobą konieczność powtarzania wielu informacji.

Geneza i założenie Muzeum znalazły odzwierciedlenie źródłowe przede wszystkim w licznych odezwach i artykułach Władysława Platera, ogłaszanych zarówno w postaci druków ulotnych, jak i zamieszczanych w piśmach krajowych /głównie w Galicji/, emigracyjnych i zagranicznych. Odezwy Platera informowały Polaków w kraju i na emigracji, a także cudzoziemców o ufundowaniu przezeń wspomnianej kolumny barskiej, a następnie Muzeum Polskiego w miasteczku Rapperswil koło Zurychu; przedstawiały też cele i zadania nowej placówki. Plater zdawał też publicznie sprawę z wyłożonych na te cele fundu-

szów własnych, informował o potrzebach związanych ze stopniowym rozwojem nowej placówki, odwoływał się do ofiarności publicznej oraz ogłaszał kolejne akty formalno-prawne związane z przekazaniem jej na własność narodowi polskiemu⁴.

Na temat otwarcia Muzeum i propagandy jego celów mamy również kilka wypowiedzi Józefa Ignacego Kraszewskiego⁵. Odezwy w sprawie Muzeum ogłaszał również Teofil Lenartowicz⁶, zaś sam akt otwarcia odnotowany został przez Szwajcarów⁷.

4.

Źródła wytworzone przez samo Muzeum, a więc mające charakter urzędowy, zachowały się stosunkowo licznie, dzięki nadaniu im formy powielanej/hektografowanej/. Są to przede wszystkim protokoły posiedzeń Rady Zawiadowniczej, która wraz z materiałami przygotowawczymi do sprawozdań rzeczowych i fi-

⁴ Spośród licznych odezwy i artykułów można przykładowo wymienić następujące: /W.Plater/: Zdanie sprawy z fundacji pomnika i Muzeum w Rapperswilu, Drezno: 26.III.1871. Druk J.I.Kraszewskiego; tenże: Muzeum Historyczne Polskie w Rapperswilu. "Tydzień polityczny, naukowy, literacki i artystyczny" nr 43 z 23.X.1870 r.; tenże: Akt cesji Muzeum Narodowego Narodowi Polakom. Zurych 8.XII.1873, druk ul.; /tenże/: Posłannictwo Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswil. Rapperswil 3.X.1876, druk ul.

⁵ Przykładowo: J.I.Kraszewski: Rachunki z roku 1868. Poznań 1869, s.679-686; tenże: Rachunki z roku 1869. Poznań 1870, s.505-511; tenże: Pomnik i Muzeum Polskie w Rapperswil, "Tydzień polityczny, naukowy, literacki i artystyczny" nr 10 z 6.III.1870; tenże: Do współobywateli Polaków w sprawie Muzeum Narodowego. 1870, druk ul.

⁶ Przykładowo: T.Lenartowicz: Do artystów polskich w sprawie Muzeum w Rapperswilu. Drezno 1871, s.16. Druk J.I.Kraszewskiego.

⁷ T.Curti: Die Einweihung des polnisch historischen Museums zu Rapperswil. Zürich 1870, ss.20.

nansowych, projektami statutu itd. rozsyłane były - często z dopiskiem "poufne", "nie przeznaczone do publikacji" - członkom Rady zamieszkałym w kraju i na emigracji. Dzięki temu znalazły się następnie w różnych zbiorach rękopiśmiennych; w najbardziej zwartym ciągu chronologicznym, obejmującym lata 1894-1911 zachowały się w Ossolineum. Materiały te pozwalają na wejście w tryb działalności Rady Zawiadowczej, która zbierała się raz do roku, zawsze w sierpniu w Rapperswilu, gdzie omawiała i rozstrzygała sprawy placówki oraz dokonywała rozdziału funduszy stypendialnych, pochodzących głównie z zapisu Krystyna Ostrowskiego na rzecz kształcącej się młodzieży polskiej.

Podobnie rozsyłane były członkom Rady hektografowane okólniki Dyrekcji, podpisywane przez J. Gałęzowskiego; największy ich zbiór za lata 1893-1912 również znajduje się w Ossolineum. Pozwalają one na prześledzenie spraw bieżących oraz zmian, jakie w okresie między posiedzeniami Rady zachodziły - w ujęciu przygotowanym dla jej członków przez Dyrekcję, tym cenniejszym, że nie przeznaczonym do rozpowszechniania.

Oficjalny charakter natomiast miały ogłaszane przez Muzeum roczne "zдания sprawy" z działalności. Ukazywały się one jako druki ulotne pod tytułem "Pierwsze /Drugie, Trzecie/ zdanie sprawy z zarządu Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu", następnie drukowano je pt. "Sprawozdanie z Zarządu Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu za rok Sprawozdania te stanowią istotne źródło do dziejów instytucji muzealnej, przede wszystkim w zakresie danych liczbowych dotyczących przybytków zbiorów muzealnych i biblioteki, liczby zwiedza-

jących, stanu finansowego placówki, udzielanych stypendiów itp.

Zawarte w sprawozdaniach wykazy nowych darów, które napłynęły do Muzeum bywały też oddzielnie publikowane przez kolejnych kustoszy w czasopiśmie krajowych i emigracyjnych, niekiedy także w postaci broszur⁸. Natomiast spotykane w zbiorach rękopiśmiennych liczne pisma Muzeum i biblioteki z podziękowaniem za otrzymane - często bardzo drobne - dary świadczą o ofiarowości różnych osób na rzecz placówki emigracyjnej. Znaczenie tych materiałów nie polega oczywiście na ilościowym i jakościowym potwierdzeniu darów, gdyż zestawienia ich znajdują się w dorocznych sprawozdaniach Muzeum. Podziękowania takie stanowiły pamiątkę dla ofiarodawcy, świadectwo jego patriotyzmu i hojności w popieraniu instytucji emigracyjnej. Niekiedy mogły się one przyczynić do poszerzenia listy ofiarodawców o nazwiska tych osób, które przesyłając dary dla Muzeum zastrzegali sobie w druku anonimowość.

5.

Źródłem, które umożliwiło poznanie wnętrza Muzeum, jego wyposażenia i rozmieszczonych w nim zbiorów są przewodniki /niekiedy ilustrowane/ oraz opisy Muzeum publikowane z inicjatywy samej placówki, bądź pochodzące spoza jej kręgu. Pierwszy z nich zamieszczony w zurychskim "Głosie Polskim"⁹

⁸ Przykładowo: W. Różycki de Rosenwerth: Wykaz darów złożonych w roku bieżącym Muzeum Narodowemu w Rapperswil. Kraków 1892, ss. 12.

⁹ Muzeum Polskie w Rapperswil. "Głos Polski" /Zurych/ nr 15 i 16 z 24 i 31.XII.1872 r.

niał raczej charakter opisu nowo otwartej placówki. Pierwszym większym ujęciem o charakterze zbliżonym do przewodnika zawierającego m.in. krótką informację o samej instytucji, jej założeniach i celach wraz z opisem zgromadzonych zbiorów przedstawił Agaton Giller w roku 1876¹⁰. Następne, z natury rzeczy krótsze informacje o Muzeum, zamieścił w latach 1881 i 1882 "Kurier Paryski" i petersburski "Kraj"¹¹. W 10 lat później opisał Muzeum rapperswilskie Kazimierz Wróblewski¹². W tym samym 1892 r. lwowska "Gazeta Narodowa" zamieściła tłumaczenie informacji o polskiej placówce zawartej we włoskiej "Tribuna Illustrata"¹³. W roku 1894 opublikowany został "Rzut oka na dzieje Muzeum Narodowego w Rapperswilu 1869-1893" opracowany przez ówczesnego bibliotekarza Zygmunta Wasilewskiego, poprzedzony wstępem członka Rady Muzealnej Zygmunta Miłkowskiego¹⁴, powieściopisarza znanego pod pseudonimem Teodora Tomasa Jeża. Ten pierwszy oficjalny przewodnik po Muzeum składał się z 2 części: jedna obejmowała dzieje Muzeum, druga zawierała szczegółowy opis jego sal. Część historyczna była zarazem pierwszym ujęciem ówczesnego działania instytucji. Podobne, zaktualizowane opracowanie, pióra ówczes-

¹⁰ Pt. Muzeum Narodowe w Rapperswil. W: "Album Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswil, t.II, Lwów 1876, s.579-597.

¹¹ S.Buszczyński: Skarbnica pamiątek. "Kraj" nr 3 z 18.VII.1882.

¹² K.Wróblewski: Polskie Muzeum Narodowe w Rapperswil. Lwów 1882.

¹³ Polskie Muzeum w Rapperswilu. Lwów 1892. Odb. z "Gazety Narodowej".

¹⁴ Zamieszczony w IV t. "Albumu Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswil i odtńce. Lwów 1894.

nego bibliotekarza Wacława Karczewskiego ukazało się nakładem dyrekcji Muzeum również w Krakowie w roku 1906, zaś wersja francuska tej publikacji ukazała się w roku 1909¹⁵.

W okresie dzielącym obie publikacje pojawiła się, opatrzona rycinami, krótka informacja o Muzeum pióra Alfreda Szczepańskiego /1896/ oraz broszura Jana Rosza /Roszkowskiego/ zawierająca na 22 stronach skrót dziejów placówki, a także opis jej zbiorów i wnętrz w oparciu o przewodnik Wasilewskiego z roku 1894¹⁶. W latach dziewięćdziesiątych częste korespondencje z Rapperswilu ukazały się w paryskim "Wolnym Polskim Słowie".

Opisy Muzeum zamieścił również w latach 1902-1904 "Przegląd Wszechpolski". W roku 1902 ukazała się w "The Windsor Magazine" 11-stronicowa informacja z 20 interesującymi fotografiami wnętrz i niektórych obiektów muzealnych¹⁷. Nieco uwagi poświęcały też polskiemu Muzeum ogólne zagraniczne przewodniki po mieście Rapperswil¹⁸. Opis placówki w języku francuskim ukazał się też w wydawanym przez Szkołę Batignollską w Paryżu "Bulletin polonais, litteraire, scientifique et artistique ..." z sierpnia 1905 r.

¹⁵ Muzeum Narodowe Polskie w Rapperswil. Kraków 1906. Materiały rękopiśmienne do tej publikacji przechowuje w papierach W.Karczewskiego "Ossolineum" we Wrocławiu.

¹⁶ A.Szczepański: Narodowe Polskie Muzeum w Rapperswilu. Kraków 1896; J.Rosz/kowski/: Szkic dziejów Muzeum Narodowego w Rapperswil. Lwów 1898.

¹⁷ A. de Burgh: The Poland of to-Day: The Polish National Museum at Rapperswil, Switzerland. London 1902, odb. z "The Windsor Magazine", vol.15: 1902, s.461-471.

¹⁸ Rapperswil und Umgebung. 1900; Rapperswil und Oberer Zürichsee. Rapperswil ok. 1908 r. Rapperswil et ses environ. Davos b.d.,

zionych zbiorów omówili: ogólnie - Władysław Kłyszewski, bibliotekę - Kazimierz Tyszkowski, zaś zbiory kartograficzne - Marian Maluszyński²⁸. Ukoronowaniem tych publikacji były trzy tomy "Katalogu Zbiorów Rapperswilek" ²⁹. Katalog ten, mimo zniszczenia samych zbiorów, dzięki swej dokładności zachował nadal wartość jako źródło wielu informacji o Muzeum rapperswilekim. Natomiast zbiory muzealne, po przewiezieniu do Polski, znalazły odzwierciedlenie w katalogu wystawy urządzonej z tej okazji w Warszawie w roku 1928 przez Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości³⁰.

7.

Informacje o Muzeum zawarte w omówionych poprzednie przewodnikach znalazły uzupełnienie w opisach Rapperswilu, przekazanych przez podróżujących po Europie Polaków. Wielu z nich uważało za swój patriotyczny obowiązek zwiedzenie tego emigracyjnego ośrodka życia narodowego, kawałka wolnej Polski na ziemi szwajcarskiej. Opisy lub wzmianki o Muzeum w Rapperswilu spotkać można bądź we wspomnieniach z podróży /W. Leitgebera, 1899, Jakuba Górki, 1904, Mariana Dąbrowskiego,

²⁸ W. Kłyszewski: Zbiory rapperswilekie w Warszawie. "Kronika Warszawy" 1929, z. 11/12, s. 12-17; K. Tyszkowski: Zbiory Biblioteki Rapperswilekiej. "Insurekcje" 1929/30, t. 1, s. 192-196; M. Maluszyński: Zbiór kartograficzny Biblioteki Rapperswilekiej. "Wiadomości Służby Geograficznej", t. 5: 1931, s. 291-294.

²⁹ Zob. przypis 3.

³⁰ Zbiory Polskiego Muzeum Narodowego w Rapperswilu. Katalog XXIV wystawy Towarzystwa Opieki nad Zabytkami Przeszłości w Kamienicy Baryczków, Warszawa 1928.

1910, Zuzanny Rabskiej³¹, bądź w korespondencji /Maria Konopnicka, Eliza Orzeszkowa³². Do tej samej grupy źródeł wypada zaliczyć również relacje o Muzeum zawarte w pamiętnikach badaczy, którzy w Rapperswilu dla celów naukowych korzystali ze zbiorów rękopiśmiennych i druków biblioteki muzealnej, jak: Zygmunt Gawarecki /Ossolineum/, Konstanty Marian Górski /Biblioteka Jagiellońska/, Marian Kukiel, Bolesław Limanowski, Stanisław Wojciechowski³³.

Niewiele natomiast mamy pamiętników i wspomnień osób ściśle i dłużej związanych z Muzeum. Nie pozostawili ich niestety jego zwierzchnicy W. Plater, J. Gałęzowski, Henryk Bukowski, W. Różycki. Trochę wspomnień zawdzięczamy pracownikom biblioteki muzealnej. Z. Wasilewski w późno spisany pamiętniku /Archiwum PAN/ o swej pracy zawodowej w Rapperswilu napisał stosunkowo niewiele i to rzeczy przeważnie znanych z innych przekazów źródłowych. Wcześniejsze wypowiedzi wspomnienia- we Wasilewskiego rozproszone w różnych pozycjach drukowa-

³¹ W. Leitgeber: Rapperswil. Wspomnienie z podróży, za-razem przyczynek do historii Muzeum Narodowego, Ostrów 1899; J. Górka: Wspomnienia z podróży, Tarnów 1904; Z. Rabeka: Moje życie z książką, t. II, Wrocław 1964; M. Dąbrowski: Garść wrażeń z Rapperswilu. "Widnokręgi" 1910, s. 15.

³² M. Konopnicka: Korespondencja, t. II i IV, Wrocław 1971-1975; E. Orzeszkowa: Listy, t. II, Warszawa-Grodno 1938.

³³ Z. Gawarecki: Moje notatki /1887-1910/. Ossolineum, rps. 7817/I. Wiadomość o tej pozycji zawdzięczam dr. Jadwidze Turckiej z Ossolineum; K. M. Górski: Notatki z podróży 6.VI. 1906 - 30.VI. 1908, Bibl. Jagiellońska, rps. 7709 I; M. Kukiel: Trzy wspomnienia z Rapperswilu. "Wiadomości" 1956, nr 39; B. Limanowski: Korespondencja i kroniki ze Szwajcarii. "Przebieg Tygodniowy" 1884, nr 9, 10, 19, 20, 29, 35, 36; tenże: Pamiętniki, t. II, Warszawa 1973, t. III, 1961; S. Wojciechowski: Moje wspomnienia, t. I, Lwów-Warszawa 1938.

nych³⁴, dotyczą głównie jego współpracownika, później następcy na posadzie bibliotekarskiej muzealnego - Stefana Żeromskiego. W ogóle okres pobytu Żeromskiego w Rapperswilu jest mocno udokumentowany źródłowo - przede wszystkim dzięki jego korespondencji z H. Bukowskim /zob. niżej/. Sam Żeromski pozostawił o czasach swej pracy w Muzeum jedynie luźne wzmianki rozproszone w jego pismach³⁵, natomiast obraz Rapperswilu i panujących w nim stosunków znalazł literackie odzwierciedlenie w przedstawieniu uzdrowiska Cisy w "Ludziach bezdomnych". O pracy Żeromskiego na tej placówce pisali natomiast w swych wspomnieniach: jego pasierbica, Helena z Rodkiewiczów Witkiewiczowa, były bibliotekarz Rapperswilu Władysław Kłyszewski, Z. Miłkowski³⁶, zaś późniejsze wypowiedzi pisarza na ten temat w kręgach towarzyskich zanotowały Hanna Mortkowicz-Oleśkowska i Z. Rabska³⁷.

8.

Bardzo ważnym źródłem do poznania całokształtu spraw Muzeum oraz kontrowersji, jakie w sposób niesunikniony wokół

³⁴ /Z. Wasilewski/: Rapperswil. Dwa listy z podróży przez Jotę. "Dziennik Poznański", nr 167 i 168 z 1892 r.; także: Wspomnienia o Stefanie Żeromskim, Warszawa 1961. Oprac. S. Elle.

³⁵ Snobizm i postęp. Wyd. II, Warszawa 1926; Inter arma. Wyd. II, Warszawa 1930; Wspomnienie. Pisma, t. 26, Warszawa 1951.

³⁶ Pamiętnik Henryki z Rodkiewiczów Witkiewiczowej, córki Oktawii Żeromskiej. Podał do druku S. Butryja "Przegląd Lubelski", t. 1: 1965, s. 200-214; W. Kłyszewski: Stefan Żeromski w Rapperswilu. "Tygodnik Ilustrowany", nr 49 z 1925 r.; także: Z moich wspomnień, Kraków 1961; Z. Miłkowski: Od kolebki przez życie. Wspomnienia. Kraków 1936-1937, 3 t.

³⁷ H. Mortkowicz-Oleśkowska: Bunt wspomnień, Warszawa 1961, wyd. II; Z. Rabska, op. cit.

tej instytucji powstawały jest obszerna korespondencja członków kierownictwa, Rady Zawiadawczej, pracowników oraz osób interesujących się losami Muzeum. Na czoło wysuwa się tu ogromna korespondencja Władysława Platera, którego listy znajdują się we wszystkich przebadanych lub wstępnie rozpoznanych przez mnie zbiorach rękopiśmiennych w Polsce, a także w Bibliotece Polskiej w Paryżu. Przez cały kilkudziesięcioletni okres swego pobytu na emigracji Plater prowadził rozległe "listownictwo"; powołanie do życia Muzeum dodało nowy impuls tej korespondencji. Problemy związane z propagowaniem nowej instytucji, zapewnieniem jej utrzymania i rozwojem, zabiegi o poparcie moralne i finansowe ze strony rodaków w kraju i na emigracji były w ostatnim dwudziestolecu życia założyciela - podobnie jak omówione poprzednio odezwy - głównym tematem jego listów, stanowiąc zarazem ważne źródło dla historyka tej instytucji. Listy Platera znajdują się m.in. w papierach Stefana Buszczyńskiego, T. Lenartowicza /Biblioteka PAN w Krakowie/, A. Gillerera, Izydora Kopernickiego, J. I. Kraszewskiego, Karola Libelta, Heleny Modrzejewskiej-Chłapowskiej, Józefa Bohdana i Dionizego Zaleskich /Biblioteka Jagiellońska w Krakowie/, Mieczysława Darowskiego, Dzieduszyckich i Henryka Schmitta /Ossolineum we Wrocławiu/, Gałęzowskich /Biblioteka Polska w Paryżu/. Plater korespondował też z instytucjami, takimi jak Akademia Umiejętności w Krakowie, Ossolineum we Lwowie, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk³⁸.

³⁸ 7 listów Platera do PTN, adresowanych na ręce K. Libelta opublikował A. Wojtkowski w pracy pt. Muzeum Narodowe Polskie w Rapperswilu a Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Poznaniu. "Kronika Miasta Poznania". R. 6: 1928, nr 2, s. 194-198, dzięki czemu treść ich ocalała mimo zniszczenia archiwum PTN.

W dużej mierze chronologiczną kontynuację tej korespondencji stanowią znajdujące się w różnych zbiorach listy J. Gałęzowskiego. Obejmują one długi okres, aż do pierwszej wojny światowej. Gałęzowski korespondował jeszcze z Platerem, który darzył go zaufaniem, później zaś, po jego śmierci /1889/, już jako dyrektor i prezes Rady Zawiadowczej - z wiceprezesami Karolem Lewakowskim /Ossolineum - tu także kopie odpowiedzi/ i H. Bukowskim oraz jego zamieszkałym w Ouarville we Francji szwagrem, członkiem Rady Henrykiem Gierszyńskim /Biblioteka Polska w Paryżu/, a także z innym członkiem Rady - krakowskim historykiem i pisarzem S. Buszczyńskim /Biblioteka PAN w Krakowie/, wreszcie z bibliotekarzami Z. Wasilewskim i S. Żeromskim.

O ile głównym tematem listów Gałęzowskiego były sprawy organizacyjne i finansowe, w których był szczególnie biegły jako długoletni pracownik i dyrektor Crédit Foncier w Paryżu, o tyle sprawy bieżących prac w Muzeum, jego urządzenia wewnętrzne, zwłaszcza biblioteki, podlegały fachowemu kierownictwu długoletniego, znanego w Szwecji /gdzie mieszkał/ i w Europie, antykwariusza H. Bukowskiego, wiceprezesa Rady Zawiadowczej. Nie tylko doglądał on spraw muzealnych, ale z własnych funduszyłożył znaczne sumy na utrzymanie instytucji, a zwłaszcza gromadzenie zbiorów. Sprawy codziennej pracy muzealnej i bibliotecznej uwidocznione są szczególnie w jego licznych listach wysyłanych do kustosa W. Różyckiego de Rosenwerth /Biblioteka Narodowa/ oraz do kolejnych bibliotekarzy: S. Żeromskiego /w posiadaniu p. Moniki Żeromskiej/ i R. Mielczarskiego /Ossolineum i Biblioteka Polska w Paryżu/.

Z kolei listy do H. Bukowskiego przesyłane przez bibliotekarzy: Z. Wasilewskiego oraz R. Mielczarskiego /Biblioteka Polska w Paryżu/, a przede wszystkim listy S. Żeromskiego z lat 1892-1896, uzupełnione listami jego żony do tegoż adresata³⁹ ukazują te same problemy z punktu widzenia pracowników Muzeum. Korespondencja Żeromskiego z Bukowskim była szczególnie ożywiona i obfita, gdyż obu korespondentów łączyła zasyła przysła. Żeromski jako pracownik Rapperswilu stopniowo zdobył sobie wielkie zaufanie i zyczliwość Bukowskiego, któremu zdawał sprawę z postępu prac muzealnych i bibliotecznych oraz szukał oparcia w swoim konflikcie z kustoszem Rutyskim. Adresat z kolei udzielał mu szczegółowych wskazówek roboczych; starał się też wpływać łagodząco na obu zwątpionych pracowników, a zarazem dążył do zneutralizowania skutków niefachowych i często dziwacznych posunięć kustosa, który - chociaż dyletant - był zwierzchnikiem bibliotekarza⁴⁰. Tak więc omówiona wyżej korespondencja stanowi pierwszorzędne źródło do poznania tego okresu historii Muzeum. Ogólne sprawy placówki poruszał Bukowski w licznych listach do szwagra i siostry małżonków Gierszyńskich⁴¹, do wiceprezesa Rady K. Lewakowskiego

³⁹ Stefan Żeromski. Listy do Henryka Bukowskiego. Tekst opracował, wstępem i komentarzem opatrzył Władysław Wasilewski. Warszawa 1975; Listy Oktawii Żeromskiej do Henryka Bukowskiego. Opublikował Z. J. Adamczyk "Przegląd Humanistyczny" 1969, z. 6, s. 131-145.

⁴⁰ Listy Bukowskiego do Żeromskiego przygotowywane są do wydania przez W. Wasilewską. Informacja p. Moniki Żeromskiej.

⁴¹ Listy Henryka Bukowskiego do rodziny Gierszyńskich. Źródło do dziejów Muzeum Polskiego w Rapperswilu. Opracował W. Stankiewicz. "Rocznik Biblioteki Narodowej", t. 7: 1971, s. 475-528; t. 8: 1972, s. 359-378.

/Ossolineum/, do członka Rady S.Buszczyńskiego /Biblioteka PAN w Krakowie/ i do wiceprezydenta m. Lwowa Tadeusza Rutowskiego /Ossolineum/.

Listy K.Lewakowskiego do J.Gałęzowskiego, H.Gierszyńskiego oraz do kontrolera z ramienia Rady Muzealnej Z.Milkowskiego /Biblioteka Polska w Paryżu/ obrazują kontrowersje rozgrywające się na zewnątrz placówki. Papiery Lewakowskiego z kolei /Archiwum Zakładu Historii Ruchu Ludowego/ zawierają korespondencję dotyczącą głównie biblioteki muzealnej.

Listy Z.Milkowskiego do H.Gierszyńskiego i vice versa /Biblioteka Polska w Paryżu/ dotyczą nie tylko spraw Muzeum, ale także związanego z nim Skarbu Narodowego, listy Milkowskiego zaś do S.Żeromskiego /zbiory Moniki Żeromskiej/ - wewnętrznych spraw muzealnych. W tychże zbiorach znajdują się także listy do S.Żeromskiego pisane przez Gierszyńskich, przez b.kustosza I.Domagalskiego oraz bibliotekarza R.Mielczarskiego. Dotyczą one częściowo okresu pracy Żeromskiego w Rapperswilu/, częściowo zaś okresu trwania tzw. "sprawy rapperswilskiej" /1910-1912/. Tych samych lat, głównie jednak okresu pracy Żeromskiego w Rapperswilu dotyczy garść listów, które opublikowała z odpisów rapperswilskich M.Złotorzycka, oceniając je od zagłady. Były to listy skierowane do dyrektora J.Gałęzowskiego przez H.Bukowskiego, Z.Wasilewskiego i S.Żeromskiego oraz tegoż do Z.Milkowskiego⁴².

⁴² M.Złotorzycka: Listy z Rapperswilu i o Rapperswilu. "Wiadomości Literackie", R.11: 1934, nr 45; M.Złotorzycka: Fragmenty korespondencji rapperswilskiej, "Pamiętnik Literacki" 1956, z.1, s.189-198.

Dane do dziejów Rapperswilu znajdują się również w rozproszonej po różnych zbiorach korespondencji osób luźniej z nim związanych. Częściowo byli to członkowie Rady Zawadowczej, część zaś - to ludzie, którym los tej instytucji był bliski i żywo ich obchodził. Tak więc sprawy rapperswilskie wczesnego okresu znalazły oddźwięk w korespondencji między J.I.Kraszewskim a T.Lenartowiczem i A.Gillere⁴³ oraz między A.Gillere a J.Gałęzowskim i H.Bukowskim /Biblioteka PAN w Krakowie/. Okresu po roku 1900 /data śmierci H.Bukowskiego/ dotyczą liczne listy Bolesława Dłuskiego-Jabłonowskiego, Wawrzyńca Engeströma, Jana Lorentowicza, Jana Ławskiego, Michała Sokolnickiego i in. nadsyłane do H.Gierszyńskiego i jego żony /Biblioteka Polska w Paryżu/. We wszystkich listach tych osób można znaleźć większe lub mniejsze echa spraw wiążących się z Muzeum Rapperswilskim.

Ogólnie biorąc ta obszerna korespondencja w sposób bardzo istotny uzupełnia naszą wiedzę o dziejach tej placówki, zwłaszcza wobec niedostatku przekazów pamiętnikarskich.

9.

Ogromna liczba przekazów źródłowych wiąże się z polemikami, jakie wokół Muzeum Rapperswilskiego powstawały w różnych okresach jego dziejów. Sprawy te znajdowały odzwierciedlenie w omówionej wyżej korespondencji osób bezpośrednio

⁴³ Kraszewski Józef Ignacy, Lenartowicz Teofil. Korespondencja. Do druku przygotował i komentarzem opatrzył W.Danek. Wrocław 1963; J.Sokulski: Stosunki Józefa Ignacego Kraszewskiego /1876-1887/ z Agatonem Gillere /wraz z wyborem listów J.I.Kraszewskiego do A.Gillera. Lwów 1912.

lub pośrednio związanych z Rapperswilem, przede wszystkim jednak w dziesiątkach druków ulotnych, broszur i artykułów prasowych, często również publikowanych w oddzielnych odbitkach.

Polemiki wokół spraw Muzeum towarzyszyły całemu okresowi jego istnienia, niemniej kilka istotniejszych momentów tej historii skupiło szczególne zainteresowanie opinii, wywołując zwiększoną liczbę wypowiedzi. Zgrupowanie najważniejszych tylko publikacji, które można określić jako polemiczne, według dat ich powstania pozwala szczególnie dobrze wypublikować to zjawisko.

Już w roku 1872 ataki podjęte w kilku artykułach przez krakowski dziennik konserwatywny "Czas" na samą ideę Muzeum polskiego za granicą spowodowały ukazanie się w odpowiedzi artykułów i oświadczeń W. Platera i F. Duchńskiego⁴⁴.

Więcej wypowiedzi polemicznych pojawiło się w latach 1883-1884 w związku z krytyką działalności Muzeum podjętą przez Karola Estreichera w artykułach w krakowskim "Czasie" publikowanych następnie w formie broszur⁴⁵. W obronie instytucji rapperswilskiej podniosły się głosy S. Buszczyńskiego, A. Gillera, J. I. Kraszewskiego, W. Platera oraz kilku innych

⁴⁴ Por.: "Czas", nr 225, 235, 256 z 1872 r.; W. Plater: Dziennik "Czas" i Muzeum Narodowe w Rapperswil, Zurych 1872; F. Duchński: Odpowiedź dziennikowi "Czas" profesora Duchńskiego konserwatora Muzeum Narodowego w Rapperswil, Zurych 1872.

⁴⁵ K. Estreicher: Pan Konstanty Schmidt /Ciężkiński/ i jego zbiory, Kraków 1883; tenże: O Rapperswilu głos drugi i ostatni, Kraków 1883.

publicystów⁴⁶. W roku następnym wywołał polemikę - choć w skromniejszym zakresie - krytyczny głos w sprawie Muzeum Ludomira Michalskiego⁴⁷.

Następną kwestią, która wywołała nową falę dyskusji była niełatwa sytuacja prawna i finansowa instytucji po śmierci jej założyciela /1889/. Ukazało się wówczas w tej sprawie oświadczenie H. Bukowskiego i J. Gałęzowskiego⁴⁸, które spowodowało szereg głosów, najczęściej zatytułowanych "W sprawie muzeum rapperswilskiego". Zabierali głos, i to niejednokrotnie - S. Buszczyński, K. Estreicher, Jan Nepomucen Gniewosz i inni⁴⁹.

Dalsze wypowiedzi w sprawie Rapperswilu pojawiły się w roku 1895 w związku z opracowanym przez dr Henryka Dobrzyckiego i rozpowszechnionym w formie hektografowanej memoriałem⁵⁰ gruntownie krytykującym ówczesny stan placówki pod bezpośrednim zarządem niefortunnego kustosa W. Rużyckiego de Rosenwerth. Doroczne posiedzenie Rady, która zapoznała się z memoriałem pociągnęło za sobą publiczne wypowiedzi H. Bukowskiego, Z. Miłkowskiego i paru innych autorów⁵¹.

⁴⁶ Przykładowo /A. Giller/: W obronie prawdy i własności narodowej. Odpowiedź p. Estreicherowi przez jednego z urzędników Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Paryż 1883.

⁴⁷ /L. Michalski/: Głos polski zbiorowy w sprawie Narodowego Muzeum w Rapperswilu. Zurych 1884.

⁴⁸ "Nowa Reforma" z 27.V.1899 r.

⁴⁹ Przykładowo: J. Gniewosz: Sprawa hr. Władysława Platera, Krosno 1889; K. Estreicher: W sprawie Muzeum rapperswilskiego, Kraków 1889.

⁵⁰ "Uwagi w sprawie obecnego stanu Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu" /Biblioteka Jagiellońska, Ossolineum/.

⁵¹ Przykładowo: H. Bukowski: W imię prawdy i sprawiedliwości. "Nowa Reforma" nr 65 z 1885 r.

W okresie pomiędzy rokiem 1895 a 1910 pojawiło się nieco mniej publikacji m.in. związane one były z polemiką wokół wspomnianego już "Katalogu zbiorów mickiewiczowskich w Rapperswilu"⁵².

Prawdziwą natomiast falę artykułów, broszur i druków ulotnych wywołała tzw. sprawa rapperswilska związana z projektami wydzielenia z Muzeum biblioteki muzealnej i przeniesienia jej do Galicji oraz z licznymi zarzutami, jakie publicznie postawiono Zarządowi Muzeum w sprawie stanu instytucji i podjętymi przez jego władze próbami obrony. Publikacje w tej sprawie rozpoczęły się w roku 1910 i trwały do roku 1912. Największe ich nasilenie przypada na rok 1911 - kulminacyjny w sprawie rapperswilskiej. Liczne wypowiedzi polemiczne pojawiły się w prasie i w broszurach we wszystkich trzech zaborach, a także w prasie emigracyjnej wychodzącej w języku polskim i francuskim. Głos zabierali kilkakrotnie m.in. Józef Flach, J. Gałęzowski, H. Gierszyński, W. Karczewski, Z. Miłkowski, Michał Sokolnicki, Stanisław Szpoński, Z. Wasilewski i S. Żeromski. Nie sposób analizować tu tak licznych wypowiedzi - należy tylko zwrócić uwagę na dwie pozycje, które miały w tej sprawie największe znaczenie: "Orzeczenie Komisji" powołanej dla zbadania zarzutów stawianych Zarządowi Muzeum oraz - stanowiącą odpowiedź na to orzeczenie - broszurę S. Żeromskiego pt. "O przyszłość Rapperswilu"⁵³.

⁵² Zob. przypis 22.

⁵³ Orzeczenie Komisji w sprawie Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Rapperswil 1911; S. Żeromski: O przyszłość Rapperswilu. Towarzystwo Przyjaciół Rapperswilu. Udowodnienie zarzutów poczynionych Zarządowi muzealnemu. Kraków 1911.

Sporo publikacji polemicznych dotyczyło związanego z Muzeum Rapperswilskim Skarbu Narodowego. Polemizowali ze sobą Mieczysław Golberg i J. Gałęzowski, zabierali wielokrotnie głos Z. Miłkowski i H. Gierszyński⁵⁴. Sprawy Skarbu przebiegają się też wielokrotnie we wspomnianej poprzednio ich korespondencji. Zachowały się również materiały urzędowe, m.in. sprawozdania, składy zarządu Skarbu /Ossolineum i druki ulotne/.

10.

Źródła do dziejów Muzeum Rapperswilskiego podczas I wojny światowej to głównie materiały Rapperswilskiego Biura Prasowego z lat 1914-1917 /Biblioteka Narodowa/. Dotyczą one propagandy sprawy polskiej w latach wojny. Z tegoż okresu pochodzą odnoszące się do wspomnianego zagadnienia fragmenty materiałów Centralnej Agencji Polskiej w Lozannie 1915-1919 /Archiwum Akt Nowych w Warszawie i Biblioteka Narodowa/. Sprawy przewiezienia do kraju zbiorów rapperswilskich dotyczą niektóre pisma z zespołu akt Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i spuścizny Marcellego Handelsmana /Archiwum PAN w Warszawie/. Okres międzywojenny i pierwsze lata po II wojnie światowej znajdują odzwierciedlenie w przechowywanych w Archiwum Akt Nowych aktach Ministerstwa Spraw Za-

⁵⁴ Przykładowo: M. Golberg: Historia miliona narodowego w Rapperswilu, Kraków 1905; J. Gałęzowski: W sprawie Muzeum Narodowego w Rapperswilu. Wykaz błędów i niedorzeczności zawartych w broszurze pod tytułem "Gdzie się podział skarb narodowy /Historia miliona narodowego w Rapperswilu/, Kraków 1906.

granicznych /1917-1939/, Konsulatu Honorowego RP w Zurychu /katalog biblioteki muzealnej/ oraz zespole akt Muzeum Polskiego w Rapperswilu /1936-1952/. Te ostatnie materiały dotyczą organizowanych w tamtejszym zamku, po wywiezieniu zbiorów do kraju, wystaw czasowych oraz późniejszego Muzeum Polskiej Współczesnej. Do stosunków powojennych na tym terenie odnoszą się akta Komitetu Współpracy Kulturalnej z Zagranicą /1946-1956/, zawierające preliminarze budżetowe i sprawozdania finansowe /Archiwum Akt Nowych/. Ściśle biorąc materiały z okresu międzywojennego /po roku 1927/ wykraczają poza zakres chronologiczny omawianego zagadnienia.

11.

Dokonany powyżej przegląd zachowanych materiałów źródłowych do dziejów Rapperswilu potwierdza w moim przeświadczeniu sformułowane na początku stwierdzenie, iż mimo strat poniesionych w tym zakresie w zbiorach rapperswilskich, nadal całkowicie możliwe jest szczegółowe odtworzenie dziejów Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu. Stanowią też one przedmiot monografii przygotowywanej przez autora niniejszego artykułu.

INWENTARZE ARCHIWALNE

W "Biuletynie" nr 23 publikuje się dwa obszerne inwentarze zespołów pochodzenia prywatnego.

Materiały Andrzeja Grodka /1901-1959/, uczonego zajmującego się historią gospodarczą, opracowane zostały przez mgr Marię Wrzorską przy pomocy Lucji Litwowej. Spuścizna liczy 236 jednostek, które uzupełnia 10 aneksów.

Materiały Janusza Wolińskiego /1894-1970/, historyka zajmującego się głównie wiekiem XVII i XVIII, opracowana została przez mgr Hannę Dymnicką-Wołoszyńską. Zespół liczy 155 jednostek, do których dołączono 5 aneksów.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY WYSTĘPUJĄCE W INWENTARZACH

AGAD	- Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
AG	- Archiwum Gdańskie /obecnie Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Gdańsku
AJ	- Archiwum Jasnogórskie
akad.	- akademicki
AMAE	- Archives du Ministère des Affaires Étrangères w Paryżu
AP	- Archiwum Poznańskie /obecnie Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Poznaniu/

AWil.	- Archiwum Wilanowskie
AWr.	- Wojewódzkie Archiwum Państwowe we Wrocławiu
BCz	- Biblioteka Czartoryskich w Krakowie
BJ	- Biblioteka Jagiellońska w Krakowie
BK	- Biblioteka Kórnicka
BN	- Biblioteka Narodowa w Warszawie
BO	- Biblioteka Ossolineum /dawniej we Lwowie, obecnie we Wrocławiu/
BOK	- Biblioteka Ordynacji Krasieńskich
BOP	- Biblioteka Ordynacji Przemyślańskich
BOZ	- Biblioteka Ordynacji Zamojskich
BPAU	- Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności /obecnie Polskiej Akademii Nauk/ w Krakowie
BPTPN	- Biblioteka Poznańskiego Tow. Przyjaciół Nauk
BW	- Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego
CKK	- Centralna Komisja Kwalifikacyjna
cz.	- część
druk.	- drukowany
d/s	- do spraw
egz.	- egzemplarz
fot.	- fotografia
fotok.	- fotokopia
fragm.	- fragment
HHS	- Haus - Hof und Staatsarchiv w Wiedniu
im.	- imienia
j.	- jednostka
j.ang.	- język angielski
j.franc.	- język francuski
j.lac.	- język łaciński

j.niem.	- język niemiecki
j.pol.	- język polski
j.ros.	- język rosyjski
j.wł.	- język włoski
j.w.	- jak wyżej
k.	- karta
KC PZPR	- Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej
KNP	- Kongres Nauki Polskiej
KPP	- Komunistyczna Partia Polski
KPRP	- Komunistyczna Partia Robotnicza Polski
l.	- luźne lub lata
l. /w korespondencji/	- list
masz.	- maszynopis
m.b.	- metr bieżący
Min.	- Ministerstwo
Min.WR i OP	- Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
NDAP	- Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
odb.	- odbitka
ok.	- około
opr.	- oprawny
oprac.	- opracował
PAN	- Polska Akademia Nauk
PAU	- Polska Akademia Umiejętności
powiel.	- powielony
poz.	- pozycja
PSB	- Polski Słownik Biograficzny

PTE	- Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
PWN	- Państwowe Wydawnictwo Naukowe
r.	- rocznik
red.	- redakcja
rkp.	- rękopis
rozd.	- rozdział
SGH	- Szkoła Główna Handlowa
SGPiS	- Szkoła Główna Planowania i Statystyki
SL	- Sachsisches Landeshauparchiv w Dreźnie /obecnie Staatsarchiv Dresden/
st.	- starszy
sz.	- szyte
t.	- tom
UW	- Uniwersytet Warszawski
WAP	- Wojskowa Akademia Polityczna
wyc.	- wycinek
wyd.	- wydany, wydanie
Wyd. MON	- Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej
Wydz.	- Wydział
WSH	- Wyższa Szkoła Handlowa
zał.	- załącznik
ZdIH	- Zakład Dokumentacji Instytutu Historii PAN w Krakowie /obecnie w Bibliotece PAN w Krakowie/

Maria Wrzowska

Warszawa

MATERIAŁY ANDRZEJA GRODKA

Andrzej Grodek urodził się 30 listopada 1901 r. w Łodzi na Bałutach jako syn Jana i Anny z Prostaków. Ojciec jego był prowizorem farmacji. A. Grodek uczęszczał do polskiego gimnazjum "Uczelnia", następnie na wydział handlowy Szkoły Realnej Zgromadzenia Kupców w Łodzi. Maturę zdał w 1921 r. W latach 1921-1926 studiował w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie. Dyplom uzyskał na podstawie pracy: "Pieniądze papierowe podczas Insurekcji 1794 r." pisanej pod kierunkiem prof. Ludwika Krzywickiego. W latach 1923-1924 pracował w Tomaszowskiej Fabryce Sztucznego Jedwabiu, następnie w 1925/1926 r. prowadził kursy handlowe w Wieruszuwowie w woj. łódzkiej /dziś woj. kaliskie/. W latach 1926-1928 był asystentem przy katedrze historii handlu w Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie. Jednocześnie uczęszczał na seminarium prof. L. Krzywickiego. Na podstawie pracy pt. "Zagadnienie emisji papierowych znaków pieniężnych w Księstwie Warszawskim /1806-1813/" otrzymał dyplom magistra nauk ekonomicznych w 1931 r. W ciągu 1928 r. pełnił funkcje sekretarza Towarzystwa Ekonomistów i Statystyków oraz sekretarza redakcji kwartalnika "Ekonomista".

Po odbyciu rocznej służby wojskowej w 1929 r., w styczniu 1930 r. Andrzej Grodek wyjechał do Francji na dwuletnie stypendium Funduszu Kultury Narodowej. Na uniwersytecie paryskim i w szkole prawa słuchał wykładów z dziedziny historii gospodarczej i historii doktryn politycznych. Równocześnie prowadził poszukiwania materiałów źródłowych do pracy doktorskiej: "Piotr Maleszewski /1767-1828/ i jego nauka społeczna". Pracę tę obronił w 1935 r. uzyskując stopień doktora nauk ekonomicznych. W rok później, w 1936 r. przeprowadził przewód habilitacyjny na podstawie pracy "Idea Banku Narodowego w Polsce". W tymże roku, objął jako docent, w Szkole Głównej Handlowej wykłady z historii handlu, które prowadził do wybuchu wojny w 1939 r. Jednocześnie wykładał w Instytucie Pedagogicznym Związku Nauczycielstwa Polskiego. Był też rzeczywistym członkiem Instytutu Gospodarstwa Społecznego.

W chwili wybuchu II wojny światowej wstąpił ochotniczo do Robotniczych Batalionów Obrony Warszawy.

Od 1931 r. A. Grodek związany był z Biblioteką Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Zatrudniony początkowo jako asystent naukowy dyrektora Biblioteki Konstantego Krzeczkowskiego, następnie jako jego zastępca i następca, kierował Biblioteką od 1939 r. do 1947 r. W okresie okupacji, po wcieleniu Biblioteki SGH do tzw. Staatsbibliothek Warschau konspiracyjnie udostępniał jej zbiory ludziom nauki i działaczom politycznym podziemia.

W okresie powstania warszawskiego i w okresie wyzwolenia Warszawy w styczniu 1945 r. chronił i zabezpieczał zbior

ry Biblioteki. Dzięki jego staraniom już 28 lutego 1945 r. uruchomiona została czytelnia Biblioteki SGH, a w marcu, jako pierwsza w Warszawie, cała uczelnia. Objął na niej ponownie wykłady z historii gospodarczej oraz rozpoczął wykłady z historii ruchu robotniczego.

W październiku 1945 r. A. Grodek mianowany został profesorem nadzwyczajnym. Od lutego 1946 r. był prorektorem, a od września 1947 do września 1949 r. rektorem Szkoły Głównej Handlowej. Aktywnie współdziałał w sprawie reorganizacji Szkoły po jej upaństwowieniu w 1949 r. i przemianowaniu na Szkołę Główną Planowania i Statystyki. W Szkole tej objął katedrę historii gospodarczej.

Lata 1949-1952 A. Grodek poświęcił głównie pracy naukowej i dydaktycznej.

W 1952 r. ponownie został prorektorem, a w październiku 1955 r. rektorem SGPiS. Godność tę piastował do 1959 r. W 1958 r. otrzymał nominację na profesora zwyczajnego.

Pełniąc funkcję rektora wiele wysiłku włożył w zmianę struktury organizacyjnej Szkoły, jej programów i planów nauczania. Jednocześnie, jako przewodniczący Sekcji Szkół Ekonomicznych przy Radzie Głównej d/s Nauki i Szkolnictwa Wyższego pracował nad przebudową wyższego szkolnictwa ekonomicznego w Polsce. Działał w instytucjach związanych z Ziemiami Zachodnimi jak: w Radzie Naukowej do Spraw Ziem Odzyskanych, w Instytucie Zachodnim, w Instytucie Bałtyckim, w Towarzystwie Rozwoju Ziem Zachodnich. Był członkiem - korespondentem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Z jego inicjatywy reaktywowany został w roku 1957 Instytut Gospo-

darstwa Społecznego przy SGPiS. Ponadto aktywnie działał w Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich jako jego przewodniczący w latach 1953-1956. Na uwagę zasługują jego referaty programowe, wygłoszone na konferencji bibliotekarzy w Krynicy w roku 1951 oraz na zjeździe bibliotekarzy w 1956 r. Wyrazem jego zainteresowań bibliograficznych stało się opracowanie drukowanego "Katalogu tematycznego Biblioteki SGH, t.I: Nauki ekonomiczne i handlowe". Warszawa 1939-1945. Katalog ten stał się pierwszą bibliografią nauk ekonomicznych, historii gospodarczej i dyscyplin pokrewnych, obejmującą drukiem zwaite do 1936 r. Wynikiem dalszych jego przemyśleń w tej dziedzinie jest kilka opracowań poświęconych zagadnieniom metodologii i systematyki nauk ekonomicznych. Z jego też inicjatywy i pod jego kierunkiem opracowana została w Zakładzie Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk bibliografia polskiej myśli ekonomicznej za lata 1831-1871. W końcu 1951 r. rozpoczął współpracę z redakcją bieżącej bibliografii ekonomicznej: "Przegląd Bibliograficzny Piśmiennictwa Ekonomicznego". Do 1955 r. był jego stałym doradcą i recenzentem, od 1956 r. pełnił funkcję przewodniczącego Rady Redakcyjnej.

Współpracował z Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych jako członek Rady Archiwalnej. Był rzeczoznawcą w zakresie metod porządkowania archiwów gospodarczych i archiwów przedsiębiorstw. Jego artykuł pt. "Archiwalia gospodarcze" opublikowany w "Archeionie" t.XIX-XX w 1951 r. należy do pierwszego tego typu opracowań w polskiej archiwistyce.

Działalność naukowa A.Grodka była bogata. Tematycznie obejmowała historię gospodarczą Polski i historię polskiej myśli ekonomicznej. W tej ostatniej dziedzinie za szczególnie cenne jego osiągnięcie należy uznać odkrycie dwóch zapomnianych postaci polskich postępowych ekonomistów: Piotra Maleszewskiego i Jana Kantego Podoleckiego.

W pracy "Piotr Maleszewski i jego nauka społeczna" A.Grodek wykorzystał nieznane przedtem materiały polskie i francuskie oraz odnalezioną przez siebie, w czasie pobytu we Francji, spuściznę rękopiśmienną P.Maleszewskiego. Spuścizna ta, dzięki jego staraniom przekazana została w 1931 r. do zbiorów Biblioteki SGH w Warszawie.

W dziele o Janie K.Podoleckim, w wyniku żmudnych poszukiwań i dociekań ustalił autorstwo licznych pism anonimowych tego pisarza. Do tej grupy prac zaliczyć też trzeba prace o Piotrze Świtkowskim, liczne życiorysy ekonomistów, oparte na archiwalnych materiałach źródłowych. Bibliografie te drukowane były w Polskim Słowniku Biograficznym oraz w Encyklopedii Nauk Politycznych.

W obrębie historii gospodarczej Polski zainteresowania badawcze A.Grodka skupiały się wokół takich zagadnień jak: historia pieniądza i bankowości w Polsce, historia handlu, historia rachunkowości, geneza i rozwój kapitalizmu na Górnym Śląsku, w rolnictwie Królestwa Polskiego i Galicji, historia gospodarcza Ziemi Odryskich. Z zakresu historii gospodarczej Polski i powszechnej oraz historii ruchów robotniczych i związków zawodowych wydał szereg skryptów w kilku, stale uzupełnianych, wersjach.

Senat SGPiS na uroczystym posiedzeniu w dniu 26 czerwca 1958 r. podjął uchwałę stwierdzającą, że "Rektor prof. Andrzej Grodek dobrze zasłużył się naszej Uczelni i nauce polskiej".

W uznaniu zasług organizacyjnych i naukowych otrzymał wysokie odznaczenia państwowe, m.in. Krzyż Kawalerski i Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Medal X-lecia Polski Ludowej.

Andrzej Grodek zmarł w Warszawie 23 listopada 1959 r.

Materiały A.Grodka zakupione zostały przez Archiwum Polskiej Akademii Nauk w roku 1960 w ilości ok. 2,9 mb.

Prace nad uporządkowaniem spuścizny przeprowadzone zostały przez L.Litwą i autorkę niniejszego opracowania w ciągu 1978 r. i pierwszego kwartału 1979 r.

Materiały podzielono na 6 zasadniczych grup. Najliczniej reprezentowane są dwie pierwsze grupy obejmujące materiały twórczości naukowej i materiały działalności. Materiały twórczości naukowej tworzą 6 podgrup; do pierwszej z nich zaliczono prace, artykuły, referaty i opracowania źródłowe. Obejmują one 60 jednostek ułożonych chronologicznie od 1926 r. do 1959. Następna podgrupa obejmuje teksty i notaty wykładów głoszonych przez A.Grodka w WSH w Warszawie przed 1939 r. z zakresu historii handlu oraz metodologii historii gospodarczej. Z okresu po 1945 r. zachowały się konspekty i teksty wykładów z historii związków zawodowych W.Brytanii, St.Zjednoczonych oraz historii ruchów robotniczych we Francji, Niemczech i Rosji. Jest też w spuściźnie zbiór skryptów z wykładów wygłoszonych w latach 1945-1958 z zakresu historii gospodarczej Polski i powszechnej.

Liczenie reprezentowane są materiały warsztatowe: bibliografia, notatki z literatury, wypisy archiwalne - związane tematycznie z opracowywanymi przez Grodka zagadnieniami. Na czele plasują się bogate i cenne ze względu na swój unikalny charakter, materiały do prac o Piotrze Maleszewskim i o Janie Kantym Podoleckim. W materiałach dotyczących P.Maleszewskiego znajduje się odpis fragmentu jego wykładu z ekonomii oraz duża partia /3 j./ wypisów źródłowych i bibliograficznych zebranych przez Grodka w Polsce i we Francji w latach 1930-1936. Część tych wypisów odnosi się do postaci Józefa Sułkowskiego.

Należy przypomnieć, że w zbiorach Archiwum PAN, w spuściźnie Janusza Iwaszkiewicza sygn. III-83, j.64, zachowany jest odpis dziennika P.Maleszewskiego.

W obrębie materiałów warsztatowych znajduje się również duża partia notat bibliograficznych, wypisów źródłowych, notat z literatury krajowej i zagranicznej oraz z prasy, sporządzonych przez twórcę spuścizny z okresu przed 1939 r. oraz stale uzupełnianych w latach 1945-1959, a dotyczących historii gospodarczej Polski i powszechnej. Większość z nich odnosi się do okresu kapitalizmu - jego genezy i wczesnego okresu rozwoju. Wewnątrz jednostek materiały te pozostawiono w układzie nadanym przez twórcę spuścizny i dlatego pomiędzy pewnymi partiami materiałów warsztatowych znajdują się pojedyncze kartki z napisanym na maszynie planem wykładu /skryptu/. Czasem są to tylko punkty sygnalizujące temat, do którego odnoszą się zebrane notatki i wypisy. Zamykają tę grupę materiały zebrane przez A.Grodka w ostatnim okresie jego ży-

cia do nienapisanej pracy o życiu i działalności Franciszka Dobrowolskiego /1830-1896/.

Szeroką działalność A.Grodka na polu organizacyjno-naukowym oraz w dziedzinie dydaktyki, reprezentują dość liczne, chociaż na pewno niekompletne materiały grupy II. Podzielone one zostały na 3 podgrupy - pierwsza dotyczy działalności na terenie szkolnictwa, druga w instytucjach i towarzystwach naukowych, trzecia udziału w zjazdach, konferencjach i w I Kongresie Nauki Polskiej.

W grupie materiałów dotyczących szkolnictwa na pierwszy plan wysuwają się akta związane z działalnością Grodka w Szkole Głównej Handlowej, a następnie w Szkole Głównej Planowania i Statystyki. Szczególną wagę mają te, które dotyczą uruchomienia Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie w 1945 r.; memoriał w sprawie otwarcia Szkoły, sprawozdanie A.Grodka z zabezpieczenia budynków i majątku Szkoły, uchwały i projekty programów studiów. Następne, to dokumenty związane z reorganizacją Szkoły w 1949 r. i jej upaństwowieniem: uchwała Senatu Szkoły, dane dotyczące ustroju i organizacji, opracowane dla Komisji Upaństwowienia Szkoły, projekty programowe wykładów, wywiad do prasy rektora Szkoły na temat programu nowej szkoły ekonomicznej - SGPiS. Dalsze pozycje rzucają światło na sprawy programowe i organizacyjno-dydaktyczne SGPiS w latach 1950-1959.

Kolejne materiały mówią o współpracy A.G. z Ministerstwem Oświaty, Radą Szkół Wyższych przy Radzie Ministrów, z Radą Główną do spraw Nauki i Szkolnictwa Wyższego, z Ministerstwem Szkolnictwa Wyższego. W materiałach tych znajdują

się m.in. akta związane z projektem zorganizowania Wyższej Uczelni Gospodarczej w Szczecinie w 1947 r., a także opinia A.Grodka dotycząca programu Państwowej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Katowicach w 1948 r.

Działalność Grodka w instytucjach i towarzystwach naukowych znajduje swoje odbicie w drugiej, dość licznej podgrupie. Otwierają ją 3 pozycje związane z pracą twórcy spuścizny w Bibliotece SGH w Warszawie w okresie okupacji. Część akt tej podgrupy wiąże się z działalnością Grodka w instytucjach związanych z Ziemiami Odzyskanymi, kolejne dotyczą współpracy z Polską Akademią Nauk, Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk, Instytutem Śląskim, Biblioteką Narodową, Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych, Centralną Komisją Kwalifikacyjną dla Pracowników Nauki. Działalność polityczno-społeczną reprezentują teksty przemówień wygłaszanych przez A.G. w okresie rocznic i świąt państwowych, krótkie opracowania z roku 1945 dla Min. Spraw Zagranicznych dotyczące Ziemi Odzyskanych.

Grupa III spuścizny obejmuje materiały biograficzne. Zostały one uzupełnione kserokopiami sporządzonymi z akt personalnych prof. Andrzeja Grodka znajdujących się w Archiwum SGPiS. Materiały biograficzne zawierają: akt urodzenia i zgonu, autożyciorysy, ankiety personalne oraz całość dokumentów związanych z przebiegiem pracy zawodowej i naukowej. W tej też grupie zamieszczono obszerną i ciekawą dokumentację związaną z uzyskaniem i wykorzystaniem przez Grodka stypendium Funduszu Kultury Narodowej na wyjazd do Francji w latach 1930-1931, m.in. rękopis b. szczegółowego sprawozdania i rozliczenia się Grodka z uzyskanych pieniędzy.

Grupa IV zawiera korespondencję wychodzącą i wpływającą z lat 1939-1959. Jest ona fragmentaryczna i zawiera w dużej części pojedyncze listy od osób i instytucji. W oddzielnej pozycji ujęta została korespondencja w sprawie podjętych przez A.Grodka w latach 1930-1936 poszukiwań spuścizny rękopiśmiennej P.Maleszewskiego. Korespondencja ta przechowywana była przez twórcę spuścizny w osobnym skoroszycie i dlatego przy porządkowaniu nie włączono jej do korespondencji ogólnej, lecz pozostawiono w dwóch oddzielnych jednostkach.

W grupie V - materiałów o twórcy spuścizny zawarte są recenzje o pracach A.G. z lat 1936-1937 i 1948-1959.

Grupa VI obejmuje opracowania autorów obcych, które znalazły się w spuściznie.

Inwentarz materiałów Andrzeja Grodka zawiera 236 jednostek; uzupełnia go 10 aneksów. Zespół otrzymał w Archiwum PAN sygnaturę III-81.

ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA

1. Materiały Andrzeja Grodka, Archiwum PAN, III-81, j.222, 223.
2. Polski Słownik Biograficzny, t.VIII, s.610-612.
3. Życiorys w: Grodek Andrzej: Wybór pism. Warszawa 1963, t.1, s.5-19.
4. Bibliografia opr. H.Uniejewska i A.Miłoszewska w: Grodek Andrzej: Wybór pism. Warszawa 1963, t.II, s.469-484.
5. Kostrowicka Irena: Andrzej Grodek jako historyk i ekonomista, "Zeszyty Naukowe SGPiS", 1960, s.19.

6. Kula Witold: Andrzej Grodek /1901-1959/. "Kwartalnik Historyczny", 1959, nr 4, s.1388-1392.
7. Worsztynkiewicz Irena, Uniejewska Hanna: Andrzej Grodek - wspomnienie pośmiertne, "Bibliotekarz", 1959, z.11-12, s.383-384.
8. Uniejewska Hanna: Andrzej Grodek jako bibliotekarz i bibliograf. "Przegląd Biblioteczny", 1960, z.2.
9. Uniejewska Hanna: Bibliotekarz ekonomista - Andrzej Grodek. w: Twórcy nowoczesnego bibliotekarstwa polskiego. Warszawa 1974.
10. Walka o dobrą kulturę. Warszawa 1930-1945. Księga zbiorowa pod red. S.Lorentza, t.1-2, Warszawa 1970.

PRZEGŁĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1-154
A. Prace, artykuły, referaty	1 - 60
B. Wykłady	61 - 82
a/ Skrypty	61 - 74
b/ Teksty i konspekty rękopiśmienne	75 - 82
C. Recenzje i opinie	83 - 85
D. Scenariusze wystaw	86 - 88
E. Materiały warsztatowe	89-154

II. Materiały działalności organizacyjno-naukowej i dydaktycznej, polityczno-społecznej, wydawniczej	155-221
A. Materiały działalności organizacyjno-naukowej i dydaktycznej	155-215
a/ Szkolnictwo	155-184
b/ Instytucje i towarzystwa naukowe	185-204
c/ Kongresy i konferencje, wyjazdy	207-211
B. Materiały działalności polityczno-społecznej	216-218
C. Materiały działalności wydawniczej	219-221
III. Materiały biograficzne	222-225
IV. Korespondencja	226-232
A. Wychodząca	226-227
B. Wpływająca	227-232
V. Materiały o twórcy spuścizny	233
VI. Materiały osób obcych	234-236

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Prace, artykuły, referaty

1. Pieniądze papierowe podczas Insurekcji 1794 r.
Praca dyplomowa
1926, masz., l., k.194+28

2. Zagadnienie emisji papierowych znaków pieniężnych w Księstwie Warszawskim 1806-1813
Praca magisterska
Ok. 1930-1931, rkp., l., k.314+11
3. Memoriał Piotra Maleszewskiego o szkolnictwie warszawskim w latach 1794-1803 ze wstępem i przypisami A.G.
Ok. 1931, masz., l., k.10
4. Wielki Wschód Narodowej Polski a Wielki Wschód Francji w r. 1810
Artykuł źródłowy, zawiera przedruk listu WNF do Franciszka Ksawerego Działyńskiego z dnia 19 lipca 1810 r.
1931, 2 egz. masz. + 1 l. A.G., l., k.6+7
5. La question d'émission fiduciaire en Pologne au XVIII siècle
Artykuł - 2 wersje masz. i 3 korekty druk.
1933-1934, masz. i druk., j.pol. i franc., l., k.7+13+10+12
6. Ks. Piotr Świtkowski, statysta polski końca XVIII wieku
Artykuł
1934, masz., l., k.13
7. Idea Banku Narodowego. /Geneza Banku Polskiego 1763-1928/
Praca habilitacyjna
1936, masz. i rkp., l., k.139
8. Artykuł biograficzny do PSB lub encyklopedii
Artykuły oraz wypisy i notatki bibliograficzne
1936, masz. i rkp., l., k.63
9. O przedmiocie historii gospodarczej
Artykuł - I i II redakcja
Druk. w: Pamiętnik 30-lecia SGH w Warszawie 1906-1936
1938, masz., l., k.10+18

10. O geografii jako nauce
Artykuł oraz szkice artykułów i notatki dotyczące geografii gospodarczej
Przed 1939, masz. i rkp., l., k.24+57+36
11. Kradzież literacka przed stu laty
O autorstwo pierwszej biografii Sułkowskiego
Opracowanie
Przed 1939, 3 egz. masz., l., k.17+17+15
12. Żywioł obcy w przemyśle, górnictwie, finansach i handlu
Polski
Opracowanie
1939-1943, 3 egz. masz., l., k.38+22+23
13. Zarys stanu gospodarczego Prus Wschodnich
Opracowanie
Ok. 1939-1944, masz., l., k.20
14. Najbogatsi Żydzi w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem
Ziem Zachodnich
Artykuł
Ok. 1940-1944, rkp., l., k.33
15. Odra-Nysa najlepsza granica Polski
Rozdz. III, IV i V w pracy zbiorowej oraz wypisy bibliograficzne i notatki
1940-1946, rkp. i 2 egz. masz., l., k.19+36+102
16. Zagadnienie kolonizacji miejskiej na Ziemiach Odzyskanych
- I wersja oprac. w czasie okupacji
- II wersja oprac. w 1945 dla "Przeglądu Zachodniego"
Opracowanie
Ok. 1943 i 1945, rkp. i masz., l. i sz., k.57+38+67+14
17. Uwagi do polityki produkcji i osadnictwa rolnego na ziemiach nowych
Artykuł
1944, 2 egz. masz., l., k.8+5

18. Pomorze Zachodnie a Polska
Opracowanie
Ok. 1944, masz., l., k.34
19. Polska a niemiecka przestrzeń życiowa - problemy granicy
polsko-niemieckiej
Praca
1945, rkp., masz. i druk., l., k.79
20. Fryderyk Skarbek /1792-1866/
Artykuł i materiały
Po 1945, rkp. i masz., l., k.3+29
21. Kapitalizm na Górnym Śląsku
Opracowanie
Ok. 1946, masz., l., k.18
22. Znaczenie komunikacyjne Odry
Referat wygłoszony na IV Sesji Rady Naukowej dla
Zagadnień Ziem Odzyskanych oraz tezy do referatu
1946, masz., l., k.12
23. Dwie teorie czy dwie nauki ?
Pogadanki radiowe wygłoszone przez A.G. 25 marca
1946 r. i 1 kwietnia 1946 r.
1946, 2 egz. masz., l., k.10+12
24. Stopnie gospodarcze
Szkic artykułu, notatki i wypisy
Ok. 1947, rkp., l., k.105
25. Profesor Konstanty Krzeczowski jako bibliotekarz
W dwudziestą rocznicę śmierci. Działalność organizacyjno-naukowa prof. Krzeczowskiego w Szkole.
2 artykuły i materiały
1947, masz., l., k.32
26. Szczecin jako ośrodek naukowy
Referat
1947, 2 egz. masz., l., k.26+13

27. Władcy Górnego Śląska
/Z dziejów kapitalizmu w wieku XIX i XX/
Opracowanie
Po 1947, masz., l., k.16
28. Drobne artykuły dotyczące historii i działalności SGH i
SGPiS
1947-1959, masz., l., k.15
29. Rozwój kapitalizmu na Górnym Śląsku
Artykuł - odbitka z "Przeglądu Zachodniego" nr 4 z
1948 r. /brak rozdz.II/
1948, druk., l., k.12
30. Przewóz na Odrze
Praca drukowana pt.Handel odrzański w rozwoju historycz-
nym. W: Monografia Odry. Studium zbiorowe.
1948, 3 egz. masz., l., k.68+32+33
31. Związki zawodowe a sprawa narodowa na Górnym Śląsku
Artykuł
Ok. 1948, 2 egz. masz., l., k.8+8
32. Losy i straty wojenne Szkoły Głównej Handlowej w Warsza-
wie
Opracowanie
1948, masz., l., k.15
33. Uwagi o organizacji studiów ekonomicznych w Polsce
Artykuł
1949, masz., l., k.28
34. O reorganizacji studiów ekonomicznych
Szkic artykułu oraz notatki i wypisy
Ok. 1949, rkp. i masz., l., k.22+60
35. Drobne opracowania: artykuły, tezy referatów, wspomnie-
nia
1949-1958, masz. i rkp., l., k.138. Zob. aneks 1
36. Warszawski Dom Handlowy z lat 1723-1727
Artykuł
1950, masz., l., k.23. Zob. też j.124

37. Polska postępową myśl finansowa epoki feudalizmu i kapi-
talizmu
Artykuł
1950, masz., l., k.10. Zob. też j.126
38. Referat na temat historii i programu wydawniczego "Rocz-
ników Dziejów Społecznych i Gospodarczych".
1950-1951, masz., l., k.26
39. O postępowych tradycjach nauk handlowych w Polsce
Referat na I Kongres Nauki Polskiej
1951, masz., l., k.28
40. Rola i zadania bibliotek naukowych w budownictwie socja-
lizmu w naszym kraju
Referat w 3 wersjach, wygłoszony na konferencji
bibliotekarzy naukowych w Krynicy 3-15.II.1961 r.
oraz tezy i streszczenie
1951, powiel. i masz., l., k.12+22+12+9
41. Archiwa gospodarcze
Artykuł
1951, 3 egz. masz., l., k.17+17+17. Zob. też j.134
42. O stanie i najważniejszych zadaniach historii myśli eko-
nomicznej w Polsce
Artykuł
1951, masz., l., k.19
43. Historia polskiej myśli ekonomicznej
Artykuł
Ok. 1951, 2 egz. masz. powiel., l., k.16+16
44. O zagadnieniach bieżącej bibliografii nauk ekonomicz-
nych
Artykuł
Ok. 1952, 2 egz. masz., l., k.4+8
45. Zarys historii polskiej myśli ekonomicznej epoki feuda-
lizmu /do r. 1871/. Próba syntezy
Artykuł
1952, masz., l., k.17+6

46. Znajomość dzieł Marksa w Polsce przed r. 1876
Artykuł
1952, rkp. 1 masz., l., k.19+6
47. Znajomość dzieł Marksa w Polsce przed r. 1883
Artykuł
1953, 2 egz. masz., l., k.12+22
48. Sprawy polskie w korespondencji między Marksem i Engelsem /Wypisy/. Redagował i opracował przypisy A.G.
Ok. 1952, masz., l., k.33
49. Marks a Polska /1847-1883/
Artykuł + załączniki:
1/ artykuł Marksa zamieszczony w nr 62 "Gazety Narodowej" z 11 lipca 1848
2/ Streszczenie napisanego przez Marksa i Engelsa — apelu Komitetu Centralnego do Związku Komunistów, zamieszczone w "Czasie" 3 lipca 1851 r.
1953, 4 egz. masz., l., k.14+22+26+22
50. Z postępowych tradycji polskiego dziennikarstwa. Jan Kanty Podolecki: Powołanie dziennikarstwa naszego /1848/
Artykuł ze wstępem A.G.
1953, rkp. 1 2 egz. masz., l., k.10+7
51. Podsumowanie dyskusji nad częścią I Zarysu historii polskiej myśli ekonomicznej /do 1871/
Artykuł i tezy
1954, masz. 1 2 egz. masz. powiel., l., k.26
52. Jan Kanty Podolecki: Piśmiennictwo polityczno-ekonomiczne z lat 1846-1861. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył Andrzej Grodek.
I wersja wstępu
1954-1955, l., k.110
53. J.w.
Wstęp i teksty źródłowe
1954-1955, masz., l., k.290

54. Jan Kanty Podolecki: Piśmiennictwo polityczno-ekonomiczne z lat 1846-1861. Wyboru dokonał i wstępem opatrzył Andrzej Grodek
II egz. wstępu oraz teksty źródłowe nie wykorzystane do wydanych pism
1954-1955, masz., l., k.35+103
55. Królestwo Polskie. Stosunki gospodarcze 1864-1882
Artykuł, I wersja i fragment II wersji
Ok. 1957, rkp. 1 masz., l., k.33+19
56. O magnackim merkantylizmie i postępowości magnatów
Opracowanie
Ok. 1958, rkp. 1 4 egz. masz., l., k.115+20+9+9
57. J. Tokarzewicza konspekt ekonomii politycznej 1870
Artykuł
1958, 2 egz. masz., l., k.35+25. Zob. też j.148
58. O rozwoju kapitalizmu w rolnictwie Królestwa Polskiego.
Uwagi krytyczne
Referat opracowany na VIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich w Krakowie 14-17 września 1958 r. oraz odpowiedź na dyskusję nad referatem
1958, masz., l., k.17+3
59. Z historii rachunkowości w Polsce i w Gdańsku w wieku XVI
Wybór tekstów. Wydali i wstępem zaopatrzyli Andrzej Grodek i Izabella Surma
Wstęp
1959, rkp. 1 2 egz. masz., l., k.26+43. Zob. też j.145
60. Autor broszury: "Wolność hasłem naszym" /1867/
Opracowanie
1959, rkp. 1 3 egz. masz., l., k.58+13+13

B. Wykłady

a/ Skrypty

61. Historia handlu

Skrypty z wykładów

1937-1938, powiel., l. i sz., k.26+80

62. Historia rozwoju gospodarczego

Skrypt z wykładów na rok akad. 1945/46

1945, 2 egz. powiel., l., k.107+94+10

63. Historia gospodarcza

Skrypt wykładów z roku akad. 1947/1948

1947, powiel., l., k.111

64. Historia gospodarcza

Część I skryptu z wykładów w SGPiS w roku akad.
1949/1950

1950, powiel., l., k.84

65. Historia gospodarcza

Część II i III skryptu z wykładów w SGPiS w roku
akad. 1949/1950

1950, powiel., l., s.50+75+37

66. Historia gospodarcza Polski

Skrypt oprac. przez zespół Historii Gospodarczej
SGPiS pod redakcją A.Grodka i W.Kuli. Część I-IVA
1950/1951, powiel., sz., k.135

67. J.w.

J.w. Część IVb-VI

1950/51, powiel., sz., k.144 /od 136-279/

68. Historia gospodarcza Polski 1918-1944

Cz.VI skryptu opracowana przez A.G.

1950/51, masz., l., k.114

69. Historia gospodarcza Polski

Część I, zeszyt 3; część II, zeszyt 4 i 5. Skrypt
dla Studium Zaocznego. Rok akad. 1953/54 oprac.

przez A.Grodka i I.Kostrowicką

1953, powiel., sz., s.77+113+120

70. J.w.

Część I Skryptu dla Studium Zaocznego, rok akad.
1954/55, oprac. przez A.Grodka i I.Kostrowicką

oraz fragment rkp.

1954, powiel., rkp., l. i sz., s.300+17

71. Historia gospodarcza XIX i XX wieku

Część I - wersja I. Skrypt

Ok. 1958, rkp. i masz., l., k.134

72. J.w.

Część II i III - wersja I. Skrypt

Ok. 1958, rkp. i masz., l., k.98+85

73. J.w.

Część IV - wersja I. Skrypt

Ok. 1958, rkp. i masz., l., k.198

74. J.w.

II wersja /brak końca XX w./ Skrypt

Ok. 1958, masz., l., k.3+223

b/ Teksty i konspekty rękopiśmienne

75. Historia handlu

Plan wykładów

1934, rkp., l., k.133

76. Historia handlu /od starożytności do XIX w./

Częściowo tekst i dalej konspekt /brak s.1 i 2/

1936, masz. i rkp., l., k.182

77. Historia gospodarcza a ekonomia

Wykład oraz wykład wstępny: O pojęciu historii gospodarczej. Tekst, notatki uzupełniające, wypisy.
Ok. 1938, masz. i rkp., l., k.41+71

78. Teoria ekonomii społecznej

Szkic wykładu
Ok. 1938, masz., l., k.73

79. Formy gospodarstw i przedsiębiorstw

Tekst i notatki
Przed 1939, rkp., l., k.160+34

80. Wykład wprowadzający do historii gospodarczej

2 wersje
Ok. 1945, rkp., l., k.59+35

81. Historia ruchów robotniczych we Francji, Niemczech i Rosji

Konspekt i tekst
1947/1948, rkp. i masz., l., k.24+10+204. Zob. też j.118

82. Historia związków zawodowych w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej

Konspekt i tekst
1947/1948, powiel., rkp. i masz., l., k.8+354+21.
Zob. też j.119

C. Recenzje i opinie

83. Opinie o pracach związanych z nadawaniem stopni naukowych

1950-1959, masz. i rkp., l., k.111. Zob. aneks 2

84. Recenzje prac wydanych lub przeznaczonych do druku

1938-1957, masz. i rkp., l., k.123. Zob. aneks 3

85. J.w. /c.d./

1938-1959, masz. i rkp., l., k.175. Zob. aneks 3

D. Scenariusze wystaw

86. Od gospodarstwa domowego do gospodarstwa światowego

Przewodnik po wystawie w Muzeum Społecznym
1946, rkp., l., k.60

87. Postępowa myśl ekonomiczna w Polsce. Wystawa druków.

Scenariusz wystawy zorganizowanej z okazji Zjazdu Ekonomistów Polskich w Warszawie 8-10 grudnia 1950 r.
1950, masz., l., k.57. Zob. też j.128

88. W 70-tą rocznicę śmierci Karola Marksa

Scenariusz wystawy zorganizowanej przez SGPiS w marcu i kwietniu 1953 r.
1953, rkp., masz. i druk., l., k.145. Zob. też j.139

E. Materiały warsztatowe

89. Wypisy z ksiąg miejskich miasta Wieruszowa

Ok. 1926, rkp., l., k.38

90. Historia handlu

Wypisy i notatki do wykładów oraz bibliografia
1927-1936, masz. i rkp., l., k.527

91. Wypisy i bibliografia do historii Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskim

Ok. 1929, rkp., l., k.248

92. Zagadnienie emisji papierowych znaków pieniężnych w Księstwie Warszawskim 1806-1813

Wypisy źródłowe i z literatury, bibliografia
Ok. 1930-1931, rkp., l., k.400

93. Zagadnienie emisji papierowych znaków pieniężnych w Księstwie Warszawskim 1806-1813
Wypisy źródłowe i z literatury, bibliografia
1930-1931, rkp., l., k.416
94. J.w.
Wypisy źródłowe i z literatury
1930-1931, rkp., l., k.358
95. J.w.
J.w.
1930-1931, rkp., l., k.373
96. Notatki, wypisy źródłowe i z literatury oraz bibliografia do prac dotyczących Piotra Maleszewskiego /1767-1828/
Ok. 1930-1935, rkp. i masz., l., k.681
97. J.w. /c.d./
Ok. 1930-1935, rkp., l., k.721
98. J.w. /c.d./
Ok. 1930-1935, rkp., l., k.760
99. J.w. /c.d./
Ok. 1930-1935, rkp., l., k.590
100. Odpisy wykładów Piotra Maleszewskiego z zakresu ekonomii
Ok. 1931, masz., l., k.131
101. Wypisy źródłowe i z literatury oraz notatki do prac pt.: Katedra Ekonomii w Wilnie i Katedra Ekonomii Uniwersytetu Warszawskiego
Ok. 1933, rkp., l., k.132
102. Ks. Piotr Świtkowski, statysta polski końca XVIII wieku
Notatki, wypisy ze źródeł i z literatury
1934, rkp., l., k.92
103. Bibliografia i wypisy do historii przemysłu górniczo-hutniczego okręgu Starachowickiego
Ok. 1935, rkp. i druk., l.; k.323

104. Idea Banku Narodowego /Geneza Banku Polskiego 1763-1828/
Bibliografia, notatki, wypisy źródłowe i z literatury
1936, rkp., l., k.365
105. Fizjokratyzm w Polsce
Wypisy i notatki bibliograficzne
1937, rkp., l., k.214
106. Krysiński Dominik
Wypisy z literatury i bibliografia
1938, rkp., l., k.41
107. Żywioł obcy w przemyśle, górnictwie, finansach i handlu Polski
Notatki, wypisy, tabele
1939-1943, rkp., l., k.31
108. Bibliografia do historii gospodarczej i ekonomii
Przed 1939 i 1945-1958, rkp., l., k.309
109. Historia gospodarcza okresu wczesnego feudalizmu
Plany skryptów i wykładów, notatki, wypisy
Przed 1939 i 1950-1958, rkp., masz. i druk., l., k.337
110. Historia gospodarcza okresu pełnego feudalizmu
Plany skryptów i wykładów, notatki i wypisy
Przed 1939 i 1950-1958, rkp., masz. i druk., l., k.390
111. Historia gospodarcza okresu rozkładu feudalizmu i początków kapitalizmu
Plany skryptów i wykładów, notatki, wypisy
Przed 1939 i 1950-1958, rkp., masz. i druk., l., k.652
112. Historia gospodarcza okresu wczesnego kapitalizmu
Plany skryptów i wykładów, notatki, wypisy
Przed 1939 i 1950-1958, rkp., l., k.179

113. Historia gospodarcza okresu pełnego kapitalizmu
Plany skryptów i wykładów, notatki, wypisy
Przed 1939 i 1950-1958, rkp. i masz., l., k.457
114. Historia gospodarcza okresu imperializmu
Plany skryptów i wykładów, notatki, wypisy, wycinki prasowe
Przed 1939 i 1945-1958, rkp., masz. i druk., l., k.446
115. Zagadnienie kolonizacji miejskiej na Ziemiach Odzyskanych
Notatki, wypisy źródłowe i z literatury
Ok. 1943-1945, rkp., l., k.96
116. Notatki i tabele do opracowań na temat problemów gospodarczych Ziem Odzyskanych
Ok. 1945, rkp., l., k.93
117. Materiały warsztatowe do prac o rozwoju gospodarczym Górnego Śląska
Notatki, wypisy, wycinki prasowe, bibliografia
1946-1947, rkp., druk., l., k.136
118. Historia ruchów robotniczych we Francji, Niemczech i Rosji
Notatki do wykładu, wypisy i wycinki prasowe
1947/1948, rkp. i druk., l., k.61. Zob. też j.81
119. Historia związków zawodowych w Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej
Notatki do wykładu, wypisy i wycinki prasowe
Ok. 1947-1948, rkp., masz. i druk., l., k.121.
Zob. też j.82
120. Losy i straty wojenne Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie
Notatki, wykazy
Ok. 1948, rkp., l., k.32

121. Handel odrzański w rozwoju historycznym. w: Monografia Odry
Wypisy bibliograficzne, notatki
1948, rkp. i masz., l., k.372
122. J.w. /c.d./
1948, rkp. i masz., l., k.244
123. Wypisy do historii Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie w latach 1906-1926
Ok. 1950, masz. i rkp., l., k.31
124. Warszawski Dom Handlowy z lat 1723-1727
Notatki, wypisy z ksiąg handlowych i z literatury, bibliografia
Ok. 1950, rkp., l., k.390. Zob. też j.36
125. Historia myśli ekonomicznej
Wypisy, bibliografia
Ok. 1950, rkp., l., k.326
126. Polska postępową myśl finansowa epoki feudalizmu i kapitalizmu
Notatki, wypisy i bibliografia /na odwrócie korespondencja z instytucjami/
1950, rkp., l., k.85. Zob. też j.37
127. Historia gospodarcza Polski 1918-1944
Notatki, wypisy z literatury, wycinki prasowe i bibliografia
1950, rkp. i druk., l., k.458
128. Postępową myśl ekonomiczną w Polsce. Wystawa druków.
Wypisy i notatki do scenariusza wystawy i referatu A.G. na Zjazd Ekonomistów Polskich w Warszawie 8-10.XII.1950
1950, rkp. i masz., l., k.187. Zob. też j.87
129. O socjalizmie w Polsce w l. 1845-1880
Bibliografia
Po 1950, rkp., l., k.142

130. Materiały do referatu na temat historii i programu wydawniczego "Roczników Dziejów Społecznych i Gospodarczych"
Notatki i wypisy
1950-1951, rkp., l., k.21
131. Polska w dobie imperializmu i powszechnego kryzysu kapitalizmu
Tezy do wykładów, wypisy i wycinki prasowe
Ok. 1950-1951, rkp., masz. i druk., l., k.130
132. Rola i zadania bibliotek naukowych w naszym kraju
Wypisy i notatki z literatury
1950-1951, masz. i rkp., l., k.57
133. Materiały do historii szkolnictwa ekonomicznego w Polsce
Notatki, wypisy z literatury, bibliografia
Ok. 1951, rkp., l., k.71
134. Archiwalia gospodarcze
Wypisy i notatki
Ok. 1951, rkp., l., k.91. Zob. też j.41
135. O zagadnieniach bieżącej bibliografii nauk ekonomicznych
Wypisy, notatki i bibliografia
Po 1951, rkp., l., k.75
136. Bibliografia i wypisy do tematu: "Wieś a miasto"
Po 1951, rkp., l., k.143
137. Notatki dotyczące publikacji i tłumaczeń prac K.Marksa i F.Engelsa we współczesnej prasie polskiej i bibliografia
Ok. 1952-1953, rkp., l., k.218
138. Zarys historii polskiej myśli ekonomicznej
Wypisy i notatki do artykułu i dyskusji podsumowującej
1952-1954, rkp., l., k.134

139. Wystawa pt. "W 70-tą rocznicę śmierci Karola Marksa" zorganizowana przez SGPiS w marcu i kwietniu 1953 r.
Materiały warsztatowe do scenariusza wystawy
1953, rkp. i druk., l., k.168. Zob. też j.88
140. Historia gospodarcza Polski
Konspekt wykładów i notatki
1953-1954, rkp., l., k.19+268+91
141. Bibliografia do prac o Janie K.Podoleckim
1953-1954, rkp., l., k.301
142. Notatki i wypisy do prac o Janie K.Podoleckim
1953-1954, rkp. i masz., l., k.320
143. J.w. /c.d./
1953-1954, rkp. i druk., l., k.316
144. Notatki i wypisy z literatury dotyczące opracowań o kapitalizmie w rolnictwie
Ok. 1954, rkp., l., k.487
145. Z historii rachunkowości w Polsce i w Gdańsku w wieku XVI. Wybór tekstów. Wydali i wstępem zaopatrzyli A.Grodek i Izabella Surma
Bibliografia i korespondencja z bibliotekami
1956-1958, rkp. i masz., l., k.247. Zob. też j.59
146. J.w.
Notatki, wypisy źródłowe i z literatury
1956-1958, rkp. i masz., l., k.247
147. Notatki i wypisy bibliograficzne do historii gospodarczej Królestwa Polskiego
Ok. 1957, rkp. i masz., k.196
148. J.Tokarzewicza konspekt ekonomii politycznej 1870
Wypisy źródłowe i z literatury, notatki, bibliografia
Ok. 1958, rkp. i masz., l., k.205. Zob. też j.57
149. Bibliografia do historii rachunkowości
Ok. 1958, rkp., l., k.157

150. O magnackim merkantylizmie i postępowości magnatów
Notatki i wypisy
Ok. 1958, rkp., l., k.216
151. Notatki z dyskusji nad makietą III t. Historii Polski
oraz bibliografia do rozdziału: Historia gospodarcza
Królestwa Polskiego 1864-1900
Ok. 1958, masz., l., k.56
152. Uchwała Sejmu Grodzieńskiego 1793 r. o utworzeniu w War-
szawie Szkoły Pryncypialnej Handlu
Wypisy, bibliografia
Ok. 1958, rkp. i druk., l., k.34
153. Autor broszury "Wolność hasłem naszym" -
Odpis broszury Ludomiła Prawdzica oraz odpis opra-
cowania nieznanego autora pt. Ludomił Prawdzic
Ok. 1959, masz., l., k.46
154. Materiały do nie ukończonej pracy o życiu i twórczości
Franciszka Dobrowolskiego /1830-1896/
Notatki, odpisy tekstów źródłowych, wypisy z li-
teratury i bibliografia
1959, masz., druk. i rkp., l. i sz., k.322

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACYJNO-NAUKOWEJ I DYDAKTYCZNEJ, POLITYCZNO-SPOŁECZNEJ, WYDAWNICZEJ

A. Działalność organizacyjno-naukowa i dydaktyczna

a/ Szkolnictwo

155. Roczne Kursy Handlowe Andrzeja Grodka w Wieruszowie
Korespondencja organizacyjna, deklaracje kandyda-
tów
1926, masz. i rkp., l., k.19

156. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Korespondencja, komunikaty
1935-1939, masz. i rkp., l., k.16
157. Projekt programu wyższych studiów ekonomicznych opraco-
wany przez A.G. oraz list i program studiów geografii
ekonomicznej, oprac. przez prof. J. Lotha. Program Liceów
Administracyjnych i Szkół Handlowych
1940 i 1942, masz. i rkp., l., k.45
158. Materiały związane z uruchomieniem Szkoły Głównej Han-
dlowej w Warszawie w 1945 r.
Dane o SGH w r. 1938/39, memoriał w sprawie uru-
chomienia szkoły, sprawozdanie z zabezpieczenia
budynków i majątku, korespondencja, uchwały Kom-
isji Programowej, projekty programów studiów i wy-
dawnictw ekonomicznych i handlowych
1945, masz. i rkp., l., k.49
159. Przemówienia inauguracyjne na SGH i SGPiS oraz przemó-
wienie na naradzie profesorów i aktywu szkolnego w dniu
28 lutego 1956 r. i na zebraniu pracowników Szkoły w
dniu 17 stycznia 1957 r.
1947/48-1957/58, masz. i rkp., l., k.145
160. Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
Materiały związane z reorganizacją Szkoły w 1949 r.
Projekt uchwały Senatu, projekt organizacji, pro-
jekty programów wykładów, protokoł Komisji Upań-
stwowienia Szkoły oraz materiały dla Komisji, da-
ne statystyczne dotyczące studentów, wywiad z
rektorem, notatki o ustroju i organizacji SGH
1948-1949, masz. i rkp., l., k.108
161. Szkoła Główna Planowania i Statystyki - Rada Naukowa
Filozoficzno-Prawno-Historyczna
Protokoł z posiedzenia, programy pracy
1949-1950, masz. i powiel., l., k.27

162. Szkoła Główna Planowania i Statystyki
Zarządzenia i pisma rektora oraz inna korespondencja w sprawach uczelni
1949/50, masz. i powiel., l., k.68
163. J.w.
1951/52, masz. i powiel., l., k.83
164. J.w.
1953-1959, masz. i rkp., l., k.62
165. J.w.
Program nauczania historii gospodarczej Polski dla wyższych szkół ekonomicznych, oprac. przez A.G., pytania egzaminacyjne
1951, 1953, masz. i powiel., l., k.43
166. J.w.
Listy egzaminacyjne
1952-1953, rkp. i masz., l., k.10
167. J.w.
Dane informujące o wydziałach, katedrach i zakładach naukowych Szkoły w/g stanu prawnego na dzień 1 września 1953 r., informacje o warunkach składania egzaminów i uzyskiwania dyplomów przez eksternistów, wykaz doktoratów uzyskanych w latach 1931-1958
1953-1959, masz., l., k.15
168. J.w.
Materiały dotyczące planu pracy naukowo-badawczej i metodyka opracowania planu, wytyczne planu 5-letniego na r. 1956, sprawozdanie z wykonania planu za r. 1954
1955, rkp. i masz., l., k.16
169. J.w.
Materiały dotyczące organizacji kierunku rachunkowości na poszczególnych wydziałach
1957-1959, masz. i powiel., l., k.28

170. Szkoła Główna Planowania i Statystyki
Sprawozdanie z konferencji dydaktycznej pomocniczych pracowników nauki wyższych szkół ekonomicznych, odbytej w SGPiS w Warszawie w okresie 9-14 lutego 1959 r.
1959, powiel., l., k.16
171. Ministerstwo Oświaty - Komisja Oceny Wydawnictw do użytku szkolnego
Powołanie, zarządzenia, recenzje
1945-1948, masz. i powiel., l., k.24
172. Ministerstwo Oświaty
Powołania na członka Komisji programowych w szkolnictwie wyższym i średnim oraz materiały na posiedzenia
1947-1950, masz., l., k.50
173. Rada Szkół Wyższych przy Prezydium Rady Ministrów - Sekcja Ekonomiczno-Handlowa
Projekty programów, uwagi, referaty, opinie
1946-1947, masz., powiel., l. i sz., k.125
174. Rada Szkół Wyższych przy Prezydium Rady Ministrów
Zaproszenie i materiały na konferencję
1947, masz. i powiel., l., k.16
175. Materiały związane z opracowaniem projektu organizacji i programu Wyższej Uczelni Gospodarczej w Szczecinie
Korespondencja, notatki, program nauczania i projekt organizacji Uczelni
1947, masz. i rkp., l., k.58
176. Rada Główna d/s Nauki i Szkolnictwa Wyższego - Sekcja Organizacji Szkolnictwa Wyższego
Protokoły z posiedzeń
1948, masz. i powiel., l., k.29
177. Rada Główna d/s Nauki i Szkolnictwa Wyższego - Sekcja Prawno-Ekonomiczna
Protokoły z posiedzeń, referaty
1948-1949, powiel. i masz., l., k.104

178. Projekt programu wyższych szkół handlowych uchwalony przez Komisję Rady Głównej z dn. 21 listopada 1949 oraz opinie o projekcie programu Państwowej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Katowicach
1948-1949, masz. i powiel., l., k.34
179. Komisja programowa Propedeutyki Nauk Społeczno-Gospodarczych
Powołanie, protokoły, projekty programów
1949-1950, masz., l., k.29
180. Projekt programu historii gospodarczej dla wyższych szkół ekonomicznych
Wytczne oprac. przez A.G. do programu wykładów.
2 wersje oraz program wykładów
1952, rkp., masz. i powiel., l., k.54+34+18
181. Ministerstwo Szkół Wyższych i Nauki, następnie Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego
Materiały dotyczące współpracy w sprawie programów studiów ekonomicznych i bibliotekarskich oraz stypendiów zagranicznych itp.
1950-1958, masz., powiel. i rkp., l., k.112
182. Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego - Komisja Kierunkowa Ekonomiki Przemysłu
Powołanie na członka, materiały programowe
1954, powiel., l., k.12
183. Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego
Materiały z konferencji prorektorów do spraw nauki i rzeczników planów badań naukowych w dniach 14 kwietnia - 4 maja 1955 r.
1955, masz., powiel. i druk., l., k.19
184. Komisja Rządowa do zbadania i oceny celowości rozdzielania sum budżetowych przeznaczonych na rozwój nauki
Powołanie na członka, sprawozdanie A.G. jako rzeczoznawcy oraz synteza opinii rzeczoznawców
1956-1957, masz., l., k.35

b/ Instytucje i towarzystwa naukowe

185. Biblioteka Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie /b.WSH/
Korespondencja głównie w sprawie wypożyczeń książek i zakupu
1926, 1929, 1940-1943, masz. i rkp., l., k.40
186. Biblioteka Państwowa w Warszawie
Memoriał A.G. w sprawie Biblioteki z 11 września 1941 r., tymczasowy inwentarz rękopisów, dane o katalogach oraz podręczne notatki związane z opracowywaniem księgozbioru i jego rozmieszczeniem
Ok. 1939-1941, masz. i rkp., l., k.34
187. J.w.
Zarządzenia i okólniki, rozkład pracy
1940-1942, powiel., l., k.30
188. Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie
Uwagi A.G. dotyczące organizacji i administracji Biblioteki Izby, klasyfikacji i magazynowania jej zbiorów
1937, masz., l., k.13
189. Instytut Bałtycki
Statuty, zarządzenia organizacyjne, protokoły z posiedzeń, sprawozdania z działalności
1945-1948, masz. i druk., l. i ss., k.101 + s.24 + s.13
190. J.w.
Sprawy finansowe i wydawnicze, korespondencja, referaty
1945-1958, masz. i powiel., l., k.116

191. Instytut Śląski

Korespondencja oraz materiały dotyczące konferencji naukowej w sprawie rzeki Odry 20-22.X.1946 r. 1946-1949, masz. i powiel., l., k.37

192. Rada Naukowa dla Zagadnień Ziemi Odzyskanych przy Min. Ziemi Odzyskanych

Materiały dotyczące obrad w dniu 26, 27, 28.X. 1946 r. na temat zamierzeń inwestycyjnych na Z.O. w ramach 3-letniego Planu Gospodarczego /fragmenty/
1946, powiel. i masz., l., k.42

193. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Redakcja "Roczników Dziejów Społeczno-Gospodarczych"

Protokół, korespondencja
1947-1959, masz. i rkp., l., k.99

194. Instytut Zachodni

Statut, protokoły, plany, preliminarz budżetowy, protokoły z posiedzeń Prezydium Kuratorium I.Z., korespondencja oraz projekt utworzenia instytucji naukowej dla spraw zachodnich i morskich
1948-1959, masz., powiel., druk., l., k.128

195. Biblioteka Narodowa - Instytut Bibliograficzny

Wykaz nabytków, memoriał A.G. w sprawie utworzenia reprezentacji zawodowej bibliotekarzy, korespondencja
1950-1956, rkp., masz. i powiel., l., k.13

196. J.w.

Opinie o planie użytkowym gmachu dla HN, protokoły i materiały na Radę Naukową
1954-1955, 1957, masz., l., k.101

197. Sprawy biblioteczne

Kolegium opiniujące dla pracowników bibliotek naukowych, programy studiów bibliotecznych, wytyczne planowania i prowadzenia prac naukowych w bibliotekach, głównie szkół wyższych, ustalenie

nora czasowych dla pracowników bibliotecznych, projekt normy: "Skrócony opis bibliograficzny" i "Opis zasadniczy w bibliografii retrospektywnej" 1954-1955, masz. i powiel., l., k.47

198. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych

Powożenie na członka Rady Archiwalnej, pisma z załącznikami, m.in. sprawozdanie z działalności państwowej służby archiwalnej za rok 1953 i 1958 1952-1958, masz. i powiel., l., k.82

199. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki

Powożenie na członka oraz pisma
1953-1954, masz. i powiel., l., k.17

200. Instytut Nauk Społecznych przy KC PZPR

Zawiadomienia o obradach prac kandydackich
1954, powiel., l., k.23

201. Polska Akademia Nauk

Plan badań naukowych PAN na r. 1955
1954, powiel., sz., k.31

202. Instytut Historii PAN

Sprawozdanie za rok 1953
1954, powiel., l., k.11

203. Zakład Nauk Ekonomicznych PAN

Sprawozdanie z działalności za r. 1957
1958, masz., l., k.9

204. Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN

Powożenie na członka, protokół z posiedzenia i plenarnego zebrania Komiteta
1958-1959, masz. i powiel., l., k.24

205. Towarzystwo Rozwoju Ziemi Zachodnich i Rada Naukowa d/s Ziemi Zachodnich

Statut, zaproszenia i protokoły z posiedzeń oraz sprawozdania z działalności
1957-1959, masz. i powiel., l., s.28 + k.129

206. Instytut Gospodarstwa Społecznego w Warszawie
Statut z 1935 r., protokół z Rady Naukowej i posiedzenia Katedry Polityki Społecznej
1959, druk. i masz., sz. i l., s.14 + k.10

C. Kongresy i konferencje, wyjazdy

207. Zjazd Ekonomistów Polskich w Warszawie 8-10 grudnia 1950 r.

Sprawozdanie Komitetu Organizacyjnego z prac organizacyjnych Zjazdu oraz referat A.G. pt.: "O stanie i najważniejszych zadaniach historii myśli ekonomicznej w Polsce"
1950, masz., l., k.12

208. I Kongres Nauki Polskiej. Sekcja II Nauk Ekonomicznych - Podsekcje: Ekonomii Politycznej, Finansów, Obrót Zagranicznego

Komunikaty, protokoły, tesy referatu
1950-1951, masz. i powiel., l., k.29

209. J.w. Sekcja I Nauk Społecznych i Humanistycznych - Podsekcja Archiwizacji i Bibliotekarstwa

Referat
1951, masz., l., k.1+24

210. J.w. Komitet Redakcyjny d/s Monografii Postępów Uczonych Polskich

Zawiadomienia, protokoły, uwagi A.G.
1951, masz., l., k.24

211. J.w. Komisja do spraw Wystaw I KNP

- 1/ Wystawa Wydawnictw Naukowych
- 2/ Wystawa pt. "Postępy tradycje nauki polskiej od humanizmu do Oświecenia".
Zawiadomienia, scenariusze
1951, masz., l., k.119

212. Konferencja bibliotekarzy naukowych w Krynicy 3-15 lutego 1951

Zaproszenia, programy, sprawozdania, referaty
1950-1951, masz., powiel. i rkp., l., k.75

213. Konferencja Historyków w Otwocku 27 grudnia 1951 - 12 stycznia 1952

Tesy referatów, notatki A.G.
1952, powiel. i rkp., l., k.43

214. Sprawozdanie z podróży do ZSRR, mającej na celu zapoznanie się z organizacją szkolnictwa wyższego

1955, masz., l., k.45

215. Zjazd absolwentów SGH i SGPiS 2-3 listopada 1956

Przemówienie A.G. i uchwały Zjazdu
1956-1957, masz. i powiel., l., k.92

B. Działalność polityczno-społeczna

216. Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Memoriały opracowane przez A.G. dla MSZ:

1. Odpływ ludności z Niemieckiego Wschodu - 2 egz./
2. Gospodarczy upadek Niemiec Wschodnich
3. Zaplecze Szczecina
1945, masz., l., k.9

217. Przemówienia okolicznościowe związane z działalnością społeczną i polityczną

1947-1957, rkp. i masz., l., k.112. Zob. aneks 4

218. Przemówienie A.G. na temat pracy J.W.Stalina pt. "Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR"

Tekst przemówienia, notatki z dyskusji
Ok. 1952, rkp., l., k.40+28

C. Działalność wydawnicza

219. Państwowe Wydawnictwo Naukowe
Korespondencja, protokoły posiedzenia redakcyjnego, projekty wydawnictw m.in. pism L. Krzywickiego
1951-1959, masz. i rkp., l., k.93
220. Umowy wydawnicze
1951-1959, masz. i powiel., l., k.28
221. Polski Słownik Biograficzny
Instrukcja, umowy, zamówienia, protokoły, korespondencja
1935-1938, 1945-1959, masz. i powiel., l., k.81

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

222. Akt urodzenia i zgonu, autożyciorysy, bibliografia, ankiety personalne, dokumenty związane z powołaniem na profesora swyczajmego
1926-1959, ksero, l., k.46
223. Dokumenty dotyczące przebiegu pracy: zaświadczenia, powołania, nominacje, nagrody
1921-1937, 1940, 1949-1958, masz., l., k.38
224. Korespondencja z Zarządem Funduszu Kultury Narodowej dotycząca uzyskania i wykorzystania przez A.G. stypendium we Francji
1929-1932, masz. i rkp., l., k.70
225. Sprawy mieszkaniowe i finansowo-bytowe
1936-1952, masz. i rkp., l., k.46

IV. KORESPONDENCJA

A. Wychodząca

226. Osoby i instytucje A-Z
1931-1959, rkp. i masz., l., k.93. Zob. aneks 5
227. Korespondencja dotycząca spuścizny rękopiśmiennej Piotra Maleszewskiego. A-Z. Zob. też j.231
1930-1936, l., k.76. Zob. aneks 6

B. Wpływająca

228. Osoby i instytucje. A-M
1932-1959, rkp. i masz., j.franc. i pol., l., k.128. Zob. aneks 7
229. Osoby i instytucje N-Re
1932-1959, rkp. i masz., l., k.164. Zob. aneks 7
230. Osoby i instytucje Ro-Z
1931-1959, rkp. i masz., l., k.133. Zob. aneks 7
231. Korespondencja dotycząca spuścizny rękopiśmiennej Piotra Maleszewskiego. A-Z. Zob. też j.227
1930-1936, rkp. i masz., l., k.70. Zob. aneks 8
232. Korespondencja od rodziny
1944-1957, rkp., l., k.14

V. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUŚCIZNY

233. Recenzje prac A.G.
1936-1937, 1948-1959, masz., druk. i rkp., l., k.74. Zob. aneks 9

VI. MATERIAŁY OBCE

234. Opracowania autorów obcych
1950-1958, masz. i powiel., 1. i sz., k.250. Zob.
aneks 10
235. J.w. /c.d./
1948-1958, masz. i powiel., 1. i sz., k.283. Zob.
aneks 10
236. Opracowania autorów obcych i nieustalonych c.d.
1950-1959, masz. i powiel., 1. i sz., k.309. Zob.
aneks 10

A N E K S 1

- J.35. Drobne opracowania i artykuły, tezy referatów, wspomnień
- Tydzień Oświaty - artykuł 1949
- Konspekt VIII rozdziału podręcznika dla bibliotekarzy pt.: Kadry biblioteczne oraz list i notatki 1951
- O postępowych tradycjach polskiej myśli ekonomicznej - artykuł 1951
- Nieurodzaje w przeszłości - artykuł i materiały ok. 1951
- Przegląd polskich bibliografii nauk ekonomicznych - artykuł 1952
- Przedmowa A.G. do Bibliografii wyd. przez Zakład Nauk Ekonomicznych PAN 1954
- Zagadnienia teoretyczne i wskazania praktyczne budowy katalogu systematycznego - tezy do referatu ok. 1955

- Praca ze studentem bibliotek głównych szkół wyższych - artykuł i materiały ok. 1955
- O polskim rewolucyjnym "narodnictwie" i radykalnym demokratyzmie - tezy wykładu ok. 1956
- Ludwik Krzywicki - uczony i nauczyciel - artykuł 1956
- Scenariusz wystawy poświęconej L.Krzywickiemu ok. 1956
- Problem wyższych studiów ekonomicznych - artykuł ok. 1956
- Wywiad dla redakcji "Życia Szkół Wyższych" 1957
- Uzupełnienie do opracowania "Historia gospodarcza zaboru rosyjskiego z lat 1864-1883" oraz list A.G. do redakcji 1957
- Wystawa w SGPiS na 40-lecie KPP - artykuł 1958
- Julian Chmura /1925-1958/ - wspomnienie pośmiertne 1958
- Jan Riemer /1876-1941/ - wspomnienie b.d.
- Co Historia WKP /b/ - Krótki kurs daje historykowi polskiej gospodarki narodowej b.d.
- Informator o wyższych studiach ekonomicznych - artykuł b.d.

A N E K S 2

- J.63. Opinie A.Grodka o pracach związanych z nadawaniem stopni naukowych
1. Berezowski Stanisław - ocena całokształtu działalności naukowej w związku z wnioskiem o przyznanie tytułu profesora nadzwyczajnego 1954

2. Chodkiewicz Zygmunt - ocena pracy kandydackiej pt.: Poglądy ekonomiczne H.Kamieńskiego 1954
3. Dembowska Maria - ocena całokształtu pracy naukowej w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1954
4. Gawiński Roman - ocena pracy kandydackiej pt. Kształtowanie się układu kapitalistycznego na terenie rządowego miasta Zgierza /1791-1864/ 1956
5. Gella Aleksander - ocena pracy kandydackiej pt. Wawrzyniec Surowiecki 1958
6. Głębowicz Bogdan - opinia o pracy kandydackiej pt. Przemysł i rzemiosło gdańskie w l. 1770-1815 1958
7. Górski Janusz - recenzja pracy kandydackiej pt. Poglądy merkantylistyczne w polskiej myśli ekonomicznej XVI i XVII wieku 1958
8. Grabowski Andrzej - ocena całokształtu pracy naukowej w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1954
9. Hodolę Andrzej - opinie o dorobku naukowym w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1955
10. Jezierski Andrzej - ocena pracy kandydackiej pt. Ekonomia przedsiębiorstwa górniczo-hutniczego w Królestwie Polskim w okresie powstawania i rozwoju kapitalizmu b.d.
11. Jeżewski Janusz - ocena pracy doktorskiej 1951
12. Kielski Józef: ocena pracy kandydackiej pt. Polska burżuazyjno-obszarnicza jako teren penetracji obcego kapitału z konkretyzacją na materiałach przemysłu elektroenergetycznego ok. 1954

13. Koszut Zygmunt - ocena pracy kandydackiej pt. Rachunkowość a nauka 1958
14. Kostrowicka Irena - opinia związana z przyjęciem na aspiranturę 1953
15. Kowalik Tadeusz - uwagi do dyskusji nad pracą doktorską pt. Krytyka poglądów ekonomicznych Ludwika Krzywickiego b.d.
16. Koźmiński Leon - ocena całokształtu działalności naukowej w związku z wnioskiem o nadanie tytułu profesora zwyczajnego 1959
17. Köhler Bruno - opinia o dorobku naukowym w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1954
18. Kurek Antoni - ocena pracy doktorskiej b.d.
19. Leskiewicz Janina - opinia o działalności naukowej w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1954
20. Lipiński Edward - opinia o pracy naukowej 1955
21. Lychowski Tadeusz - opinia o pracy naukowej w związku z wnioskiem o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego 1954
22. Manteuffel Maria - ocena dorobku naukowego w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1954
23. Mączak Antoni - ocena pracy kandydackiej pt. Sukienictwo polskie od XIV do połowy XVII w. 1954
24. Rómer Krystyna - ocena działalności naukowej w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1954
25. Rose Edward - opinia o przebiegu pracy naukowej w związku z wnioskiem o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego 1958

26. Sokołowski Kazimierz - opinia o pracach naukowych w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1956
27. Szubert Wacław - opinia o pracy naukowej w związku z wnioskiem o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego 1954
28. Waręta Jan - opinia o pracy naukowej w związku ze stabilizacją na Uczelni 1955
29. Wieleński Alfred - opinia o działalności naukowej w związku z wnioskiem o nadanie stopnia docenta 1955
30. Wieleński Alfred - ocena dorobku naukowego w związku z wnioskiem o nadanie tytułu profesora nadzwyczajnego 1958
31. Wojciechowski Edward - ocena pracy kandydackiej pt. Zarys rozwoju rachunkowości przedsiębiorstw w Polsce 1956

A N E K S 3

J.84. Recenzje prac wydanych lub przeznaczonych do druku

1. Antoszczyk Stanisław: Wstęp do pisma Stanisława Krasińskiego 1952
2. Baczko Bronisław: Towarzystwo Demokratyczne Polskie. Dokumenty i pisma 1954
3. Beresowski Stanisław: Z przeszłości gospodarczej Sulejowa. Materiały geograficzno-ekonomiczne 1956
4. Bobińska Celina: Marks i Engels a sprawy polskie do osiemdziesiątych lat XIX wieku 1954

5. Bowley Marian: Nassau Senior and classical economics ok. 1938
6. Deruga Aleksy: Historia imperializmu niemieckiego 1950
7. Drozdowski Henryk: Historia i problematyka targów międzynarodowych 1949
8. Gajkiewicz Wacław: Budownictwo kolejowe i jego finansowanie b.d.
9. Garewicz Jan: Geneza pracy Lenina - "Rozwój kapitalizmu w Rosji" - i jej znaczenie dla rosgromienia narodziństwa 1954
10. Gąsiorowska Natalia: Kapitalizm w rozwoju dziejowym 1947
11. Gąsiorowska Natalia: Polska na przełomie życia gospodarczego 1947
12. Górski Janusz: Poglądy merkantylistyczne w polskiej myśli ekonomicznej w. XVI i XVII. Zob. też aneks 2, poz.7 1956
13. Górski Janusz: Sporne problemy tzw. "Klasy-cyzmu" w polskiej myśli ekonomicznej lat 1800-1830 1957
14. Grosfeld Leon: Z dziejów kapitalizmu w Polsce 1948
15. Hodol Andrzej i Jastrzębowski Wacław: Wymiana towarowa między wsią a miastem w Polsce kapitalistycznej i w Polsce Ludowej b.d.
16. Hoszowski Stanisław: Wkład Kopernika w postępową myśl ekonomiczną b.d.
17. Jakóbczyk Witold: Z dziejów proletariatu wiejskiego w Poznaniu w połowie XIX w.
18. Jastrzębowski Wacław: Zasady reklamy socjalistycznej 1955

19. Jedlicki Jerzy: Geneza kryzysu żelaznego w Królestwie Polskim w połowie XIX wieku. /Problem efektywności polityki ekonomicznej/ 1956
20. Jezierski Andrzej: Niwka. Monografia Zakładów Hutniczych w latach 1833-1843 1956
21. Karwacka Irena: Tadeusz Czacki jeden z pierwszych statystyków polskich 1954
22. Konferowicz Stanisław: Arytmetycy polityczni pierwsi naukowcy statystycy 1955
23. Kornatowski Wiktor: Kryzys bankowy w Polsce 1793 roku. Upadłość Teppera, Szulca, Kabryta, Prota Potockiego, Łyszkiewicza i Heylera 1938
24. Kowalska Stefania: Zagadnienie siły roboczej w górnictwie i hutnictwie rządowym Królestwa Polskiego 1831-1861 1956
25. Koźmiński Leon: Ekonomika obrotu towarowego 1948
26. Kula Witold: Kapitalizm na ziemiach polskich b.d.
27. Kulikowski Józef: Ekonomika morskiego przemysłu rybnego 1953
28. Landau Zbigniew: Misja Kromera 1957
29. Lelwel Joachim: Wybór pism politycznych pod redakcją M.H.Serejskiego 1954
30. Lipiński Edward: Na przełomie Odrodzenia i czasów "nowych". Sebastian Klonowicz 1954
31. Luksemburg Róża: Rozwój przemysłu w Polsce 1957
32. Łyskowski Edward: Technologia społeczna b.d.
33. Małowist Marian: Studia z dziejów rzemiosła w okresie kryzysu feudalizmu w Zachodniej Europie w XIV i XV wieku 1954

34. Mączak Antoni: Sukiennictwo polskie od XIV do poł. VII wieku. Zob. też aneks 2, poz. 23 1953
35. Mączak Antoni: Sukiennictwo Wielkopolskie XIV-XVII wieku. Zob. j.w. 1955
36. Nar J.F.: Wybór pism w opracowaniu W. Sierpińskiego 1955
37. Ocioszyński Tadeusz: Ekonomika transportu morskiego. Tom I 1953
38. Pietrzak-Pawłowska Irena: Ekonomiczne podłoże rewolucji 1905-1907 1955
- J.85. 39. Radwan Mieczysław: Wielkopieczętnictwo w Zagłębiu Staropolskim w połowie XIX wieku 1954
40. Romaniukowa Teresa: Wybór pism polskich radykalnych demokratów z lat 1853-1877 1959
41. Rasińow K.D.: Klasyfikator dziesiętny /ocena tłumaczenia/ 1951
42. Rasiński Władysław: Potrzeby w zakresie wydawnictw źródłowych do historii gospodarczej Polski na tle dorobku wydawniczego 1951
43. Rasiński Władysław: Położenie robotników polskich w czasie wojny 1939-1945 na terenie Rzeszy i "obszarów wcielonych". Część II 1953
44. Rutkowski Jan: Historia gospodarcza Polski /do roku 1864/. Pod redakcją Witolda Kuli 1953
45. Rutkowski Jan: Z dziejów wsi polskiej. /Ze wstępem Witolda Kuli/. ok. 1954
46. Schramm Wiktor: Sprawy osadnicze i gospodarcze we wsiach doliny Tarnawki i Hoczewki b.d.
47. Sikorski Brunon: Materiały do historii handlu w Polsce. Część III 1953-1954

48. Sikorski Brunon: Historia form krzeszenio-
wych handlu na ziemiach polskich 1955
49. Styś Wincenty: Zarys historii gospodarczej
Polski. /Skrypt/ 1958
50. Strzelecki Edward: Ludność Warszawy na
przełomie XIII i XX stulecia 1957
51. Szubert Wacław: Studia o Fryderyku Skarb-
ku jako ekonomistę 1953-1954
52. Tomaszewski Jerzy: Kapitał włoski w Polsce 1954
53. Tyrowicz Marian: Pisma agronomiczne Woj-
ciecha Gutkowskiego jako wyraz schyłku
fizjokratyzmu w Polsce ok. 1954
54. Walter Helena: Zagadnienia rozwoju czy-
telnictwa wśród studentów szkół wyższych ok. 1954
55. Werwicki Andrzej: Zagadnienia lokaliza-
cyjne białostockiego przemysłu włókienn-
iczego w epoce kapitalizmu 1956
56. Werwicki Andrzej: Białostocki okręg prze-
mysłu włókienniczego do 1945 roku 1958
57. Wielopolski Alfred: Zagadnienie rozwoju
sił wytwórczych w rolnictwie Pomorza Za-
chodniego w pierwszej połowie XIX w. 1954
58. Więckowska Helena: Projekt tematyki z bi-
bliotekarstwa b.d.
59. Wilder Jan Antoni: Zagadnienia międzyna-
rodowe w polskiej myśli ekonomicznej 1951
60. Zakrzewski Zbigniew: Witold Skarżyński,
ekonomista wielkopolski 1938
61. Żurawicki Seweryn: Wstęp do nowego wyda-
nia "Bogactwa narodów Adama Smitha" b.d.
62. Poglądy ekonomiczne H. Kamieńskiego -
autor nie wymieniony 1952

63. Z przeszłości Staropolskiego Zagłębia Gór-
niczego - autor nie wymieniony b.d.
64. Ramowy scenariusz Okresu II /1764-1917/
Centralnego Muzeum Postępów i Rewo-
lucyjnych Tradycji Narodu Polskiego.
Opracowanie dla Wydziału Historii Partii
KC PZPR 1953
65. Marks i Engels w Polsce. Materiały do
bibliografii 1842-1852
Wyd. Biblioteka Narodowa 1953
66. Projekt układu Bibliografii Warszawy
/Tom I/ wyd. przez Muzeum Historyczne
w Warszawie 1954
67. Przegląd Bibliograficzny Wydawnictw Gos-
podarczych - recenzja pięciu pierwszych
zeszytów 1953
68. Przegląd Bibliograficzny Piśmiennictwa
Ekonomicznego - recenzje zeszytów wyda-
nych w 1954 i 1955 r. 1954-1955
69. Projekt ramowej instrukcji dla archiwów
bankowych wyd. przez Naczelną Dyрекcję
Archiwów Państwowych 1953
70. Praca zbiorowa: Bibliotekarstwo b.d.
71. Praca zbiorowa: Materiały do dziejów
Łódzkiego Okręgu Przemysłowego w XIX w.
Tom I 1955
72. Praca zbiorowa: Materiały do historii
handlu i usług handlowych na ziemiach
polskich ok. 1955
73. Uwagi A.G. do projektu uchwały Biura
Politycznego KC PZPR w sprawie pracy
szkół wyższych b.d.

74. Uwagi do projektu programu podstawowych wiadomości z nauk przyrodniczych, gospodarczych i politycznych dla Ośrodków Szkolenia Pracowników i Kierowników Światlic 1950
75. Uwagi do projektu programu z przedmiotu: Historia gospodarcza Polski dla Wyższych Szkół Ekonomicznych b.d.
76. Uwagi nad projektem uniwersyteckiego podręcznika historii Polski 1764-1864 1953

A N E K S 4

J.217. Przemówienia okolicznościowe związane z działalnością polityczno-społeczną

1. Na akademii w święto 3 Maja 1947
2. Na wiecu przedwyborczym pracowników Szkoły Głównej Handlowej w dniu 17 stycznia 1947
3. Na akademii zorganizowanej w SGH dla uczczenia zjednoczenia partii robotniczych w 1948
4. Z okazji jubileuszu 40-lecia pracy prof. Kazimierza Kasperskiego w 1949
5. Na akademii w święto 1 Maja 1949
6. Na temat historii rachunkowości w Polsce - Tezy przemówienia i materiały po 1950
7. Na sesji poświęconej przekładowi I tomu Kapitału w Instytucie Kształcenia Kadr Naukowych 1951
8. Na konferencji w sprawie wyższego szkolnictwa ekonomicznego w dniu 23 grudnia 1953 r. 1953

9. Na sesji dotyczącej rozwoju kapitalizmu w Polsce w dniu 1 lipca 1955 r. 1955
10. Na otwartym zebraniu partyjnym w dniu 24 maja 1956 r. 1956
11. Na otwarciu Zjazdu Bibliotekarzy Polskich poświęconemu sprawom czytelnictwa 1956
12. Z okazji jubileuszu 40-lecia pracy prof. Jerzego Lotha 1957
13. Z okazji 10-lecia Przeglądu Bibliograficznego 1957
14. Na konferencji w sprawie bibliografii b.d.
15. Na konferencji w sprawie nauczania ekonomii politycznej b.d.

A N E K S 5

J.226. Korespondencja wychodząca

- Bagiński Władysław
1950, 1.1
- Berbelicki Władysław
1955, 1.1
- Biblioteka Jagiellońska
1952, 1.2
- Centralne Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego "Hydroprojekt"
1952, 1.2
- Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej
1952, 1.4
- Centralny Urząd Planowania
1946, 1.1

Dillen J.G. Van
1933, 1.7 w j.franc.

Gąsiorowska Natalia
1957, 1.1 + zał.

Gimnazjum i Liceum w Płocku
1958, 1.1

Główny Instytut Górniczo-
1957, 1.2

Instytut Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskie-
go
1938, 1.1 + zał.1

Liga Morska
1947, 1.1

Łódzkie Towarzystwo Naukowe
1948, 1.1

Michalski Stanisław
1936, 1.1

Mikołajski Julian
1946, 1.2

Nieć Julian
1938, 1.1

Państwowy Instytut Wydawniczy
1947-1956, 1.2

Pietrzak-Pawłowska Irena
1959, 1.1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii
1959, 1.1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
1958, 1.1

Polska Akademia Nauk
Komitet Nauk Historycznych
1959, 1.1

Polska Akademia Nauk
Ośrodek Bibliografii i Dokumentacji Naukowej
B.d., 1.1

Polska Akademia Nauk
Wydział I
1956, 1.1

Polska Akademia Nauk
Zakład Nauk Ekonomicznych
1956-1959, 1.3

Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
1953-1959, 1.2

Redakcja "Ekonomisty"
1953, 1.1

Redakcja "Kwartalnika Historycznego"
1955, 1.1

Redakcja "Roczników Dziejów Społecznych i Gospodar-
czych" we Lwowie
1938, 1.2

Rutkowski Jan
1933-1948, 1.8

Spółdzielnia Wydawnicza "Książka i Wiedza"
1955, 1.1

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich
1956, 1.3

Szkoła Główna Służby Zagranicznej
1954, 1.1

Taylor Edward
1936-1938, 1.9 + zał.1 /na odwrocie listu I-go list do
Jana Rutkowskiego/

Wielowiejska Jadwiga

1938, 1.1

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Katowicach

1954, 1.1

Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie

1931-1932, 1.2

Związek Nauczycielstwa Polskiego

1946, 1.1

Listy do nierozpoznanych adresatów

1933-1955, 1.5

J.227. Korespondencja wychodząca dotycząca spuścizny rękopiśmiennej Piotra Maleszewskiego

Archiwum Państwowe w Poznaniu

B.d., 1.1

Ambasada Polska w Paryżu

1930, 1.2

Biblioteka Narodowa w Warszawie

1930, 1.1

Bibliothèque Nationale w Paryżu

1931, 1.1

Bibliothèque de la Société d'Agriculture Sciences et Arts de la Sarthe

1930, 1.1

Charrnault M.

1930, 1.1

Delegat Min. WR 1 OP w Paryżu

1931, 1.1

Esperendien /?/ Émile

1931, 1.1

Gallet Maurice

1931, 1.2

Garran de Balzan

1930-1931, 1.5

Hadenque Ives

1931, 1.1

Laqueuille Henryk Bertrand de

1930-1936, 1.16

Mairie d'Augé

1930, 1.1

Mairie de Fomperron

1930, 1.1

Maleszewski Jan

1936, 1.1

Mańkowski Alfons

1931-1932, 1.4

Pailloux Elie

1931, 1.1

Redakcja Czasopisma "Muzeum" we Lwowie

1931, 1.3

Rektor WSH w Warszawie

1930, 1.1

Saffroy Georges

1931, 1.2

Société des Bibliophiles et Iconophiles de Belgique -

Bruksela

1930, 1.1

Société Historique et Scientifique des Deux-Sèvres

1930, 1.1

Listy do osób nieustalonych

1930, 1.1 + notatka

A N E K S 7

J.228. Korespondencja wpływająca

Akademia Handlowa w Krakowie

1946, 1.1

"Archeion"

1953, 1.1 + zał.

Berbelicki Władysław

1955, 1.1

Berezowski Stanisław

1948, 1.1

Biblioteka Czarłtoryskich

1933-1938, 1.2

Biblioteka Jagiellońska

1933-1955, 1.3

Biblioteka Kórnicka

1952-1959, 1.2

Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego

1955, 1.3

Bujak Franciszek

1937, 1.1

Centralne Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego "Hydroprojekt"

1952, 1.1

Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej,

b. Główny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej

1951-1953, 1.2

Centralny Urząd Planowania

1946, 1.1

Ciechanowska Zofia

1952, 1.1

Deruga Aleksy

1950, 1.1

Dillen J.G. Van

1933, 1.2

Ewertyński Władysław

1933, 1.1

Frank Marian

1955, 1.1

Galiński Tadeusz

1947, 1.1

Gimnazjum i Liceum w Płocku

1958, 1.1

Główny Instytut Górnictwa

1957, 1.1

Groniewski Krzysztof

1958, 1.1

Helsztyński Stanisław

1946-1947, 1.3

Hochfeld Julian

1948, 1.1 + zał.1

Instytut Bałtycki

1938, 1.2, j.ang. i pol.

Instytut Gospodarstwa Społecznego

1935, 1.1 1957, 1.2 + zał.1

Instytut Kształcenia Kadr Naukowych

1951-1953, 1.3 + zał.1

Instytut Naukowo-Badawczy Handlu i Żywności Zbiornego

1953-1955, 1.3 + zał.1

Instytut Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego
1938, 1.3

Jackel Gustaw
1945, 1.1

Jasiewicz Stanisław
1959, 1.1

Jastrzębowski Wacław
1955, 1.1

Jastrzębski W. /?/
1957-1958, 1.2

Kaczorowski Michał
1950, 1.1

Kiełczewska Maria
1948, 1.1

Köhler Bruno
1947-1954, 1.3 + zał.1

Kormanowa Żanna
1957, 1.1

Kostrowicka Irena
Ok. 1956, 1.1 + zał.

Królikowska Maria
1944, 1.1

Krzeczkowska Romana
1944, 1.1

Kula Witold
1959, 1.1

Kulikowski Józef
1953-1954, 1.2

Labuda Gerard
1950, 1.1

Liga Morska
1947, 1.1

Limanowska Z.
Ok. 1944, 1.1

Łebkowski Michał
1944, 1.2

Łódzkie Towarzystwo Naukowe
1948-1954, 1.2

Maciejewski Jarosław
1959, 1.1

Marksistowskie Zrzeszenie Historyków
1950, 1.2

Miklaszewski Bolesław
1932, 1.1

Mikołajski Julian
1946, 1.2

Ministerstwo Handlu Wewnętrznego
1951-1952, 1.2 + zał.1

Ministerstwo Kultury i Sztuki
1962-1954, 1.4

Ministerstwo Oświaty
1947-1950, 1.3

Missalowa Gryzelda
1947, 1.1

Muzeum Czartoryskich
1924, 1.1

Muzeum Historyczne
1954, 1.2

J.229. Naczelna Rada Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług
1953-1955, 1.2

Narodowy Bank Polski w Kielcach
1952, 1.1

Nieć Julian
1938, 1.1

Nijhoff Martinus
1933, 1.1

Ocioszyński T.
1952, 1.1

Olsewicz Bolesław
1945, 1.1

Państwowe Technikum Korespondencyjne
1949-1950, 1.2

Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych
1946-1948, 1.6 + zał.1

Państwowy Instytut Książki - Łódź
1941, 1.1

Państwowy Instytut Wydawniczy
1947-1956, 1.6 + zał.1

Pelczar Marian
1953, 1.1

Pietrzak-Pawłowska Irena
1959, 1.2

Polska Akademia Nauk
Instytut Filozofii i Socjologii
1956-1957, 1.2

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii
1953-1958, 1.6 + zał.1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
1957, 1.1

Polska Akademia Nauk
Komitety Naukowe
1956-1959, 1.2 + zał.2

Polska Akademia Nauk
Ośrodek Bibliografii i Dokumentacji Naukowej
1955, 1.2 + zał.

Polska Akademia Nauk
Sekretariat Administracyjny
1954-1956, 1.4 + zał.1

Polska Akademia Nauk
Wydział I Nauk Społecznych
1955-1956, 1.3

Polskie Radio - Dział Oświaty
1946, 1.1

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne
1949-1959, 1.9 + zał.1

Polskie Towarzystwo Historyczne
1950-1957, 1.3

Polskie Wydawnictwo Gospodarcze
1955-1959, 1.3

Polski Instytut Służby Społecznej
1946, 1.1

Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
1950-1959, 1.8

Redakcja "Ekonomisty"
1946-1952, 1.5

Redakcja "Encyklopedii Nauk Politycznych" przy Seminarium Ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego /prof. E. Taylor/
1936-1939, 1.13

Redakcja "Kwartalnika Historycznego"
1954-1957, 1.6 + zał.1

Redakcja "Muzeum"
1932, 1.1

Redakcja "Nowa Książka"
B.d., 1.1

Redakcja "Nowych Dróg"
1946, 1.1

Redakcja "Problemów"

1946, 1.1

Redakcja "Przeglądu Ekonomicznego"

1946, 1.1

Redakcja "Przeglądu Historycznego"

1950-1952, 1.3

Redakcja "Przeglądu Spółdzielczego"

1959, 1.1 + zał.1

Redakcja "Roczników Dziejów Społecznych i Gospodarczych" - we Lwowie

1932-1939, 1.8

Redakcja "Ruchu Prawniczego, Ekonomicznego i Socjologicznego" Uniwersytetu Poznańskiego

1938, 1.3

Redakcja "Życia Szkoły Wyższej"

1953-1955, 1.2

J.230. Rose Edward

1957, 1.2 + zał.1

Rosset Edward

1945-1947, 1.2

Rutkowski Jan

1931-1949, 1.19

Rybicki Jarema

B.d., 1.1

Schmidt Stefan

1949, 1.1

Secomski Kazimierz

1944, 1.1

Siciński Franciszek

1945, 1.1

Skowroński Antoni

1949-1959, 1.7 + zał.2

Spółdzielczy Instytut Badawczy

1958, 1.1

Spółdzielczy Instytut Naukowy

1934, 1.1

Spółdzielnia Wydawnicza "Czytelnik"

1945, 1.1

Spółdzielnia Wydawnicza "Książka i Wiedza"

1953-1954, 1.3

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich

1947-1956, 1.2

Stowarzyszenie Wychowawców SGH

1950-1954, 1.4

Szemiłkin I.

1956, 1.1

Szkoła Główna Służby Zagranicznej

1954, 1.3 + zał.1

Szubert Wacław

1947-1956, 1.16 + zał.1

Świdrowski J.

1947, 1.1

Tomaszewski Jerzy

B.d., 1.2

Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

1946, 1.1

Uniwersytet Łódzki

1954-1956, 1.1

Uniwersytet Warszawski

1950-1954, 1.3

Wargęś Jan

1955, 1.1

Wojciechowski Edward

1956, 1.1

Wojciechowski Zygmunt

1947, 1.1

Wydawnictwa Komunikacyjne

1952-1953, 1.2

Wydawnictwo "Książka i Wiedza"

1953-1954, 1.3

Wystawa Przemysłu Śląska Opolskiego w Gliwicach

1946, 1.1 + zał.1

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Katowicach

1954, 1.1

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Łodzi

1954-1956, 1.3 + zał.2

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Poznaniu

1954, 1.2

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Sopocie

1955, 1.1

Wyższa Szkoła Handlowa - Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

1931-1934, 1.2 + zał.1

Zarząd Główny Związku Uczestników Walki Zbrojnej

1947, 1.1

Związek Nauczycielstwa Polskiego

1946-1959, 1.2

Związek Rewizyjny Spółdzielni R.P.

1948, 1.1 + zał.1

Związek Zawodowy Pracowników Szkół Wyższych i Instytutów Naukowych

1947, 1.1 + zał.2

Listy od osób nieustalonych

1939-1956, 1.9

A N E K S 8

J.231. Korespondencja wpływająca dotycząca spuścizny rękopiśmiennej Piotra Maleszewskiego

Biblioteka Narodowa

1932, 1.1

Centralna Biblioteka Wojskowa

1930-1931, 1.2

Garran de Balzan

1930, 1.1 + 1.1 Joanny Garran-Maleszewskiej z 1816 r.

Hadenque Ives

1931, 1.1

Krzeczowski Konstanty

1930-1931, 1.14 + zał.5 listów Wacława Olszewicza z 1928 r.

Laqueuille Henryk Bertrand, de

1930-1933 i b.d., 1.17 + 1 zał.

Mairie d'Augé

1930, 1.1

Mairie de Fomperron

1930, 1.1

Maleszewski Jan

1936, 1.1

Mańkowski Alfons

1932, 1.2

Ministère de la Guerre - Archives Administratives

1930, 1.1 + notatka

Pailloux Elie

1931, 1.2

Rektor WSH w Warszawie

1930, 1.1

Saffroy Georges

1931, 1.1

Société des Bibliophiles et Iconophiles de Belgique-
Bruksela

1931, 1.1

Société Historique et Scientifiques des Deux-Sèvres
1930, 1.1

Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Lwowie
1932, 1.1

Listy od osób niestalonych
1932 i b.d., 1.2

A N E K S 9

J. 233. Recenzja prac Andrzeja Grodka

1. Idea Banku Narodowego /Geneza Banku Pol-
skiego 1763-1828/ - recenzja druk. w "Za-
piski informacyjne" 1936
2. Piotr Maleszewski /1767-1828/ i jego nau-
ka społeczna - recenzja druk. w "Zapiski
informacyjne" i w: "Nowa Książka" 1937
3. Historia Gospodarcza. Wykłady 1947/1948 -
recenzja S.Żurawickiego 1948
4. Kapitalizm na Górnym Śląsku - recenzja
wydawnicza po 1948
5. Historia gospodarcza. Skrypt wykładów -
Zesz.I - recenzja Juliana Hochfelda 1950

6. Praca bibliotek głównych szkół wyższych
ze studentami - recenzja redakcyjna "Ży-
cia Szkoły Wyższej" oraz replika A.G. 1953
7. Wybór pism ekonomiczno-politycznych J.K.
Podoleckiego - recenzje redakcyjne Pań-
stwowego Wydawnictwa Naukowego 1954
8. Historia Gospodarcza Polski - skrypt wy-
kładów A.G., I.Kostrowickiej i J.Chmury
- recenzje wydawnicze 1954
9. Reforma agrarna 1864 r., rozwój przemy-
słu wielokapitalistycznego w Królestwie
Polskim i w okręgu białostockim - rozdz.7
t.III Historii Polski - recenzja I.Pie-
trzak-Pawłowskiej 1959
10. O magnackim merkantylizmie - recenzja
Janusza Górskiego 1959

A N E K S 10

J.234. Opracowania autorów obcych i nierozpoznanych

- Beczkievicz Zygmunt: Socjalistyczne poglądy Stanisła-
wa Worcella - plan dysertacji
- Berbelicki Władysław: Józef Tokarzewicz /Hodi/
Bieńkowski Władysław: L'édition et les Bibliothèques
devant l'activation culturelle de la nation
- Chlebowski Józef: Imperializm - ostatnie stadium ka-
pitalizmu /tłumaczenie z pracy radzieckiej/
- Chmura Julian: Historia gospodarcza Polski - skrypt
wykładu

Gawiński Roman: Kształtowanie się układu kapitalistycznego na terenie rządowego miasta Zgierza /1791-1864/ - praca kandydacka. Zob. też aneks 2, poz.4.

Grabowski Czesław: Pokojowe wykorzystanie energii jądrowej. Cz.I. Literatura krajów burżuazyjnych

Kalabiński Stanisław i Tych Feliks: Masy chłopskie Królestwa Polskiego w rewolucji 1905-1907 - tezy referatu na sesję naukową, poświęconą rewolucji 1905-1907 r. na ziemiach polskich.

Krynicky J.: Zagadnienia wzrostu gospodarczego

Lange Oskar: Nauki ekonomiczne w Polsce Ludowej w latach 1945-1954

J.235. Leśnodorski Bogusław i Opałek Kazimierz: Z zagadnień historii nauki. Nauka zjawiskiem społecznym

Marszałek Leon: Spółdzielczość w różnych ustrojach

Pietrzak-Pawłowski Kazimierz: Spółdzielczość polska na ziemiach etnograficznie polskich pod panowaniem pruskim w okresie międzywojennym /1918-1939/ - plan pracy doktorskiej

Reykowska Wanda: Z doświadczeń sesji naukowej poświęconej pracy W.I.Lenina - "Rozwój kapitalizmu w Rosji"

Rozmaryn Stefan: O współczesnych konstytucjach imperialistycznych

Ryng J.: Przyczynek do genezy imperializmu polskiego. Ekonomiczne przesłanki imperializmu w Polsce przedwojennej

Stoliński F.: Hasła do Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej: Rola SDKPiL w rozwoju marksowskiej ekonomii politycznej w Polsce; Rola KPRP i KPP w rozwoju marksowskiej myśli ekonomicznej w Polsce

Szubert Wacław: Zagadnienia nauk ekonomicznych w ujęciu Fryderyka Skarbka

Tomaszewski Jerzy: Stabilizacja waluty i powstanie Banku Polskiego

Wilder Jan Antoni: Zagadnienia międzynarodowe w polskiej myśli ekonomicznej

J.236. Żaček Wacław: Prace badawcze z zakresu dziejów gospodarczych i społecznych w Czechosłowacji od 1938 r.

Zespołowa Katedra Statystyki: Znaczenie pracy Lenina "Rozwój kapitalizmu w Rosji" dla teorii statystyki społeczno-ekonomicznej - tezy do referatu i referat

Referaty na III Konferencję Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego organizowaną przez Katowicki Oddział PTE - Wisła w maju 1959 r.

Bibliografia celniejszej współczesnej literatury ekonomicznej - wyd.przez Szkołę Nauk Politycznych i Społecznych, Londyn 1959

Wytyczne programowe kursowego wykładu ekonomii politycznej

Opracowania autorów nieustalonych: Opracowanie uzupełniające dot. plebiscytu górnośląskiego w 1921 r.; O twórcze stosowanie nauki ekonomicznej Lenina do historii gospodarczej Polski; Sprawa reemigracji /Z rzutem oka na skład społeczny i zawodowy Polonii zagranicznej/.

Hanna Dymnicka-Wołoszyńska

Warszawa

MATERIAŁY JANUSZA WOLIŃSKIEGO

Janusz Woliński urodził się 10 września 1894 r. w Warszawie jako syn Jana, adwokata przysięgłego i Zofii z Koziejowskich. Kształcił się w prywatnym gimnazjum filologicznym Pawła Chrzanowskiego w Warszawie, gdzie w 1913 r. otrzymał polskie świadectwo dojrzałości. W roku 1914 uzyskał w Kazaniu rządowe świadectwo dojrzałości, po czym wstąpił na Wydział Prawa Uniwersytetu Moskiewskiego i tam ukończył I rok studiów. Jesienią 1915 r. przeniósł się do nowo otwartego Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie odbywał dalsze studia prawnicze i równolegle studiował historię pod kierunkiem profesorów J.Siemieńskiego, S.Ehrenkreutza, K.Tymienieckiego i M.Handelsmana. Nawiązał też wtedy bliższą znajomość z S.Askanazym, a w okresie późniejszym z L.Kolankowskim, z których uwag wiele korzystał. Ponadto był słuchaczem O.Balzera na Uniwersytecie Lwowskim i M.Lehmanna na Uniwersytecie w Getyndze.

Jesienią 1919 r. podjął pracę w szkolnictwie średnim. Od lipca do października 1920 r. pełnił służbę wojsko-

wą, następnie kontynuował studia i w lutym 1921 r. otrzymał dyplom magistra praw. Do 1930 r. pracował nadal jako nauczyciel historii w warszawskich gimnazjach Anny Jakubowskiej, Zofii Kurmanowej, Ludwika Lorentza i św. Stanisława Kostki, a jednocześnie uczestniczył w seminarium doktoranckim M.Handelsmana. W lutym 1927 r. uzyskał stopień doktora filozofii na podstawie rozprawy "Wielki Elektor i Polska w pierwszym roku rządów Jana Sobieskiego i traktat jaworowski 1675 r."

W latach następnych Janusz Woliński prowadził systematyczne poszukiwania w archiwach krajowych /Warszawa, Kraków, Lwów, Poznań, Kórnik, Wilno/ i zagranicznych /Berlin, Wiedeń, Drezno, Paryż, Gdańsk/. Zbierał wówczas materiały do dziejów panowania Jana III oraz do zagadnienia początków państwowości pruskiej i rządów Wielkiego Elektora. Ponadto interesował się historią Austrii i Francji, szczególnie epoką Ludwika XIV. Rezultaty owych badań zaczął publikować od roku 1929 w formie artykułów i materiałów źródłowych, przeważnie w "Przeglądzie Historyczno-Wojakowym". Dotyczyły one stosunków polsko-rosyjskich, sprawy Ukrainy, wojny polsko-tureckiej w latach 1674-1676, Sobieskiego jako wodza i polityka /w związku z 250 rocznicą wyprawy wiedeńskiej w roku 1933/ oraz historii wojkowej i opisów bitew: "Zórawno 1676 r. /1930 r./; "Bitwa pod Lwowem 1675 r." /1932 r./, "Parkany 7 i 9 października 1683 r." /1933 r./. Ogłosił również artykuły, zawierające przegląd i krytyczną ocenę dorobku historiografii polskiej i obcej w zakresie badań nad epoką Jana III /1932 i 1938 r./, a na V Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Warszawie w roku 1930 wygłosił referat: "Stan i problemy badań nad historią Litwy XVII w.".

Od roku 1928 Janusz Woliński należał do Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie. W latach 1934-1939 był organizatorem i przewodniczącym Sekcji Krytycznej, a od roku 1937 członkiem Zarządu Towarzystwa. W roku 1935 został wybrany członkiem korespondentem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego.

W roku 1930 J. Woliński zrezygnował z pracy pedagogicznej i został urzędnikiem w Departamencie Wyznań Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, gdzie z czasem objął kierownictwo referatu. Opublikował wówczas pracę pt. "Polska a kościół prawosławny" /1936 r./. Jednocześnie w latach 1936-1939 prowadził wykłady z historii nowożytnej w Szkole Nauk Politycznych w Wilnie, dokąd dojeżdżał z Warszawy. W 1938 r. uzyskał habilitację na Uniwersytecie Warszawskim na podstawie rozprawy: "Jan III Sobieski i sprawa Ukrainy w latach 1674-1675", a jesienią tego roku rozpoczął wykłady na Wydziale Humanistycznym tejże uczelni jako docent historii nowożytnej.

Działania wojenne we wrześniu 1939 r. spowodowały częściowe zniszczenie materiałów naukowych J. Wolińskiego, m.in. zostały wówczas spalone wyciągi z dokumentów archiwum berlińskiego. Dalsze straty w swoim warsztacie poniósł on również w czasie powstania warszawskiego.

W okresie okupacji J. Woliński pracował w Bibliotece Ordynacji Krasieńskich, gdzie porządkował autografy i korespondencję z XVII w. oraz w Bibliotece Ordynacji Zamoyskich, uczestnicząc w zabezpieczaniu jej zbiorów i ich konspiracyjnym rejestrowaniu. Ponadto przez cały okres wojny uczył his-

torii na tajnych kompletach w szkołach średnich, na tajnym Uniwersytecie Warszawskim, gdzie był zastępcą kierownika Sekcji Historycznej i Uniwersytecie Ziem Zachodnich w Warszawie. Po upadku powstania warszawskiego przebywał w Częstochowie, gdzie kierował sekcją historyczną tajnych Kursów Akademickich i prowadził wykłady z historii powszechnej i polskiej. Po wyzwoleniu kontynuował tę pracę do czerwca 1945 r.

We wrześniu 1945 r. J. Woliński powrócił do Warszawy, gdzie współdziałał z Tadeuszem Manteufflem przy organizacji Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, w którym początkowo był zatrudniony jako zastępcą profesora. 15 kwietnia 1947 r. otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego. Od roku 1953 był kierownikiem Zakładu, a od roku 1957 - Katedry Historii Powszechnej Nowożytnej. W roku 1958 został mianowany profesorem zwyczajnym.

W roku 1945 włączył się także w nurt wznowionej działalności Polskiego Towarzystwa Historycznego jako członek Zarządu Głównego /do roku 1955/ oraz Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie, również jako członek Zarządu do roku 1956 i redaktor "Przeglądu Historycznego" do roku 1952. Od roku 1960 do końca życia pełnił funkcję prezesa TMH. W roku 1958 brał udział w VIII Powszechnym Zjeździe Historyków Polskich w Krakowie, gdzie wygłosił referat pt. "Wojakowość polska w dobie Jana III Sobieskiego /stan i problemy badań/", a w roku 1960 uczestniczył jako członek delegacji polskiej w XI Międzynarodowym Kongresie Nauk Historycznych w Sztokholmie. Ponadto w roku 1945 został członkiem Komisji Historycz-

nej PAU w Krakowie, a w roku 1951 - członkiem czynnym TNW i przewodniczącym Komisji Historycznej.

J. Woliński interesował się również aktualnymi problemami archiwistyki polskiej jako członek Rady Archiwalnej przy Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych od roku 1953, a jako wiceprzewodniczący tejże Rady od roku 1962. W roku 1958 prowadził, wraz z Z. Wójcikiem, poszukiwania poloniców w archiwum wiedeńskim. Wykaz ich został opublikowany w artykule "Zródła do historii Polski w Haus- Hof- und Staatsarchiv w Wiedniu" /"Archeion" 1958 r., nr 28/. W roku 1958 został też powołany przez NDAP na przewodniczącego Komisji rzeczoznawców do spraw międzyarchiwalnego scalania akt i sprawował tę funkcję do końca życia.

Od roku 1956 współpracował również z Instytutem Historii PAN, a w roku 1959 wszedł w skład Komitetu Nauk Historycznych.

W roku 1957 Janusz Woliński rozpoczął działalność organizacyjną i dydaktyczną w Wojskowej Akademii Politycznej, gdzie pełnił funkcję dziekana Wydziału Historyczno-Politycznego do roku 1967. W tymże roku został przewodniczącym Rady Naukowej Wojskowego Instytutu Historycznego.

Prace naukowe Janusza Wolińskiego po wojnie - artykuły i wydawnictwa źródłowe - koncentrowały się nadal głównie wokół problematyki dziejów II poł. XVII w. Dotyczyły one elekcji Michała Wiśniowieckiego i Jana Sobieskiego, wojny polsko-tureckiej w latach 1672-1676 i stosunku Austrii do niej, polityki Jana III wobec Prus, odsieczy Wiednia i ustroju Litwy. Publikował z tego zakresu również prace popularno-naukowe,

m.in. "Król Jan III Sobieski. W 250 rocznicę zgonu" /1946 r./, "Jan III Sobieski i Prusy Książęce" /1947 r./ oraz artykuły w czasopiśmie "Mówią Wieki", "Współczesność", "Stolica", "Miesięcznik Literacki".

W 1952 r. J. Woliński objął kierownictwo zespołu, który przygotował i ogłosił drukiem w latach 1955-1969 6-tomowe wydawnictwo "Materiały do dziejów Sejmu Czteroletniego". W roku 1958 opublikował dziariusz Kazimierza Sarneckiego z lat 1691-1696, a w 1960 zbiór swoich dawniejszych artykułów, rozproszonych po czasopiśmie pt. "Z dziejów wojny i polityki w dobie Jana Sobieskiego". Wydawał też w latach 1964-1970 nie publikowane przedtem źródła, zachowane głównie w jego przedwojennych odpisach, pt. "Materiały do dziejów wojny polsko-tureckiej 1672-1676" /"Studia i materiały do Historii Wojskowości, t.X-XVI"/.

We wrześniu 1964 r. Janusz Woliński przeszedł na Uniwersytecie Warszawskim na emeryturę, ale nie zaprzestał pracy w tej uczelni. W roku 1969 został powołany na Członka Rady Naukowej Instytutu Historycznego U.W. Prowadził też nadal seminaria magisterskie i doktorskie do ostatnich dni życia. Na jego seminariach 120 osób uzyskało stopnie magistrów i ponad 20 - stopnie doktorów. Przed śmiercią ukończył artykuł o studiach Szymona Askenazego na Uniwersytecie Warszawskim /wyd. w roku 1971/ i zaczął pisać rozprawę o działalności nuncjusza papieskiego w Polsce, Buonvisiego.

Janusz Woliński odznaczony był Złotym Krzyżem Zasługi /1938 r./, Srebrnym Medalem "Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny" /1959 r./, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski /1959 r./ i Krzyżem Komandorskim tego Orderu /1963 r./.

Zmarł w Warszawie 7 kwietnia 1970 r. i został pochowany na cmentarzu Powązkowskim.

Archiwum PAN zakupiło spuściznę prof. dr Janusza Wołoszkiego od jego żony Wandy Wołoszkiej w listopadzie 1971 r. Spis tymczasowy zawartości spuścizny złożony ze 109 pozycji, sporządził dr Ryszard Wołoszyński. W roku 1972, 1974 i 1975 p. Wołoszka przekazała do Archiwum materiały dodatkowe, które włączono do dawniejszych już w trakcie ich porządkowania. Łączny rozmiar spuścizny archiwalnej wynosi 2,5 mb.

Spuścizna została uporządkowana i zinventaryzowana przez autorkę niniejszego opracowania w latach 1972-1975 /do połowy roku/.

W wyniku tych prac materiały zespołu zostały rozsegregowane zgodnie z zasadami przyjętymi w Archiwum PAN na 6 grup:

W I, największej, grupie materiałów twórczości naukowej /127 jednostek/ wyodrębniono 5 podgrup, oznaczonych w inwentarzu dużymi literami alfabetu A-E.

Podgrupa A zawiera rękopisy, maszynopisy, a w niektórych przypadkach i odbitki rozpraw i artykułów, przeważnie powojennych, w znacznej części publikowanych. Niektóre ukazały się już po śmierci autora, w roku 1971. Włączono tu również 2 fotokopie prac, wydanych przed wojną. Na uwagę zasługuje kilka opracowań nie publikowanych. Należą do nich rękopis rozprawy "Ewolucja polityczno-ustrojowa Polski 1918-1935", pisanej w roku 1941, prawdopodobnie na zamówienie. W roku 1947 istniał projekt wydania tej pracy /zob. brulion listu do nie ustalonego odbiorcy, j. 143/, nie doszedł on

jednak do skutku. Nie zostały też ogłoszone hasła: terytorium, ludność i władza, opracowane do "Podręcznej Encyklopedii Historii Polski", którą przygotowywał w pierwszych latach powojennych Tadeusz Manteuffel jako główny redaktor, a Janusz Wołoszki jako współredaktor. W rękopisie pozostał również początek jego ostatniej, nie ukończonej rozprawy pt. "Nuncjusz Buonovisi wobec bezkrólewia 1674 r.".

Rozprawy i artykuły zostały usystematyzowane według chronologii tematów.

Do podgrupy B włączono maszynopisy i rękopisy tekstów źródłowych, często zaopatrzone w przedmowę, rejestry, przypisy i indeks, które były publikowane przed wojną, głównie w "Przeglądzie Historyczno-Wojakowym", po wojnie zaś w "Studiach i materiałach do historii wojskowości". W kilku przypadkach z maszynopisami tekstów źródłowych, wydanych przed wojną, połączono sporządzone z niej później fotokopie. Dział ten zawiera pewną, stosunkowo niedużą ilość źródeł wybranych do druku, które potem nie weszły w skład przygotowywanego wydawnictwa /np. j. 27/.

Treść większości rozpraw, artykułów i wszystkich tekstów źródłowych dotyczy zagadnień wojny polsko-tureckiej w latach 1672-1676 i początków panowania Sobieskiego, jego roli jako polityka i wodza, rezydencji w Wilanowie, znaczenia Warszawy w jego epoce i wyprawy wiedeńskiej w roku 1683.

W skład podgrupy C wchodzi tylko kilka jednostek zawierających teksty wykładów twórcy spuścizny i jego wystąpienia na konferencjach. Interesujący jest stenogram wykładu dla eksternistów Wojskowej Akademii Politycznej, poświęcone-

go problemom samodzielnego organizowania warsztatu historycznego w warunkach studiowania systemem zaocznym.

Podgrupa D obejmuje oceny rozpraw doktorskich i dorobku naukowego kandydatów na samodzielnych pracowników nauki oraz recenzje prac i artykułów, przeznaczonych do druku. Pochodzą one z lat 1954-1968 i zostały ujęte w 3 jednostki.

Materiały warsztatowe /podgrupa E/ są największą, a zarazem bardzo wartościową częścią spuścizny. Stanowią one ok. 57% całości, tj. 87 j. na 155 i są rezultatem ponad 40-letniej pracy Wołinskiego, który zaczął je gromadzić, jak już wspomniano wyżej, po uzyskaniu doktoratu w roku 1927. Zbiory te, częściowo zniszczone w 1939 i 1944 r. po powstaniu zostały wywiezione poza Warszawę, skąd po wojnie wracały zdekompletowane. Prof. Wołinski uzupełniał je, prowadząc nadal poszukiwania źródłowe w kraju i za granicą.

Materiały te zasługujące na nazwę "Tek prof. Wołinskiego", dotyczą głównie epoki Jana III Sobieskiego, jego rządów w kraju i polityki zagranicznej. Historycy mogą w nich znaleźć bogaty materiał źródłowy do charakterystyki Sobieskiego jako króla. Szeroko jest tu również potraktowana historia powszechna XVII w., pozwalając na badanie międzynarodowej roli Polski i jej sytuacji w układzie sił ówczesnej Europy. Wśród licznych zagadnień na plan pierwszy szczególnie wysuwa się sprawa wojen z Turcją, działalność dyplomacji polskiej i obcej, dzieje Francji, Prus, Rosji i jej stosunków z Polską oraz Ukrainy, a ponadto polskie sprawy wewnętrzne wojskowo-skarbowe, tak istotne ze względu na prowadzone wojny. Chronologicznie teki te obejmują okres od końca XVI

do początku XVIII w., aż do zdobycia korony polskiej przez Augusta II Sasa i pierwszych lat sprawowania przez niego władzy w początkach XVIII w.

W skład materiałów warsztatowych wchodzi:

1/ Odpisy i wypisy archiwalne - ze źródeł rękopiśmianych przechowywanych w archiwach i bibliotekach krajowych i zagranicznych. Są to źródła różnego typu, głównie listy, memoriały, deliberatoria królewskie, diariusze i mowy sejmowe, rejestry zawierające dane o liczebności wojska i wypłacanym mu żołdzie, rachunki, dzienniki i relacje poselskie, teksty układów i traktatów międzypaństwowych.

2/ Wypisy ze źródeł drukowanych, obejmujących druki współczesne z XVII i początków XVIII w. /pamiętniki, pisma polityczne, prasę, dzieła prawno-ustrojowe/ oraz późniejsze wydawnictwa źródłowe.

3/ Wypisy z literatury polskiej i obcej z XIX i XX w. Uzupełniają one materiał źródłowy i pozwalają poznać stan badań nad epoką Sobieskiego w czasie, gdy zajmował się nią twórca zespołu.

Większość wypisów została sporządzona własnoręcznie przez Janusza Wołinskiego, ponadto spotyka się tu pismo jego żony i kilku innych rąk. Oprócz wypisów profesor gromadził również fotokopie z niektórych wydawnictw źródłowych i opracowań. W materiałach tych, prócz polskiego języka współczesnego i staropolskiego z XVII w. spotyka się języki obce: angielski, łacinę, francuski, niemiecki, rosyjski i włoski.

* Szczególnie cenne są odpisy z materiałów archiwalnych, gdyż wiele spośród nich ma charakter unikalny ze względu na

duże zniszczenia wojenne, zwłaszcza w zasobie archiwów i bibliotek warszawskich - Archiwum Głównego Akt Dawnych oraz bibliotek Ordynacji Krasieńskich, Przeździeckich i Zamojskich.

Porządkowanie materiałów warsztatowych stwarzało największe trudności. Rozstrzygnięto je zachowując układ nadany części materiałów przez twórcę spuścizny, chociaż nie był to układ jednolity. Ze względu na różnorodność materiały warsztatowe zostały podzielone na 3 części, oznaczone w inwentarzu małymi literami alfabetu a, b, c.

Największa część /a/ /j.40-95/ zawiera odpisy ze źródeł rękopiśmiennych z archiwów i bibliotek oraz, w mniejszej liczbie ze źródeł drukowanych i literatury. Jednostki te zostały utworzone z materiałów umieszczonych w teczkach wiązanych i obwolutach, przy czym te czki o dużej pierwotnie objętości zostały podzielone na 2 lub 3 mniejsze jednostki. Odpisom zawartym w teczkach profesor nadał wewnętrzny układ chronologiczny, jako najbardziej dla siebie dogodny przy ich wykorzystywaniu. Układ ten zachowano, mimo że rozбивa on wypisy z jednego archiwum, biblioteki, wydawnictwa źródłowego, czy opracowania, między szeregi jednostek. W związku z tym uznano jednak za celowe wymienić przy opisie każdej jednostki nazwy instytucji, z której pochodzą zawarte w niej materiały. Ponadto w przejętych materiałach znajdowała się spora liczba obwolut, w których twórca spuścizny zgromadził materiały tematycznie do określonych zagadnień - i tu nie przestrzegał konsekwentnie porządku chronologicznego w ich układzie wewnętrznym, który można określić jako rzeczowo-chronologiczny. Układ ten zachowano po dokonaniu w niektórych przy-

padkach niewielkich korekt. Kilkanaście obwolut zawierało luźne wypisy archiwalne i ze źródeł drukowanych, nie powiązane ze sobą ani chronologicznie, ani tematycznie. Zostały one przydzielone do tych jednostek, z którymi można było ustalić ich związki o wyżej wymienionym charakterze.

Wszystkie jednostki w tej części spuścizny usystematyzowano według zasady rzeczowo-chronologicznej z uwzględnieniem historii Polski i historii powszechnej. Szereg jednostek /48-71/ utworzyło ciąg chronologiczny, obejmujący wojnę polsko-turecką 1672 r. i początki panowania Sobieskiego, a następnie jego politykę zagraniczną i wewnętrzną aż do śmierci w roku 1696.

W środek tego ciągu weszły jednostki 60-65 o odmiennym charakterze, co było uzasadnione ich związkiem treściowym ze sprawami wyżej wymienionej wojny.

Omawiane materiały nie posiadały tytułów pochodzących od twórcy spuścizny, który na części obwolut wypisał daty krańcowe odpowiadające ich zawartości. Wszystkim jednostkom nadano zatem tytuły w oparciu o ich treść. Szereg jednostek, składających się na wyżej wzmiankowany ciąg chronologiczny o wspólnych związanych tytułach, różniących się tylko datami, zostało zaopatrzone w obszerne adnotacje, informujące o ich zawartości.

Jako część b wyłączono luźno występujące wypisy i fotokopie z wydawnictw źródłowych i opracowań. W niektórych przypadkach były to wypisy, liczące zaledwie po kilka kart. Połączono je więc tematycznie w większe całości, formując 25 jednostek /96-120/ i zaopatrzone w tytuły określone na

podstawie treści. Zostały one usystematyzowane w odrębny ciąg według zasad przyjętych dla części a.

Podgrupę materiałów warsztatowych jako trzecia ich część o zamykają materiały pomocnicze typu notatek, zapisek, zestawień chronologicznych do kilku prac oraz kartoteki bibliografii do historii Polski i powszechnej XVII i XVIII w. i fiskek prac historyków obcych, wydanych w latach 1940-1949.

Niemale trudności powodowała sprawa datowania jednostek w tym dziale. Określono je w przybliżeniu wykorzystując sugestie p. Wołoszyńskiej, bibliografię prac profesora i wiadomości z artykułu J. Wimmera "Janusz Wołoszyński, badacz epoki Sobieskiego". Najczęściej podawana data "Po 1927" oznacza początek gromadzenia odpisów, zawartych w danej jednostce, nie wyklucza jednak obecności materiałów późniejszych, powojennych, co nie zawsze było możliwe do ustalenia.

Materiały grupy II nie reprezentują całokształtu rozległej działalności zawodowej, dydaktycznej i naukowo-organizacyjnej twórcy spuścizny, są stosunkowo nieliczne i pochodzą z lat 1946-1970.

Współpracy z Komisjami Historycznymi PAU i TNW dotyczy niewielka liczba listów, głównie w sprawach wydawniczych. Z wieloletniej działalności w TMH zachowała się również nie duża ilość korespondencji, związanej głównie z redagowaniem "Przeglądu Historycznego", m.in. listy Henryka Jabłońskiego, Władysława Knapowskiej, Gerarda Labudy, Adama Vetulaniego, Henryka Wereszyckiego. Część korespondencji dotyczy spraw administracyjnych "Przeglądu". Zasluguje tu także na wzmiankę

odbitka artykułu J. Wołoszyńskiego "Na sześćdziesięciolecie TMH", drukowanego w "Przeglądzie Historycznym" w roku 1966.

Obszerniejsze natomiast są materiały działalności twórcy spuścizny jako przewodniczącego Komisji rzeczoznawców do spraw międzyarchiwalnego scalania akt przy NDAP w latach 1966-1969 oraz głównego redaktora wydawnictwa "Materiałów do dziejów sejmiku czteroletniego" z lat 1950-1968. Dotyczą one m.in. sprawy poszukiwania źródeł do jego dziejów, głównie w Moskwie i Dreźnie. Z lat 1946-1970 zachowała się korespondencja i umowy dotyczące publikacji rozpraw, prac popularnonaukowych i wydawnictw źródłowych J. Wołoszyńskiego oraz jego prac redaktorskich i recenzyjnych.

Wśród materiałów biograficznych, stanowiących III grupę spuścizny znajduje się znaczna liczba dokumentów osobistych Janusza Wołoszyńskiego - dyplomów, świadectw i legitymacji, m.in. dyplomy uzyskania doktoratu, członkostwa TNW, legitymacje służbowe oraz otrzymanych odznaczeń państwowych i odznak honorowych. Są też liczne nominacje, zaświadczenia, umowy o pracę i podziękowania, związane z nadaniem stopni i stanowisk naukowych oraz przebiegiem pracy zawodowej w latach 1938-1970. Dotyczą one udziału w tajnym nauczaniu podczas okupacji, pracy na Uniwersytecie Warszawskim, w Instytucie Historii PAN, Wojakowej Akademii Politycznej i Radzie archiwalnej przy NDAP. Dział ten zamykają materiały jubileuszu 70-lecia urodzin i odznaczenia Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

W skład grupy IV weszła szczupła korespondencja powojenna, głównie z lat 1945-1970. Wcześniejszy od innych jest

list Stanisława Kętrzyńskiego z 1940 r. z zaproszeniem J. Wolińskiego do współpracy w Bibliotece Ordynacji Krasieńskich. Korespondencja z pierwszych lat po wojnie zawiera wiadomości o odbudowie i organizacji życia naukowego w środowisku historycznym, późniejsza wiąże się z wymianą poglądów na tematy naukowe i prac własnych. Niektóre listy zawierają informacje o poszukiwanych przez profesora materiałach archiwalnych, a także skierowane do niego prośby o pomoc i poparcie w załatwieniu różnych spraw. Wśród nadawców spotyka się nazwiska znanych historyków: Henryka Barycza, Czesława Chowańca, Włodzimierza Dworzaczka, Wojciecha Hejnosza, Henryka Jabłońskiego, Emila Kipy, Ludwika Kolankowskiego, Władysława Konopczyńskiego, Adama Przybosia, Kazimierza Tymienieckiego i Mieczysława Żywczyńskiego. Włączono tu również pojedyncze listy instytucji, z którymi twórcę spuścizny łączyła jedynie przejściowa współpraca.

Korespondencja została podzielona na wychodzącą i wpływającą oraz ułożona alfabetycznie w ramach tych działów według nazwisk odbiorców i nadawców. Weszła w skład 3 jednostek zbiorowych, do których sporządzono aneksy.

Wśród materiałów o twórcy spuścizny, zaliczonych do grupy V, znajduje się ocena jego powojennego dorobku naukowego pióra E. Kipy oraz wycinki prasowe z recenzjami jego prac i artykułami, w których są wzmianki o nim, jako o pracowniku Biblioteki Ordynacji Krasieńskich, historyku i badaczu epoki Sobieskiego. Są także wycinki z nekrologami i wspomnieniami pośmiertnymi oraz odtwórka ze wspomnieniem P. Bańkowskiego o związkach Janusza Wolińskiego z archiwisty-

ką polską. Ponadto jest tu wykaz drukowanych prac profesora, pominiętych w ogłoszonych zestawieniach bibliografii, sporządzony przez p. Wandę Wolińską.

Grupę VI stanowią prace autorstwa uczniów, współpracowników i znajomych prof. Wolińskiego, wiążące się z zagadnieniami, wchodzącymi w zakres jego zainteresowań naukowych. Jedną z nich jest praca magisterska M. Jaworskiego, napisana pod kierunkiem profesora. Dotyczą one historii powszechnej nowożytnej, dziejów kościoła Wschodniego w Polsce i Prus Książęcych oraz historii wojskowości od wieku XVI do czasów najnowszych. Akta osobowe prof. dr J. Wolińskiego posiada również Archiwum Uniwersytetu Warszawskiego /oznaczone sygn. 3480/ i Archiwum Akt Nowych w zespole Min. W. R. i O. P. Materiały Janusza Wolińskiego otrzymały w Archiwum PAN sygnaturę III-198. Inwentarz zawierający 155 j. uzupełniają 3 aneksy.

ŹRÓDŁA I BIBLIOGRAFIA

1. Materiały Janusza Wolińskiego, Archiwum PAN, III-198, j. 138-140, 146, 147.
2. Minerva Polska, Archiwum PAN, I-8, nr 1663.
3. Informacje p. Wandy Wolińskiej.
4. Rocznik TNW, 29: 1936, s. 52; t. 43: 1950, s. 60.
5. Manteuffel Tadeusz: Uniwersytet Warszawski w latach wojny i okupacji, w: Straty kulturalne Warszawy, Warszawa 1948, s. 281, 285, 289.

6. Bibliografia publikacji pracowników Instytutu Historycznego UW, z.1, 1945-1966, Warszawa 1969.
7. Uniwersytet Warszawski. Skład osobowy i spis wykładów - roczniki za lata 1946-1970.
8. Bibliografia prac naukowych prof.dr J.Wolińskiego za lata 1929-1964, w: Z dziejów wojny i polityki. Księga pamiątkowa ku uczczeniu 70 rocznicy urodzin prof.dr J.Wolińskiego, Warszawa 1969.
9. Bankowski Piotr: Janusz Woliński /1894-1970/, "Archeion" t.54: 1970.
10. Herbst Stanisław: Janusz Woliński /1894-1970/, badacz dziejów ojczystych, nauczyciel, "Kwartalnik Historyczny", 1971, nr 3.
11. Moczulski Leszek: Janusz Woliński, "Stolica" z 3.V.1970.
12. Wimmer Jan: Janusz Woliński - badacz epoki Sobieskiego, "Studia i Materiały do Historii Wojskowości", Warszawa 1970, t.XVI, cz.2.
13. Wrzosek Mieczysław: Prof.dr Janusz Woliński 1894-1970, "Wojskowy Przegląd Historyczny", t.15, cz.2, 1970, tu również bibliografia prac J.Wolińskiego za lata 1929-1969.
14. Zahorski Andrzej: Janusz Woliński /1894-1970/, "Przegląd Historyczny", R.61: 1970, z.4.
15. Ratajewska Alicja: Janusz Woliński w polskiej historiografii wojskowej. Poznań 1974 /masz./. Praca magisterska napisana na seminarium z historii wojskowości pod kierunkiem prof.dr Benona Miśkiewicza.

PRZEGŁĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja inwentarza
I. Materiały twórczości naukowej	1-127
A. Rozprawy i artykuły	1 - 16
B. Publikacje materiałów źródłowych	17 - 30
C. Wykłady, referat, głos w dyskusji, wspomnienie	31 - 34
D. Recenzje i opinie	37 - 39
E. Materiały warsztatowe	40-127
a/ Odpisy i wypisy z archiwów, zbiorów rękopiśmiennych bibliotek, źródeł drukowanych i z literatury	40 - 95
b/ Wypisy i fotografie ze źródeł drukowanych i literatury	96-120
c/ Sygnatury archiwalne, bibliografia, zestawienia chronologiczne i notatki	121-127
II. Materiały działalności naukowej i wydawniczej	128-137
III. Materiały biograficzne	138-142
IV. Korespondencja	143-145
A. Wychodząca	143
B. Wpływająca	144-145

- V. Materiały o twórcy spuścizny 146-148
- VI. Materiały uczniów, współpracowników i znajomych 149-155
- Aneksy 1-5

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Rozprawy i artykuły

1. Oblężenie Kamieńca w 1672 r.
Rozprawa
Przed 1966, fragment rkp. i masz., l., k.40
Druk: "Zeszyty naukowe WAP" 1966, nr 14
2. Tło historyczne "Pana Wołodźjowskiego"
Artykuł
Przed 1968, masz., l., k.8
Druk: "Stolica", r. XXIII: 1968, nr 14/15
3. Ze spraw polsko-mołdawskich 1672-1673
Artykuł
Przed 1967, odb. druk., sz., k.5
Druk: Studia historyczne. Stanisławowi Herbatowi na sześćdziesięciolecie urodzin. "Zeszyty Naukowe WAP", 1967, nr 15.
4. Nuncjusz Buonvisi wobec bezkrólewia 1674 r.
Początki rozprawy, wypisy i streszczenia relacji nuncjusza oraz fotografia jego portretu.
1970, rkp. i masz., l., k.109
5. Pośrednictwo tatarskie w wojnie polsko-tureckiej 1674-1675
Rozprawa i teksty źródłowe w załączeniu
Przed 1934, 3 egz. masz. i fotok., l., k.80
Druk: "Polityka Narodów", 1954.

6. Bitwa pod Lwowem 1675 r.
Rozprawa
Przed 1932, fotok. l., k.16
Druk: "Przegląd Historyczno-Wojskowy", t.V: 1932
7. Jan III Sobieski
Artykuł
Po 1945, masz., l., k.5
8. Jan III Sobieski w Wilanowie
Artykuł
Przed 1970, rkp., masz. i druk., l. i sz., k.29
Druk: "Rocznik Warszawski", t.X: 1971
9. Warszawa czasów Sobieskiego jako ośrodek dyspozycji politycznej
Artykuł
Przed 1966, 2 egz. masz., l., k.8
Druk: "Rocznik Warszawski", t.VII: 1966
10. Polityka króla Jana Sobieskiego
Artykuł
Po 1945, masz., l., k.12
11. Wyprowadzenie Jana Sobieskiego
Artykuły i plan różnych wersji
Ok. 1958-1965, fragment rkp. i masz., l., k.38
12. Maria Tudor, królowa Anglii
Artykuł
Po 1945, masz., l., k.5
13. Warszawskie lata uniwersyteckie Szymona Askenazego 1883-1887
Artykuł i odpis zawierający wspomnienie o S.Askenazym: P.Hostowiec /J.Stempowski/: Eseje dla Kсандry, Paryż 1961, s.31-35
Ok. 1969-1970, masz. i odb. druk., l. i sz., k.37
Druk: "Rocznik Warszawski", t.X: 1971
14. Ewolucja polityczno-ustrojowa Polski 1918-1935
Rozprawa
1941, rkp., l., k.64

15. Działalność w dziedzinie prawosławia Departamentu Wyznań Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Polsce okresu międzywojennego

Artykuł

Po 1939 r., masz., l., k.5

16. Terytorium, ludność i władza. Zarys historycznego rozwoju trzech zasadniczych elementów składowych państwowości polskiej

Opracowanie baseł do "Podręcznej Encyklopedii Historii Polskiej"

Ok. 1947, masz., l., k.14

B. Publikacje materiałów źródłowych

17. Król Jan III a sprawa Ukrainy 1674-1675 r.
Teksty źródłowe z regestami i przypisami.
Przed 1934, 4 egz. masz., l., k.60
Druk: "Biblioteka spraw narodowościowych", 1934, nr 19
18. Sobieszciana z 1675 r.
Przedmowa i teksty źródłowe z przypisami
Przed 1952, 3 egz. masz. i fotok., l., k.157
Druk: "Przegląd Historyczno-Wojсковy", t.V: 1932
19. Przyczynki do wojny polsko-tureckiej 1676 r.
Teksty źródłowe, częściowo z przypisami
Przed 1930, 3 egz. masz., l., k.76
Druk: "Przegląd Historyczno-Wojсковy", t.II: 1930
20. Relacja Dymitra Wiśniowieckiego z kampanii 1676 r.
Przedmowa i teksty źródłowe z przypisami
Przed 1930, 3 egz. masz. i fotok., l., k.68
Druk: "Przegląd Historyczno-Wojсковy", t.II: 1930

21. Materiały do rokowań polsko-tureckich 1676 r.
Przedmowa i teksty źródłowe z przypisami
Przed 1931, 3 egz. masz. i fotok., l., k.158
Druk: "Przegląd Historyczny", t.XXIX: 1931
22. Relacje na sejm koronacyjny 1676 r. O pierwszym dwuleciu rządów Jana III.
Przedmowa i teksty źródłowe z przypisami
Przed 1938, 3 egz. masz. i 2 egz. fotok., l., k.104
Druk: "Przegląd Historyczno-Wojсковy", t.I: 1938
23. Materiały do dziejów wojny polsko-tureckiej 1672-1676 r.
Przyczynki źródłowe do kampanii 1674 r.
Teksty źródłowe z regestami i przypisami
Przed 1933, masz., l., k.144
Częściowo druk: "Przegląd Historyczno-Wojсковy", t.VI: 1933
24. J.w.
Przed 1933, II i III egz. masz., l., k.248
Częściowo druk: "Przegląd Historyczno-Wojсковy", t.VI: 1933
25. Materiały do dziejów wojny polsko-tureckiej 1672-1676
Przedmowa i teksty źródłowe z regestami, przypisami i indeksem, dotyczące 1674 r., czerwiec - październik.
Przed 1966 r., masz., odb. druk., l., k.109
Druk: "Studia i Materiały do Historii Wojskowości" t.XII, cz.2: 1966
26. J.w.
Przedmowa i teksty źródłowe z regestami i przypisami, dotyczące 1674 r., październik - grudzień.
Przed 1967, masz., l., k.76
Druk: "Studia i Materiały do Historii Wojskowości", t.XIII, cz.2: 1967
27. J.w.
Teksty źródłowe z regestami i przypisami, dotyczące 1675 r., styczeń - marzec.
Ok. 1967-1968, 3 egz. masz., l., k.239

28. Materiały do dziejów wojny polsko-tureckiej 1672-1676 r.
Teksty źródłowe z regestami i przypisami, dotyczące 1675 r., styczeń - maj, cz.I, nr 1-51 z indeksem, cz.II, nr 52-83 z przedmową.
Przed 1967-1968, masz., l., k.171
Druk: "Studia i Materiały do Historii Wojskowości", t.XIII, cz.2, 1967, t.XIV, cz.1: 1968
29. Materiały do dziejów wojny polsko-tureckiej 1672-1676
Teksty źródłowe, częściowo z regestami i przypisami, dotyczące 1675 r., maj - październik, cz.I, nr 84-100, cz.II, nr 101-133 i bez numeracji
Przed 1969, rkp. i masz., l., k.139
Druk: "Studia i Materiały do Historii Wojskowości", t.XV, cz.1 i 2: 1969
30. J.w.
Teksty źródłowe z przypisami, dotyczące 1676 r., nr 1-64
Przed 1970, rkp., masz., l., k.116
Druk: "Studia i Materiały do Historii Wojskowości", t.XVI, cz.1 i 2: 1970

C. Wykłady, referat, głos w dyskusji, wspomnienie

31. Historia powszechna od schyłku średniowiecza do r. 1789
Programy wykładów
Ok. 1947, masz., l., k.13
32. Znaczenie konstytucji 3 Maja 1791 r.
Streszczenie wykładu, ogłoszonego na akademii uniwersyteckiej dnia 3 maja 1947
1947, masz., l., k.2

34. La Pologne et les pays allemands /depuis le commencement du XVI siècle jusqu' à la fin du XVIII
Referat wygłoszony na konferencji
Ok. 1964, masz., j.franc., l., k.13
35. Sprawa Prus Wschodnich w polityce Jana III
Głos w dyskusji
Po 1947, l., j.franc. i pol., 2 egz. masz., k.5
36. Prof.dr Emil Kipa
Wspomnienie pośmiertne /2 wersje/
1958, masz., l., k.16
Druk: "Kwartalnik Historyczny", 1958, nr 2

D. Recenzje i opinie

37. Recenzje prac doktorskich i kandydackich
1957-1969, masz., l., k.38. Zob. aneks 1
38. Oceny prac i dorobku naukowego osób kandydujących do tytułu docenta i profesora
1954-1968, masz., l., k.56. Zob. aneks 2
39. Recenzje artykułów i prac naukowych, głównie dla celów wydawniczych
1954-1968, masz., l., k.41

E. Materiały warsztatowe

- a/ Odpisy i wypisy archiwalne
ze źródeł drukowanych i literatury
40. Z dziejów polskich spraw wewnętrznych i polityki zagranicznej w l. 1616-1664.
Odpisy archiwalne z AGAD, BK, BOK, BOP i BUW
Po 1927, rkp., j.lac. i pol., l., k.175

41. Z dziejów polskich spraw wewnętrznych i polityki zagranicznej w l. 1665-1671
Odpisy archiwalne z AGAD, BOK, BOZ, BPAU i BUW
Po 1927, rkp., l., k.299
42. Z dziejów polskich spraw wewnętrznych i polityki zagranicznej w l. 1640-1697
Odpisy archiwalne z AWil. i ze źródeł drukowanych
Po 1927, rkp., j.franc., łac. i pol., l., k.333
43. Zagadnienie elekcji w Polsce w korespondencji dyplomatycznej francuskiej, pruskiej, austriackiej i hiszpańskiej w l. 1662-1674
Odpisy ze źródeł drukowanych i z literatury
Po 1927, rkp., j.franc., niem. i pol., l., k.170
44. Bezkrólewie po śmierci Michała Korybuta Wiśniowieckiego, konwokacja i elekcja Jana Sobieskiego w l. 1673-1674
Odpisy ze źródeł drukowanych
Po 1927, rkp., j.łac., niem., pol., l., k.195
45. Elekcja Jana Sobieskiego w Warszawie 1674 r.
Odpisy z diariuszy elekcji i współczesnych pism politycznych z AGAD, AWil., BK, BOZ, BUW oraz źródeł drukowanych
Po 1927, rkp., j.łac. i pol., l., k.251
46. Sejm koronacyjny Jana Sobieskiego w Krakowie 1676 r. i uroczystość koronacji
Odpisy archiwalne z diariuszy z HHS, BOZ, BK, BUW i źródeł drukowanych
Po 1945, rkp., j.łac., niem. i pol., l., k.307
47. Sejm koronacyjny Jana Sobieskiego w Krakowie w 1676 r.
Odpis z diariusza z BK
Po 1945, 3 egz. masz., l., k.367
48. Wojna polsko-turecka, 1669 - lipiec 1672
Sprawa Ukrainy i początek wojny z Turcją
Odpisy archiwalne z AGAD, BO, BUW i ze źródeł drukowanych
Po 1927, rkp., j.łac., niem., pol. i wł., l., k.234

49. Wojna polsko-turecka, sierpień-grudzień 1672
Zdobycie Kamieńca Podolskiego przez Turków i traktat buczacki
Odpisy archiwalne z AGAD, BK, BO, BOZ i ze źródeł drukowanych
Po 1927, rkp., j.franc., łac., pol., ros. i wł., l., k.314
50. J.w., 1671-1672, 1676
Głównie: charakterystyka monarchii i armii tureckiej oraz relacje współczesne i korespondencja dyplomatyczna austriacka i francuska dotycząca początków wojny.
Odpisy archiwalne z AMAE, HHS, ze źródeł drukowanych i z literatury
Ok. 1953, rkp., j.franc., niem., pol., ros. i wł., l., k.195
51. J.w., 1672-1673
Rzeczpospolita po stracie Kamieńca Podolskiego; komput wojska 1673 r.; zwycięstwo pod Chocimiem
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, AP, BK, BOK i BOZ
Po 1927, rkp., j.łac., franc. i pol., l., k.225
52. J.w., 1673
Głównie: Kamieniec pod panowaniem tureckim, zwycięstwo pod Chocimiem.
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, AP, BCz, BOZ, BUW i źródeł drukowanych
Po 1927, rkp., j.łac., pol. i wł., l., k.300
53. J.w., styczeń-wrzesień 1674
Niepowodzenie pertraktacji w sprawie pokoju z Turcją, wkroczenie wojsk tureckich na Ukrainę
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, AP, BCz, BK, BN, BO, BOK, BOP, BOZ, BPAU i BUW
Po 1927, rkp., j.łac., pol. i wł., l., k.281

54. Wojna polsko turecka, październik 1674 - styczeń 1675
Działania wojenne na Ukrainie; komisja andruszowska i jej układy z Rosją; odejście hetmana w.lit. M.Paca z większością wojska litewskiego z obozu króla
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, AP, BCz, BOP, BOZ, BPAU i BUW
Po 1927, rkp., j.łac., pol. i wł., l., k.295
55. J.w., styczeń-luty 1675
Dalsze działania na Ukrainie, niepowodzenie w układach z Rosją, projekty zawarcia pokoju z Turcją; sprawa zabezpieczenia terytorium Prus Książęcych i Rzeczypospolitej przed Szwedami wobec wojny brandenbursko-szwedzkiej; konieczność odłożenia koronacji
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, AP, BCz, BPAU i BUW
Po 1927, rkp. i masz., j.łac. i pol., l., k.249
56. J.w., marzec-czerwiec 1675
Dalsze działania na Ukrainie, sprawa powrotu wycofanych wojsk litewskich; opuszczenie przez Sobieskiego Ukrainy i dyslokacja wojsk dla ochrony Wołynia; układy z carem i z kozakami; pośrednictwo tatarskie w rokowaniach pokojowych z Turcją
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, AP, BCz, BO, BOZ i BPAU
Po 1927, rkp. i masz., j.łac. i pol., l., k.281
57. J.w., lipiec-grudzień 1675, 1676
Kampania na Wołyniu, Polesiu i Pokuciu, bitwa pod Iwowem; próba pertraktacji pokojowych z Turcją w Siedmiogrodzie; sprawa koronacji króla
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, BCz, BO, BOK, BOZ, BPAU i ze źródeł drukowanych
Po 1927, rkp. i masz., j.łac. i pol., l., k.355

58. Wojna polsko-turecka, styczeń-czerwiec 1676
Kontakty dyplomatyczne z cesarzem austriackim, carem rosyjskim, chanem perskim i elektorem brandenburskim; niepomyślny przebieg rokowań pokojowych z Turcją; sejm koronacyjny i sejmi relacyjne
Odpisy archiwalne z AGAD, BCz, BOK, BOZ i BPAU
Po 1927, rkp. i masz., j.łac. i pol., l., k.169
59. J.w., lipiec-grudzień 1676
Działania wojenne na Pokuciu i Podolu, oblężenie obozu polskiego pod Żórawnem, układy pokojowe i zawarcie rozejmu z Turcją; Ukraina i car wobec wojny polsko-tureckiej; lauda i instrukcje sejmikowe na sejm 1677 r.; sprawy wojskowo-skarbowe
Odpisy archiwalne z AGAD, AG, BCz, BOK, BOZ, BPTFN, BUW i ze źródeł drukowanych
Po 1927, rkp., j.łac., niem., pol. i wł., l., k.223
60. "Relacja Kamieńca wziętego przez Turków w r. 1672, opisana wierszem polskim przez Stanisława Makowieckiego z Wielkiego Lubaszyna, stolnika latyczowskiego"
Fotokopie z rękopisu z AGAD i opisu prozą w "Przeglądzie Powszechnym" 1886 r., t.IX, I oraz notatki Po 1945, rkp., fotok., l., k.238
61. "Continuazione della guerra di Polonia contro i Turchi" /1674-1676/
Odpis archiwalny z BO
Po 1945, rkp., 2 egz. masz., j.wł., l., k.299
62. Żórawno 1676 r. Relacje F.G. de Bethune'a i T. de Forbin-Jansona o działaniach wojennych pod Żórawnem oraz plany Żórawna, okolic i obozów polskiego i tureckiego
Odpisy archiwalne, streszczenia i fotokopie z AMAE
Po 1945, rkp., fotok., l., j.łac., fr. i pol., k.29

63. Relacje i diariusze współczesne z XVII i początków XVIII w. z wiadomościami o wojnie polsko-tureckiej w l. 1672-1676, rządach Michała Wiśniowieckiego i elekcji Jana III

Wypisy i fotokopie ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., fotok., j.łac. i pol., l., k.175

64. Prasa zagraniczna z XVII w., zawierająca wiadomości o Polsce i wojnie polsko-tureckiej w l. 1672-1676

Odpisy i fotokopie z "Theatrum Europaeum", Frankfurt a/M, t.XI: 1682

Przed 1939, rkp., fotok., j.niem., l., k.142

65. J.w.

Odpisy z "Gazette de France" i fotokopie gazety z Lyonu 1674 r. nr 1 i 1675 nr 102

Przed 1939, rkp., fotok., j.franc., l., k.283

66. Polska polityka zagraniczna i sprawy wewnętrzne za Jana III w l. 1677-1678

Rokowania pokojowe z Turcją i ratyfikacja rozejmu żórawińskiego; Jan III wobec wojny szwedzko-brandenburskiej, traktat gdański ze Szwecją /4 sierpnia 1677/ i sprawy Prus Książęcych; kwestia przemarszu wojsk szwedzkich przez Żmudź; sejmy 1677 i 1678 r. sprawy wojskowo-skarbowe, ustalenie pokojowego komputu wojska

Odpisy archiwalne z AGAD, BCz, BK, BOK i BOZ

Po 1927, rkp., j.franc., łac. i pol., l., k.291

67. J.w., w l. 1679-1680

Sprawa realizacji układu żórawińskiego; pertraktacje z Rosją o pokój wieczysty i współdziałanie przeciw Turcji; Jan III Sobieski wobec pokoju szwedzko-brandenburskiego; sprawy wewnętrzne: sejm 1679 r., walna rada warszawska 1680 r., zjazd unitów i greko-katolików w Lublinie 1680 r.; sprawy wojskowo-skarbowe.

Odpisy archiwalne z AWil., BCz., BOK, BOZ i BUN

Po 1927, rkp., j.łac. i pol., l., k.315

68. Polska polityka zagraniczna i sprawy wewnętrzne za Jana III w l. 1681-1682

Relacje rezydenta polskiego w Turcji; dalsze układy z Rosją po śmierci cara Teodora; starania o pozyskanie Kozaków zaporoskich do współdziałania przeciw Turcji i o przyjazne stosunki z chanem krymskim; wewnętrzne sprawy wojskowe i przygotowania do sejmu w r. 1682

Odpisy archiwalne z AGAD, BCz, BOK i BOZ

Po 1927, rkp., j.łac. i pol., l., k.216

69. J.w., w l. 1683-1685

Traktat z Austrią, ratyfikacja układu z elektorem brandenburskim; odsiecz Wiednia i dalsze walki z Turcją /m.in. diariusz kampanii węgierskiej 1683 r. hetmana w. lit. J.K.Sapiehy/; liga antyturecka z cesarzem i Wenecją, pośrednictwo Jana III w układach cesarza z Emerykiem Tüköly; wewnętrzna walka króla z opozycją; uchwały sejmików i rad senatu w sprawach publicznych, diariusz sejmu warszawskiego 1685 r.

Odpisy archiwalne z AGAD, BO, BOK i BOZ i ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., j.łac., niem., pol. i wł., l., k.423

70. J.w., w l. 1686-1689

Kontynuacja działań wojennych przeciw Turcji i rokowania pokojowe w Wiedniu; pertraktacje K.Grzymułtowskiego w sprawie pokoju wieczystego z Rosją, zawartego w r. 1686; sprawy wojskowo-skarbowe i monetarne; opozycja przeciw dynastycznym zamiarom króla; sejmiki i zerwanie sejmów: grodzieński 1688 r. i warszawskiego 1688/89; mowy króla i senatorów na radzie senatu po sejmie grodzieńskim

Odpisy archiwalne z BOK i BOZ

Po 1927, rkp., j.łac. i pol., l., k.361

71. Polska polityka zagraniczna i sprawy wewnętrzne za Janem III w l. 1690-1692, 1702, 1765

Wyprawa mołdawska króla, rokowania pokojowe z Turcją; zagadnienia skarbowo-wojskowe; instrukcje na sejmiki, sejmy 1690, 1693 i 1695 r., rady senatu - opozycja Sapiechów wobec dworu królewskiego i ich zatarg z biskupem wileńskim, Konstantym Brzostowskim; relacja o śmierci Jana III; sumariusz do działu dóbr, prowantów i sum po królu Janie III, 1689 r., testament Marka Matczyńskiego, wojew. i gen. ziem ruskich, 1696 r.; konwokacja 1696 r. Odpisy archiwalne z AJ, BJ, BO, BOK, BOZ i źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., fotok., j.łac. i pol., l., k.307

72. Lauda i instrukcje sejmikowe z l. 1584-1694, uniwersały hetmańskie i instrukcje królewskie Jana Sobieskiego

Wypisy z ZDIH i ze źródeł drukowanych

Przed 1939 i po 1952, rkp., masz., l., k.150

73. Lauda i instrukcje sejmiku średzkiego oraz uniwersały wydane dla województw wielkopolskich w l. 1673-1676

Odpisy archiwalne z AP

Po 1927, rkp., j.łac. i pol., l., k.36

74. Komput wojsk litewskich w l. 1653-1667, stan liczebny chorągwi i regimentów wojsk koronnych starego i nowego zaciagu w l. 1672-1675

Odpisy archiwalne z AGAD i BPAU

Po 1927, rkp., l., k.274

75. Komput wojsk króla i Rzeczypospolitej w l. 1673-1677

Odpisy archiwalne z AGAD

Po 1927, rkp., l., k.390

76. J.w.

Odpisy archiwalne z AGAD

Po 1927, rkp., l., k.340

77. Rachunki sejmowe w l. 1661-1678, zestawienie dochodów i wydatków, głównie na wojsko oraz prowizje posłów Rzeczypospolitej i obcych

Odpisy archiwalne z AGAD

Po 1927, rkp., l., k.103

78. Fotografie portretów Jana III Sobieskiego, osób z jego epoki oraz obrazów bitew z Turkami i dokumentów wystawionych przez króla

Po 1945, l., 14 fot.

79. Relacje i korespondencja z l. 1672-1675, głównie nuncjuszy papieskich w Polsce G.Marescotti, Ranuzzi i F.Buonvisi, dotyczące polskich spraw wewnętrznych, wojny polsko-tureckiej i polskiej polityki wobec Rosji, Ukrainy i Prus

Odpisy archiwalne z BOK, BPAU i ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., j.łac., pol. i wł., l., k.340

80. Relacje i korespondencja z l. 1676-1684, głównie nuncjusza papieskiego w Polsce F.Martelli, dotyczące koronacji Jana III, jego polityki wewnętrznej, wojny z Turcją, układów z Rosją i organizowania Ligi św. przeciw Turkom

Odpisy archiwalne i streszczenia z BOK i BPAU i ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., j.franc., łac., pol. i wł., l., k.279

81. Papież Klemens X i Innocenty XII oraz cesarz austriacki wobec spraw polskich i wojny z Turcją w l. 1657-1689, relacje nuncjusza papieskiego w Polsce J.Cantelmi z r. 1788 Wypisy ze źródeł drukowanych, z literatury i notatki

Po 1927, rkp., j.łac., niem. i pol., l., k.196

82. Relacje i korespondencja ambasadora austriackiego w Polsce, K.L.Schaffgotscha z l. 1669-1674, dotyczące głównie elekcji Michała Wiśniowieckiego i Jana Sobieskiego

Odpisy archiwalne z AWr, Arch. Schaffgotschów

Ok. 1952-1957, rkp., j.łac., niem. i wł., l., k.296

83. Relacje i korespondencja rezydenta austriackiego w Polsce bar. P.I.Stoma z l. 1672-1674 oraz bar. J.F.Goßsa z Berlina z r. 1674, dotyczące głównie elekcji Sobieskiego i wojny z Turcją; relacja z sejmu 1676 r.

Odpisy archiwalne i streszczenia z HHS i AWr., Arch. Schattgotschów

Ok. 1950-1952, rkp., j.łac., niem., pol. i wł., l., k.345

84. Relacje rezydentów austriackich w Turcji, J.B.Casanovy i J.E.Kindsberga z l. 1672-1677, dotyczące głównie wojny polsko-tureckiej; listy J.Sobieskiego, Marii Kazimiery i wojewody lubelskiego W.Reya z l. 1673-1677 do królowej Eleonory; materiały do kampanii 1683 r. i odsieczy Wiednia

Odpisy archiwalne i notatki z HHS i SL

Ok. 1953-1961, rkp., j.franc., niem. i pol., l., k.312

85. Prusy a Polska po traktacie welawsko-bydgoskim w l. 1657-1698; Korespondencja, układy, traktaty

Wypisy archiwalne z AGAD, BK, BO, ze źródeł drukowanych i z literatury

Po 1927, rkp., j.franc., łac., niem. i pol., l., k.246

86. Korespondencja dyplomatyczna elektora brandenburskiego Fryderyka Wilhelma z l. 1660-1675, głównie w sprawach polskich /instrukcje, relacje, m.in. posła J.Hoverbecka z Warszawy/

Wypisy ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., j.niem., l., k.328

87. J.w., z l. 1673-1679

Wypisy ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., j.niem., l., k.390

88. Relacje i korespondencja ambasadorów francuskich w Polsce, głównie T. de Forbin-Jansona i F.G. de Bethune z Ludwikiem XIV i ministrem S.A. de Pomponne z l. 1674-1679, dotyczące polityki Francji wobec Polski, zwłaszcza wobec elekcji Sobieskiego, wojny z Turcją i traktatów z Francją i Szwecją

Wypisy i streszczenia ze źródeł drukowanych i z literatury

Po 1927, rkp., j.franc. i pol., l., k.300

89. Relacje i korespondencja dyplomacji francuskiej z l. 1672-1689 /Paulmier, Ch.F. de Nointel, T. de Forbin-Janson, F.G. de Bethune/, dotyczące wojny polsko-tureckiej i turecko-austriackiej oraz sytuacji politycznej Mołdawii, Wołoszczyzny i Siedmiogrodu

Wypisy archiwalne z AMAE, BO i źródeł drukowanych Po 1927, rkp., j.franc. i łac., l., k.211

90. Relacje i korespondencja, głównie polska i wenecka /Francesco Michiel, Zuanne Morosini, Giacomo Querini/ z l. 1647-1691, dotyczące dziejów Mołdawii, Wołoszczyzny i Siedmiogrodu i ich stosunków z Polską

Wypisy ze źródeł drukowanych i literatury

Po 1927, rkp., j.franc., łac., niem., pol. i wł., l., k.145

91. Relacje i korespondencja, głównie austriacka, papieska, wenecka i polska z l. 1671-1678, dotycząca dziejów Mołdawii, Wołoszczyzny i Siedmiogrodu i ich stosunków z Polską

Wypisy archiwalne z HHS i ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., j.franc., łac., niem., pol. i wł., l., k.185

92. Układy Polski z Rosją z l. 1670-1677 w sprawie realizacji postanowień rozejmu andruszowskiego, pokoju wieczystego i wspólnego działania przeciw Turcji; dziennik i relacje stolnika nowogrodzkiego Pawła Michała Świdarskiego, rezydenta w Moskwie w l. 1673-1677

Odpisy z BOK

Po 1927, rkp., j.łac. i pol., l., k.101

93. Ukraina w l. 1648-1687, szczególnie w czasie wojny polsko-tureckiej /l. 1672-1677/, działania wojenne na Ukrainie, Pokuciu i Podolu oraz pertraktacje pokojowe Polski z Turcją

Wypisy ze źródeł drukowanych i z literatury
Po 1927, rkp., j.franc., niem., pol. i ros., l., k.198

94. Polityka Polski wobec Ukrainy prawobrzeżnej w l. 1670-1671 - umowa Komisji Ostrogskiej z Kozakami zaporoskimi, układy z hetmanem Michałem Chanieką oraz próby porozumienia z chanami krymskimi Adil-Girejem i Selim-Girejem

Wypisy archiwalne z AGAD
Po 1927, rkp., j.łac. i pol., l., k.112

95. Polityka Polski i Rosji wobec Ukrainy w latach wojny z Turcją 1673-1676, akcja hetmana zadnieprzańskiego Iwana Samojłowicza przeciw Piotrowi Doroszenko

Wypisy ze źródeł drukowanych /Archiv Jugo-Zapadnoj Rosii/
Po 1927, rkp., j.pol. i ros., l., k.105

b/ Wypisy i fotokopie ze źródeł drukowanych i z literatury

96. Abdykacja Jana Kazimierza i elekcja Michała Wiśniowieckiego, sprawy wewnętrzne i polityka zagraniczna w czasie panowania Michała Wiśniowieckiego

Wypisy, fotokopie i notatki ze źródeł drukowanych i z literatury
Po 1927, rkp., fotok., j.niem. i pol., l., k.162

97. Bezkrólewie 1673 r. i elekcja Jana Sobieskiego w r. 1674

Wypisy, fotokopie i notatki ze źródeł drukowanych i z literatury
1927-1970, rkp., fotok., j.franc., niem. i pol., l., k.85

98. Z polityki wewnętrznej i zagranicznej Jana III, organizacja i działalność polskiej dyplomacji oraz dyplomaci obcy na jego dworze

Wypisy i fotokopie z literatury
1927-1970, rkp., fotok., j.franc. i pol., l., k.181

99. Kampania Sobieskiego przeciw Turkom w r. 1683 i zwycięstwo pod Wiedniem

Wypisy i fotokopie ze źródeł drukowanych i z literatury
Po 1927, rkp., fotok., j.franc., łac., niem. i pol., l., k.128

100. Strategia wypraw i bitew Jana Sobieskiego z Kozakami, Tatarami i Turkami oraz jego ikonografia wojenna
Po 1927, j.niem. i pol., l., 53 fotok.

101. Początki panowania Augusta II w Polsce i historia powstania tego okresu /głównie Prus i Rosji/

Wypisy ze źródeł drukowanych i z literatury
Po 1927, rkp., j.franc., niem. i ros., l., k.99

102. Z dziejów ustroju Korony i Litwy od XVII do początków XVIII w. oraz zagadnienia poprawy I Statutu Litewskiego i zrównania praw Litwy z Koroną

Wypisy i notatki ze źródeł drukowanych i z literatury
Po 1927, rkp., j.łac., ros., pol. i wł., l., k.215

103. Kamieniec Podolski, Lwów, Stanisławów, Brzeżany i inne miejscowości ziem południowo-wschodnich /II poł. XVII w./

Wypisy i fotokopie ze źródeł drukowanych, z literatury i opracowań encyklopedycznych
1927-1970, rkp., fotok., j.pol. i ros., l., k.104

104. Pamiętniki, dzienniki i listy cudzoziemców w Polsce XVII w.

Wypisy i notatki ze źródeł drukowanych

Po 1927, rkp., j.franc., łac. i pol., l., k.221

105. Monarchia Habsburgów w II poł. XVII w.

Polityka wobec Węgier, wojna z Turcją i dwór Leopolda I, dyplomacja austriacka /von H.Leslie i J.W.Auersperg/ i rezydenci obcy na dworze wiedeńskim: szwedzki E.Pufendorf i francuski de Sébeville

Wypisy i fotokopie ze źródeł drukowanych i z literatury

1927-1970, rkp., fotok., j.franc. i niem., l., k.202

106. Rządy Ludwika XIV we Francji

Wypisy z literatury

Po 1927, rkp., j.franc. i niem., l., k.120

107. Francja Ludwika XIV a Prusy za czasów Wielkiego Elektora

Wypisy z literatury

Po 1927, rkp., j.franc. i niem., l., k.342

108. Polityka wschodnia Ludwika XIV, głównie wobec Austrii /m.in. sprawa sukcesji hiszpańskiej/, Polski i Turcji oraz prowadzonych przez nie wojen

Wypisy ze źródeł drukowanych i z literatury

1927-1970, rkp., j.franc. i niem., l., k.174

109. Z działalności dyplomacji francuskiej za Ludwika XIV. S.A. de Pomponne, Ch.F. de Nointel i de Villeneuve; dyplomata angielski W.Perwich w Paryżu

Wypisy ze źródeł drukowanych i z literatury

Po 1927, rkp., j.ang. i franc., l., k.116

110. Fryderyk Wilhelm /Wielki Elektor/, jego polityka zagraniczna i tworzenie podstaw państwa pruskiego

Wypisy i fotokopie z literatury

Po 1927, rkp., fotok., j.niem. i ros., l., k.385

111. Z dziejów państwa brandenbursko-pruskiego w II poł. XVII w., jego uniezależnienie się od Polski i zdobycie tytułu królewskiego

Wypisy ze źródeł drukowanych i z literatury

Po 1927, rkp., j.niem. i wł., l., k.271

112. Pruscy politycy i dyplomaci w II poł. XVII w.: J. von Hoverbeck, G. von Jena, O. von Schwerin oraz przedstawiciele opozycji stanów i miast pruskich: Ch.L. von Kalckstein i H.Roth

Wypisy i fotokopie ze źródeł drukowanych i z literatury

1927-1970, rkp., fotok., j.niem. i pol., l., k.299

113. Rosja w w. XVII i jej kontakty z Turcją i Polską

Wypisy z literatury

1927-1970, rkp., j.pol. i ros., l., k.184

114. Rosja i Dania w II poł. XVII w.

Fotokopie z literatury

Po 1927, j.franc., niem. i ros., l., 191 fotok.

115. Rosja a Szwecja w II poł. XVII w.

Fotokopie z literatury

Po 1927, j.niem. i ros., l., 306 fotok.

116. Szwecja w l. 1667-1679

Wypisy z literatury

Po 1927, rkp., j.niem., l., k.121

117. Historia Turcji, głównie w w. XVII, organizacja państwa i wojny z Polską, Rosją i Węgrami

Wypisy ze źródeł drukowanych i z literatury

Po 1927, rkp., j.franc., niem. i pol., l., k.194

118. Wojna 1683 r. przeciw Turcji oraz stanowisko papieża Innocentego XI wobec wojny i zwycięstwa pod Wiedniem

Wypisy i fotokopie ze źródeł drukowanych i z literatury

Po 1927, rkp., fotok., j.franc. i niem., l., k.317

119. Tatarzy krymscy pod zwierzchnictwem Turcji do początków XVIII w.

Wypisy i fotokopie z literatury

Po 1927, rkp., fotok., j.pol. i ros., l., k.120

120. Europa zachodnia w okresie XVI-XVIII w. Zagadnienia ogólne absolutnej monarchii i parlamentaryzmu, polityki międzynarodowej oraz pokoju powszechnego; Hanower w końcu XVII w.

Wypisy z literatury

1927-1970, rkp., j.niem. i ros., l., k.36

c/ Sygnatury archiwalne, bibliografia,
zestawienie chronologiczne i notatki

121. Zapisy bibliograficzne i notatki dotyczące wojny polsko-tureckiej w l. 1672-1676

Po 1945, rkp., l., k.36

122. Sobieski, w Wilanowie

Zestawienia chronologiczne do okresu 1677-1696,
bibliografia źródeł i opracowań

Przed 1970, rkp., l., k.53

123. Sygnatury i tytuły teczek z różnych archiwów i bibliotek polskich i obcych, notatki i zestawienia bibliograficzne źródeł i opracowań odnoszących się do epoki Jana III Sobieskiego i czasów późniejszych oraz wiadomości o archiwaliach zagranicznych dotyczących Sobieskiego

Po 1945, rkp., l., k.177

124. Brulionowe zapiski indeksowe do "Pamiętników z czasów Jana Sobieskiego" Kazimierza Sarneckiego

Przed 1958, rkp., l., k.741

125. Kartoteka bibliografii źródeł i opracowań do historii Polski i powszechnej XVII i XVIII w., zwłaszcza Prus Książęcych

Po 1945, rkp., l., k.234

126. Notatki bibliograficzne dotyczące prac historyków obcych z zakresu historii powszechnej, wydanych w l. 1940-1949; wypisy dotyczące wojen w w. II
Po 1940, rkp., l., k.410

127. Wypisy, notatki i bibliografia, dotyczące Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego w II poł. XIX w.
Przed 1970, rkp., j.pol. i ros., l., k.49

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ I WYDAWNICZEJ

128. Komisje Historyczne PAU i TNW oraz Redakcja PSB
Korespondencja, głównie w sprawach wydawniczych i zamówienie życiorysu do PSB
1946-1948, rkp. i masz., l., k.8

129. Towarzystwo Miłośników Historii

Korespondencja redakcyjna "Przeglądu Historycznego" odtiski artykułów J.Wołoszyńskiego: "Na sześćdziesięciolecie TMH" i "Z nieborowskich wspomnień", wypowiedzi historyków w dyskusji o normach postępowania historyka, sprawozdanie TMH za rok 1969

1946-1969, rkp., masz. i druk., l. i sz., k.56.

Zob. aneks 3

130. Komisja rzeczoznawców do spraw międzyarchiwalnego scalenia akt

Powołanie Komisji, protokoły jej posiedzeń, wytyczne, projekty, zarządzenia i sprawozdania NDAF
1966-1969, masz., l., k.159

131. J.w.

Wnioski archiwów i dokumentacja w sprawie scalania akt

1967-1969, masz., l., k.199

132. Rada Naukowa Wojskowego Instytutu Historycznego
Protokoły posiedzeń, korespondencja
1947, 1966-1970, masz., l., k.36
133. Wydawnictwo materiałów do dziejów Sejmu Czteroletniego
Skład Komitetu Redakcyjnego, sprawy organizacyjne
oraz dotyczące koncepcji i wyboru źródeł do wydawnictwa; recenzja t.II i III pióra prof. dr J. Deresiewicza i odpowiedź wydawców
1950-1961, rkp., masz. i druk., l., k.75
134. J.w.
Plany i sprawozdania z postępu prac przygotowawczych i wydawniczych oraz korespondencja dotycząca tych spraw
1952-1968, rkp. i masz., l., k.144
135. J.w.
Materiały finansowe
1952-1968, rkp. i masz., l., k.74
136. Korespondencja wydawnicza, dotycząca publikacji materiałów źródłowych i prac: "Materiały do dziejów Sejmu Czteroletniego", "Pamiętniki z czasów J.Sobieskiego", "Polska a Prusy Książęce 1657-1701", "Wyprawa wiedeńska J.Sobieskiego", "Teksty źródłowe do historii narodów ZSRR"
1951-1971, rkp. i masz., l., k.62
137. Umowy wydawnicze i redaktorskie
Zlecenia recenzyjne i umowy głównie z Instytutem Historii PAN, Państwowym Wydawnictwem Naukowym, Wojskowym Instytutem Historycznym, Wydawnictwem MON i Wydawnictwem Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
1946-1970, rkp., masz. i powiel., l., k.141

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

138. Dyplomy i świadectwa ukończenia studiów, uzyskania doktoratu i kwalifikacji zawodowych, uznaniowe oraz członkowskie TNW
1924-1968, rkp. i druk., l., k.15
139. Legitymacje pracownicze, członkowskie, odznaczeń państwowych i odznak honorowych
Oryginały i fotokopie
1945-1958, rkp., masz., fotok., i druk., l., k.27
140. Nominacje, zaświadczenia, zezwolenia oraz umowy o pracę i podziękowania
Materiały dotyczące uzyskania stopni naukowych, pracy w okresie okupacji i po wojnie na Uniwersytecie Warszawskim, w PAN, Radzie Archiwalnej przy NDAP i Wojskowej Akademii Politycznej
1938-1970, masz. i druk., l., k.89
141. Jubileusz 70-lecia urodzin dnia 4.XI.1964 r.
Listy i telegramy z gratulacjami, artykuł w "Stolicy", wzmianka prasowa w "Życiu Warszawy"
1964-1965, rkp., masz. i druk., l., k.32
142. Odznaczenie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski
Listy i telegramy z gratulacjami
1967, rkp. i masz., l., k.8

IV. KORESPONDENCJA

A. Korespondencja wychodząca

143. Osoby i instytucje
1947-1968, rkp. i masz., l., k.10. Zob. aneks 4

B. Korespondencja wpływająca

144. Osoby i instytucje A-K
1940-1970, rkp. i masz., l., k.105. Zob. aneks 5
145. Osoby i instytucje L-Z
1945-1968, rkp. i masz., l., k.58. Zob. aneks 5

V. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUSCIZNY

146. Charakterystyka, ocena dorobku naukowego i wykaz prac Janusza Wołoszyńskiego w l. 1947-1957, opracowane przez E.Kipę oraz wycinki z czasopism zawierające recenzje prac twórcy spuścizny
1946-1966, rkp., masz. i druk., l., k.9
147. Wzmianki prasowe, wspomnienia i nekrologi
Wycinki z prasy, odbitka z "Archeionu" t.LIV, 1970
1951-1971, druk., l., k.15
148. Wanda Wołoszyńska: Uzupełnienia bibliografii prac Janusza Wołoszyńskiego
1975, rkp., l., k.1

VI. MATERIAŁY UCZNIÓW, WSPÓŁPRACOWNIKÓW
I ZNAJOMYCH

149. Bienkowski Ludomir: Organizacja Kościoła wschodniego w Polsce w XVI-XVIII w.
Po 1960, masz., l., k.189
150. Ćwik Zbigniew: Historia powszechna 1640-1789 w zarysie
Konspekt podręcznika
Po 1945, masz., l., k.6
151. Jaworski Mieczysław: Kampania ukraińska Jana Sobieskiego w 1671 r.
Praca magisterska
1961, masz. opr., k.84 + 1 mapa
152. Lepczyński Kazimierz: Opozycja stanów Prus Książęcych przeciw Hohenzollernowi u schyłku XVI w.
Odbitka ze "Sprawozdań PAN", 1947, t.48, nr 9
1947, druk., k.2
153. Ratajczyk Leonard: Armia Koronna w dobie Sejmu Czterletniego 1788-1792
Koncepcja tematu habilitacyjnego
Po 1965, masz., l., k.7
154. Szacherski Zbigniew: Konfrontacje
Uwagi merytoryczne do "Wspomnień wojennych z nad Warty i Bzury" gen. Romana Abrahama
1967, masz., l., k.19
/zob. list w j.145/
155. Wimmer Jan: Koncepcja wydawnictwa źródeł do organizacji wojska w XVI-XVIII w.
Po 1958, masz., l., k.3

A N E K S 1

J.37. Recenzje prac doktorskich i kandydackich

1. Dunikowski Bolesław	5. Nowak Tadeusz
2. Kamińska-Linderska Anna	6. Szwaagrzyk Józef
3. Maciszewski Jarema	7. Trzebiński Wojciech
4. Majewski Wiesław	8. Wojtasik Janusz

A N E K S 2

J.38. Ocena prac i dorobku naukowego osób kandydujących do tytułu docenta i profesora

1. Giełowski Józef	5. Rostworowski Emanuel
2. Kocój Henryk	6. Stebelski Adam
3. Michalski Jerzy	7. Wójcik Zbigniew
4. Nadolski Andrzej	

A N E K S 3

J.129. AMH - Korespondencja redakcyjna "Przeglądu Historycznego"

Batowski Henryk	Jakóbczyk Witold
1977, 1.1	1947, 1.1
Jabłoński Henryk	Knapowska Wisława
1947, 1.1	1947, 1.1

Labuda Gerard	Wegner Jan
1947, 1.2	1954, 1.2 + kopia odpowiedzi
Lewicki Karol	Wereszycki Henryk
1946, 1.2	1946-1947, 1.2
Mickiewiczowa Iza	Widajewicz Józef
1947, 1.1	1947, 1.2
Vetulani Adam	Wojtkowski Andrzej
1946-1947, 1.3	1947, 1.1

A N E K S 4

J.143. Korespondencja wychodząca

1. Biblioteka Polska w Paryżu
1968, 1.1
2. Guillard R.
1947, 1.1
3. Kuczyński Stefan M.
1954, 1.2
4. Legońska Ludmiła
1968, 1.1
5. Rysza Franciszek
1968, 1.1
6. Szczerba Wiktor
B.d., 1.1
7. List do nie ustalonego odbiorcy w sprawie wydania rękopisu J.W. "Ewolucja polityczno-ustrojowa Polski 1918-1935"
1947, 1.1

A N E K S 5

J.144. Korespondencja wpływająca

Archiwum Dokumentacji Mechanicznej 1967, 1.1	Csorba Tibor 1946-1947, 1.3
Bagge R. /Ambassade Royale de Suède/ 1961, 1.1	Czarkowski-Golejewski Ka- jetan 1968, 1.2
Barycz Henryk 1946-1948, 1.8	Dąbrowski Jan 1948, 1.1
Biblioteka Polska w Paryżu /Borkowska Wanda/ 1968, 1.1	Dworzaczek Włodzimierz 1952-1962, 1.4
Bielłińska Maria 1966, 1.1	Duchesse Albert B.d., bil. wizyt. 1
Biernat Czesław 1969, 1.1 + załącznik /odpis opinii Publi- kationsstelle w Berli- nie o J.W. 1936 r./	Ewert-Kappesova Halina 1947, 1.2
Birnbaum Karol 1946, 1.1	Feldman Józef /?/ 1946, 1.1 + załącznik: "Uwagi o układzie pod- ręcznika historii Polski Porozbiorowej"
Bochnak Adam 1964, 1.1	Guillard R. 1947, 1.1
Chowanec Czesław 1962-1967, 1.7	Hejnosz Wojciech 1946, 1.5
Comité d'Ecrivains pour une entr'aide Européenne B.d., 1.1	Hoszowski Stanisław 1946, 1.1
	Jabłoński Henryk 1947-1961, 1.7

Jørgen Steen Jensen 1963, 1.1	Komasszyński Michał 1970, 1.2
Kazimierzczak Jan B.d., 1.1	Konopczyński Władysław 1946, 1949, 1.6
Kętrzyński Stanisław 1940, 1.1	Księgarnia Naukowa T.Szczę- sny i S-ka w Toruniu 1947, 1.1
Kieniewicz Stefan 1946, 1.2	Księgarnia Polska w Pary- żu 1970, 1.1
Kipa Emil 1949-1957, 1.5	Kuczyński Stefan M. 1947-1967, 1.6
Koczy Leon 1962-1967, 1.3	Kungl.Livruskammeren, Stockholm 1969, 1.1
Kolankowski Ludwik 1950, 1955, 1.2	
J.145. Lepsi Kazimierz 1945, 1.8	Oddział Gdański PTH 1949, 1.1
Libiszowska Zofia 1963, 1.1	Pajewski Janusz 1947, 1.1
Lodyński Marian 1961, 1.1	Perdenia Jan 1948, 1.1
Łojek Jerzy 1967, 1.1	Piskorska Helena 1952, 1.1
Manteuffel Tadeusz 1950, 1.1	Piarski Kazimierz 1946, 1.1
Mencel Tadeusz 1949, 1967, 1.2	Przybóś Adam 1949, 1952, 1.2
Muzeum Morskie w Szcze- cinie 1948, 1.1 + 1 załącznik: odpis listu Muz. Wojska Polskiego do Muz. Morskie- go w Szczecinie	Rath Gebhardt /"Oster- reichisches Staatsarchiv, Wien/ 1962, 1.1

Ryszka Franciszek	Uczestnicy objazdu naukowego Instytutu Historycznego UW
1968, 1.1	1968, 1.1
Sawicki Jakub	Umiński Józef
1946, 1.1	1948, 1.1
Słuchacze II roku Wydziału Historycznego WAP	Vetulani Adam
1963, 1.1	1947, 1.1
Studzinski Bolesław Janusz	Wagner Jan
1965, 1.1	1968, 1.1
Szacherski Zbigniew	Wojewódzkie Archiwum Państwowe w Gdańsku
1967, 1.1 /zob. też j.154/	1953, 1.1
Szczerba Wiktor	Wójcik Zbigniew
1963, 1.1	1957-1960, 1.3
Szentandrás Susanne	Zdzitowiecka-Jasieńska Halina
1949, 1.1	1954, 1.1
Szwagrzyk Józef	Zienkiewicz Wacław
1961, 1.1	1948, 1.1
Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku	Zytkphen-Adeler H.
1948, 1.2	1962, 1.1
Tymieniecki Kazimierz	Zukrowski Wojciech
1947, 1.2	1962, 1.2
	Żywczyński Mieczysław
	1946, 1953, 1.2

SPRAWOZDANIE ARCHIWUM PAN ZA ROK 1979

I. Sprawy ogólne

A. Organizacyjne. Archiwum otrzymało w I kwartale niewielką kwotę na podwyżkę pborów /z ważnością od 1.I.1979 r./. W wyniku zabiegów Dyrekcji i czynników społecznych Archiwum przyznane zostały na regulację płac z ważnością od 1.V.1979 r. dodatkowe fundusze. Łącznie w roku 1979 uzyskało podwyżki 18 osób.

Dyrektor Archiwum powołał 1.II Komisję Metodyczną działającą w składzie: mgr M.Wrzoskowska - przewodnicząca, dr S.Chankowski i mgr H.Dymnicka-Wołoszyńska - członkowie. W okresie sprawozdawczym Komisja odbyła 9 zebrań /w tym 1 wyjazdowe w Oddziale APAN w Poznaniu/, na których dokonano oceny 9 inwentarzy archiwalnych.

B. Lokalne. W Archiwum PAN w Warszawie warunki lokalowe nadal nie uległy zmianie, co obiektywnie oznacza ich stałe pogarszanie się. Pracownicy nadal pracują w pomieszczeniach ciasnych, dusznych i trudnych do wywietrzenia. Ciasnota daje się też we znaki osobom korzystającym ze zbiorów; warunki pracy badaczy pogarszają się. Zabiegi podejmowane dla uzyskania dodatkowego pomieszczenia magazynowego na terenie Warszawy nie przyniosły rezultatu.

C. Stan etatów pozostał bez zmian i wynosi 25, tj.: 4 pracowników naukowych /1 profesor nadzwyczajny, 1 docent dr hab., 2 adiunktów/, 7 dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej /5 starszych dokumentalistów, 1 dokumentalista, 1 adiunkt/, 12 archiwistów /1 kustosz, 4 starszych archiwistów, 2 archiwistów, 2 młodszych archiwistów, 1 stażysta, 1 dokumentalista archiwalny i 1 konserwator archiwalny/, 2 pracowników bibliotecznych /kustosz i starszy bibliotekarz/. Nadto 3 osoby pracowały w niepełnym wymiarze godzin. Od dnia 1.II rozpoczął pracę w Archiwum PAN dr Kazimierz Krzos, przyjęty na etat zwolniony po przejściu na emeryturę z dniem 31.XII.1978 r. dr H.Obuchowskiej-Pysiowej.

D. Rada Naukowa Archiwum pod przewodnictwem prof. dr Ludwika Bazylowa odbyła 2 posiedzenia: 16.II posiedzenie poświęcone zatwierdzeniu sprawozdania placówki za rok 1978 i planu pracy na rok 1979 oraz 18.V dla omówienia koncepcji wydawnictwa "Wykazu uczonych polskich" /ref. doc. dr hab. J.Żurawicka/ oraz w sprawie wniosku o nominację dyrektora Archiwum prof. nadzw. dr Z.Kolankowskiego na profesora zwyczajnego.

E. Kolegium sprawujące funkcje doradcze odbyło 4 posiedzenia /8.II, 26.IV, 27.IX i 9.XII/ poświęcone omówieniu sprawozdania za rok 1978, planu pracy na rok 1980 oraz sprawom bieżącym.

II. Zasób Archiwum powiększył się po uwzględnieniu wszystkich zmian o ok. 152,60 mb. W Warszawie przybyło na podstawie 22 spisów zdawczo-odbiorczych ok. 59,26 mb. materiałów kancelaryjnych, nadto ok. 13,59 mb. materiałów pochodzenia prywatnego /dary i zakupy/. Do Oddziałów Archiwum PAN wpłynęło łącznie materiałów obu kategorii: w Krakowie ok. 34,95 mb. /ok. 9,47 mb. materiałów kancelaryjnych i ok. 25,48 mb. materiałów pochodzenia prywatnego/. W Poznaniu ok. 4,60 mb. /wyłącznie materiały pochodzenia prywatnego/ i w Zabrzu ok. 2,20 mb. /ok. 0,20 mb. materiałów kancelaryjnych i ok. 2,00 mb. - spuścizna/.

Nadto na podstawie odpowiednich specyfikacji przyjęto 1462 pozycje książkowe /każda w 3 egz./, łącznie ok. 38 mb. rezerwy wieczystej PAN.

W związku z powyższym zasób Archiwum osiągnął w końcu 1979 r. stan ok. 1728,65 mb. materiałów archiwalnych, z czego w Warszawie oraz w magazynie terenowym ok. 1180,85 mb., w Krakowie ok. 385,50 mb., w Poznaniu ok. 133,30 mb., w Zabrzu ok. 29 mb. Ponadto zasób rezerwy wieczystej wydawnictw PAN po opracowaniu wynosi ok. 1021 mb. Łącznie zasób Archiwum wynosi więc ok. 2749,65 mb.

Zestawienie pozyskanych materiałów podaje załącznik 1. Zakupów dokonano na podstawie decyzji Komisji Oceny Zakupów, która odbyła 2 posiedzenia 4.V i 22.X.

Powołany został nowy skład Komisji Oceny Zakupów Archiwum PAN: czł. koresp. PAN prof. E.Czetwertyński /Wydział VII/ - przewodniczący, prof. S.Feliksiak /Wydział II/, czł.

rzecz. PAN prof. W.Kemula /Wydział III/, czł. koresp. PAN Cz.Madajszyk /Wydział I/, doc. W.Nowicki /Wydział V/, prof. W.Voisé /Instytut Historii Nauki, Oświaty i Techniki/. Archiwum PAN wystąpiło do sekretarzy Wydziałów IV i VI z wnioskiem o delegowanie przedstawicieli tych Wydziałów do KOZ.

W związku z przejściem na emeryturę długoletniego sekretarza KOZ dr H.Obuchowskiej-Pysłowej obowiązki jej objęła mgr E.Wasiak.

Nadal gromadzono teczki zagadnieniowe i biograficzne. Zbiór medali naukoznawczych powiększył się o 38 medali /36 dary i wymiana oraz 2 zakup/, osiągając stan ogólny 656 sztuk. Prowadzono prace przygotowawcze do wystawy zaplanowanej z okazji V Tygodnia Archiwów na listopad /wspólnie z Muzeum Historycznym m.st. Warszawy/ pt. "Nauka Polska w medalach". Z przyczyn niezależnych od obu wymienionych instytucji wystawa przesunięta została na marzec 1980 r. /prace wykonywała, jako zleczone, ob. H.Filipowicz/. Wykonano 2 pamiątkowe faksymilia medali /"Sapere aude" i ku czci S.Staszica/.

III. Naukowo-techniczne opracowanie materiałów archiwalnych

W Warszawie: opracowano i zinwentaryzowano spuściznę Z.Golonki /74 j./ i J.Lubowickiego /63 j./, sporządzono inwentarz ciągły wraz ze wstępem spuścizny A.Grodka /236 j./, zmeliorowano inwentarze materiałów J.Piotrowskiego, D.Szymkiewicza /61 j./ i M.Walickiego /53 j./. W końcowej fazie opracowania znajdują się spuścizny W.Antoniewicza /ok. 350 j./,

T.Manteuffla /150 j./, M.Sobieskiego /ok. 100 j./, S.Srokowskiego /167 j./. Sporządzono spisy tymczasowe materiałów J.Bondera, L.Ratajskiego, A.Rojeckiego, J.Sawickiego, J.Smulikowskiego i Z.Wdowiszewskiego.

Kontynuowano opracowywanie scalonej kartoteki korespondencji zawartej w spuściznach uczonych. Uzupełniano na bieżąco kartotekę inwentarzy i kartotekę zespołów w miarę kończenia prac inwentaryzacyjnych nad poszczególnymi zespołami.

Komisia brakowania akt udzieliła placówkom PAN 21 zezwoleń na oddanie na makulaturę akt o łącznym rozmiarze 160 mb.

Opieka nad narastającym zasobem. Przeprowadzono 15 wizytacji głównie w komórkach organizacyjnych Sekretariatu Organizacyjnego PAN oraz w towarzystwach naukowych na terenie Warszawy. Udzielono szeregu konsultacji w zakresie prawidłowego prowadzenia kancelarii systemem bezdziennikowym, opracowywania instrukcji kancelaryjnych i wykazów akt, a także porządkowania i brakowania akt oraz ich przekazywania do Archiwum PAN.

W porozumieniu z Archiwum Akt Nowych uregulowana została sprawa towarzystw naukowych pozostających pod opieką Archiwum PAN. Dla towarzystw tych została opracowana i powielona wzorcowa instrukcja kancelaryjno-archiwalna i wykaz akt.

Archiwum PAN opublikowało, w formie powielanej, opracowany przez mgr M.Wrzeskowską zaktualizowany "Zbiór przepisów o postępowaniu z dokumentacją aktową w Polskiej Akademii Nauk", Warszawa 1979, s.68, stanowiący podręczną pomoc robo-

czą dla kancelarii i sekretariatów a równocześnie materiał instruktażowo-szkoleniowy.

IV. Dział Mikrofilmów, Fotokopii i Fotografii korzystając z usług Stacji Re-prograficznej OIN PAN - w ramach zabezpieczenia zbiorów własnych - przeprowadził z mikrofilmowanie materiałów H. Ułaszyna /w wyborze/ oraz szereg mniejszych prac. Wykonano łącz-
nie 37 630 klatek negatywów i ponad 150 500 klatek pozyty-
wów, 213 sztuk fotografii i 3405 odbitek kserograficznych
różnych materiałów, w tym również do użytku służbowego Archi-
wum PAN. Dla potrzeb 40 kwerend instytucji i osób prywatnych
wykonano 72 sztuki fotografii i 390 sztuk kserokopii.

Stan zbiorów wraz z depozytami mikrofilmowymi w Od-
działach osiągnął 817 630 klatek negatywów, 2 410 300 klatek
pozytywów, 24 093 sztuk fotografii i fotokopii, ok. 900 sztuk
kserokopii, 40 sztuk mularzy wystawowych i 3 taśmy filmowe.

Przeprowadzono kontrolę stanu zachowania mikrofilmów
przechowywanych w magazynie terenowym. Ze zbiorów działu wy-
pożyczono 6 mikrofilmów, 46 fotokopii, kserokopii i mularzy
wystawowych.

V. W dziale Inwentarza Central-
nego materiałów źródłowych do dziejów nauki i tech-
niki polskiej i kartotek pomocniczych z powodu braku środków
finansowych prace zostały zawieszane. W kartotece wykazu
uczonych polskich prowadzono nadal korespondencję z 37 in-
stytucjami w celu zebrania aktualnych informacji o pracowni-

kach nauki polskiej. Prowadzono nadal kartotekę i uzupełnia-
nie zapisów na kartach wykazu /ok. 1500 sztuk/.

VI. Biblioteka zatrudniała w roku sprawozdawczym
2 osoby w pełnym wymiarze godzin. Księgozbiór powiększył się
o 100 vol. druków zwartych /w tym 9 z wymiany zagranicznej/
i 88 vol. czasopism /61 vol. prenumerata, 20 vol. zakupy,
7 vol. dary i wymiana/. Wszystkie druki zwarte i czasopisma
zostały na bieżąco wpisane do inwentarza i skatalogowane.
Zakończono z nieznaczną luką meliorację czasopism wpisując
do inwentarza 380 vol. /20 tytułów/ czasopism i katalogując
100 tytułów czasopism.

Na miejscu udostępniono 543 vol. druków zwartych i 651
vol. czasopism. Do innych bibliotek wypożyczono 7 vol. dru-
ków zwartych i 32 vol. czasopism. Z innych bibliotek sprowa-
dzono 21 vol. druków zwartych i 30 vol. czasopism.

Przygotowano i oddano do oprawy 50 vol. druków zwar-
tych i 278 vol. czasopism; dalsze 200 vol. druków zwartych
przygotowano do oprawy.

W okresie 2.XI - 10.XII.1979 przeprowadzono w biblio-
tece skontrum druków zwartych. Na jego podstawie ustalono,
że faktyczny stan tych zbiorów na dzień 10.XII.1979 wynosi
8450 vol.

VII. Udostępnianie i popularyza-
cja zasobu

W pracowni naukowej w Warszawie zanotowano 268 odwie-
dzin osób korzystających z materiałów archiwalnych i księgo-

zbioru. Trzykrotnie wypożyczano materiały archiwalne na zewnątrz, 4 razy sprowadzano materiały spoza Warszawy, m.in. z Oddziałów Archiwum PAN. Załatwiono kilka kwerend, w tym 1 za granicą.

W końcowej fazie przygotowania do publikacji znajduje się 22 nr "Biuletynu Archiwum PAN", w którym zamieszczono omówienie 20 letniej działalności publikacyjnej "Biuletynu", materiały związane z V Konferencją Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych w Sofii oraz 4 inwentarze archiwalne: materiałów W.Demetrykiewicza /Oddział APAN w Krakowie/, K.Drewnowskiego /APAN Warszawa/, S.Kossutha /Oddział w Zabrzu/ i B.Niklewskiego /Oddział w Poznaniu/, jak również sprawozdanie Archiwum za rok 1978. W "Kwartalniku Historii Nauki i Techniki" opublikowano kolejną informację o nabytkach Archiwum w roku 1978 /dr S.Chankowski/.

W druku znajduje się I zeszyt wydawnictwa przygotowanego przez Archiwum PAN i Koło ZBOWiD pt. "Materiały i dokumenty do dziejów nauki polskiej w czasie II wojny światowej".

Podjęmowano również prace związane z przygotowaniem na mocy uchwały Rady Naukowej Archiwum PAN z 16.II.1979 wniosku zgłaszającego do nagrody Sekretarza Naukowego PAN "Przewodnik po zespołach i zbiorach Archiwum PAN" /Wrocław 1978/. Zabiegi te nie zostały uwieńczone powodzeniem.

VIII. S z k o l e n i e. W Archiwum odbywały cotygodniowe praktyki archiwalne kilkoosobowe grupy słuchaczy pomatualnego Studium Archiwistyki /łącznie 37 osób/; 5 słuchaczy tegoż studium przygotowało w Archiwum PAN swoje prace dyplomowe.

IX. Ł ą c z n o ś ć z z a g r a n i c ą. W dniach 2-8.IX delegacja Archiwum PAN w składzie: prof. dr Z.Kolankowski - przewodniczący, dr S.Chankowski i mgr E.Wasiak - członkowie, wzięła udział w V Konferencji Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych w Sofii. Prof. dr Z.Kolankowski przebywał w dniach 28.II - 4.III w Londynie na konferencji związanej z przygotowaniem do IX Międzynarodowego Kongresu Archiwów, w dniach 10-14.XII w Moskwie dla omówienia spraw związanych z realizacją uchwał wspomnianej konferencji w Sofii.

Przygotowano i przekazano do Archiwum Akademii Nauk ZSRR materiały do IV tomu wspólnego wydawnictwa "Bibliografii Archiwów Akademii Nauk krajów socjalistycznych" /dr S.Chankowski/.

W Archiwum PAN przebywało kilkoro badaczy i archiwistów z zagranicy: dr Csoka /Węgry/, dr Grimsted /USA/, prof. Lopez-Soria /Peru/, dr Salabaria /Kuba/, dr Woelderlinsk /Holandia/, dr Żółtowska /USA/. Na stażach archiwalnych przebywali: L.N.Kiselowa i dr N.M.Mitriakowa z Archiwum AN ZSRR /14-28.V/ oraz P.T.Swiraczew z Archiwum Bułgarskiej A.N. /1-30.X/.

X. W s p ó ł p r a c a z p l a c ó w k a m i P A N i i n n y m i i n s t y t u c j a m i obejmowała m.in. Biblioteki PAN w Warszawie i innych miastach, Ośrodek Informacji Naukowej PAN, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN, Instytut Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, Instytut Historii PAN, Koło ZBOWiD przy PAN, Naczelna Dyrekcja Archi-

wów Państwowych, Centrum Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej, Muzeum Historyczne m.st. Warszawy, Muzeum Marii Skłodowskiej-Curie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu.

We współpracy z tymi instytucjami brali udział w różnym zakresie pracownicy Archiwum, a zwłaszcza prof. dr Z. Kolanowski jako członek kilku rad naukowych i przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej dla dyplomowanych pracowników dokumentacji naukowej.

XI. Prace indywidualne pracowników Archiwum dotyczyły głównie historii nauki i kultury polskiej i w dużej mierze zmierzały do uzyskania wyższych stopni naukowych. Badania prowadziła większość pracowników. Szczegółowe zestawienie prowadzonych prac i publikacji podaje załącznik 2.

Oddział Archiwum PAN w Krakowie

I. Sprawy ogólne

A. Organizacyjne

Obsada Oddziału składała się nadal z 3 osób. Nie zmniejszyła się ona od 7 lat, co wobec przyrostu zasobu powodowało duże trudności. Mimo starań popartych przez władze Oddziału PAN w Krakowie i Komitet Zakładowy PZPR nie udało się w 1979 r. uzyskać żadnego nowego etatu.

B. Lokalne

Trudne warunki działalności Oddziału nie uległy poprawie. Mimo starań czynionych przez władze Oddziału PAN w Krakowie prace remontowe w budynku przy ul. św. Jana 26 /przeznaczonym niemal w całości na siedzibę Oddziału Archiwum PAN/, przebiegały nadal powoli. Doprowadzono do zaawansowania prac wykończeniowych budynku i uzyskano zapewnienie, że remont budynku zostanie ostatecznie zakończony w III kwartale 1980 r. Zaistniały więc możliwości przeprowadzenia się Oddziału w roku 1980 do nowej siedziby, która zapewni lepsze warunki pracy i przechowywania zbiorów. Oddział poczynił także zabiegi, aby przed zakończeniem remontu zostały wykonane regały metalowe i drewniane oraz część nietypowego wyposażenia nowych pomieszczeń Archiwum.

Obecne pomieszczenie, mimo ograniczenia przez Oddział przyjmowania materiałów archiwalnych, jest już wypełnione w stopniu utrudniającym dostęp do zbiorów i rozmieszczenie tych materiałów, których przyjęcie do Archiwum jest niezbędne. Stare drewniane i zagrzyblone stropy w pomieszczeniu magazynowym są obciążone do granic wytrzymałości.

II. Z a s ó b Oddziału powiększył się o około 35 mb., z czego ok. 9,50 mb. stanowią materiały kancelaryjne, zaś ok. 25,50 mb. spuścizny archiwalne. Wykaz nabytków podaje załącznik 1.

III. Naukowo-techniczne opracowanie materiałów archiwalnych

Zakończono porządkowanie materiałów W.Demetrykiewicza i przygotowano ich inwentarz do publikacji w "Biuletynie Archiwum PAN". Kontynuowano prace nad ostatecznym uporządkowaniem spuścizny J.Pileckiego, przeprowadzając systematyzację jednostek. Przeprowadzono wstępne porządkowanie i sporządzone spisy tymczasowe nowo pozyskanych materiałów W.Bereźniewicza, F.Biedy, S.Schmidta, W.Semkowicza i A.Vetulaniego oraz pozostałej części obszernej spuścizny K.Nitscha /I część tej spuścizny nabyta została w 1978 r./. Okazowe materiały ze spuścizn W.Semkowicza, A.Vetulaniego i K.Nitscha przygotowano i przesłano do Archiwum PAN w Warszawie na Komisję Oceny Zakupów.

Wytypowano do wybrakowania części materiałów kancelaryjnych kategorii "B", których spis zatwierdzony został przez Komisję Brakowania Akt w Archiwum PAN w Warszawie. Z powodu trudności transportowych pozostają one nadal w lokalu Oddziału.

Kontynuowano laminowanie /220 kart/ najcenniejszych części akt PAU. Dla zabezpieczenia akt przed kurzem i uszkodzeniami część ich umieszczono /materiały K.Nitscha/ w 110 pudłach ochronnych.

IV. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

Ze zbiorów Oddziału skorzystało na miejscu 55 czytelników /w tym 3 z zagranicy/. Opracowano 46 kwerend, 4 razy

wypożyczano materiały własne na zewnątrz - w tym 3 razy na wystawę: "Mikroskop w badaniach przyrodniczych w Krakowie" /Museum U.J./, "Narodziny Muzeum" /z okazji 100-lecia Muzeum Narodowego w Krakowie/ oraz "Uniwersytet Jagielloński w latach okupacji hitlerowskiej /1939-1945/".

V. Opieka nad narastającym zasobem archiwalnym

Przeprowadzono 12 wizytacji w placówkach PAN w Krakowie oraz w Komisjach Prezydium i Zarządu Oddziału PAN, zapoznając się ze stanem i warunkami przechowywania akt oraz prowadzenia kancelarii. Udzielono także odpowiednich konsultacji.

VI. Biblioteka podręczna

Księgozbiór wzrósł o 100 vol. /w tym 7 stanowi depozyt Archiwum PAN w Warszawie/. Przeprowadzono skontrum księgozbioru, którego stan na 31.XII.1979 r. wynosił 1477 vol.

VII. Zebrania i posiedzenia naukowe

Dyrektor Archiwum prof. dr Z.Kolankowski wraz z dr K.Krzosem i mgr J.Igielskim wizytował Oddział w dniach 2, 3.IV i przeprowadził rozmowę z Sekretarzem Naukowym Oddziału PAN prof. dr R.Neyem oraz sekretarzem ZO PZPR prof. R.Reinfusem, zapoznał się ze stanem prac remontowych i planem ich dalszej realizacji, który przedstawił wicedyrektor Zarządu Oddziału mgr M.Żądło.

Kierownik Oddziału mgr J. Poradzisz trzykrotnie wyjechał do Warszawy dla wzięcia udziału w posiedzeniach Kolegium Archiwum PAN i omówienia spraw Oddziału.

VIII. Współpraca z innymi instytucjami

Nadal pomyślnie rozwijała się współpraca z krakowskimi placówkami PAN zwłaszcza z Zarządem Oddziału PAN i Biblioteką PAN.

IX. Kontakty zagraniczne

W Oddziale przebywał w październiku dr P.T. Swiraczew z Archiwum Bułgarskiej Akademii Nauk.

Oddział Archiwum PAN w Poznaniu

I. Sprawy ogólne

A. Organizacyjne

Obsadę personelu Oddziału stanowiły nadal 3 osoby na pełnych etatach i 1 osoba zatrudniona w niepełnym wymiarze godzin. Zatrudniona czasowo od 1.XII.1978 na etacie archiwisty ob. Iwona Wojciechowska /na miejsce mgr Marii Adamczewskiej-Jackowiak, korzystającej z urlopu macierzyńskiego/ rozpoczęła studia, w związku z czym z dniem 30.VI.1979 r. odeszła z Archiwum. Na jej miejsce od 1.IX.1979 r. zatrudniony został w charakterze stażysty absolwent archiwisty-

ki Uniwersytetu M.Kopernika w Toruniu mgr Tomasz Dymaczewski.

7.V wizytowali Oddział dr K.Krzos i mgr J.A.Igielski.

14.XI przebywała w Oddziale mgr H.Dymnicka-Wołoszynska.

B. Lokalne

Lokal Oddziału pozostawał bez zmian, nadal odczuwa się brak powierzchni magazynowej. Zabiegi o powiększenie lokalu nie dały rezultatu. Prowadzono jedynie wymianę opinii z Oddziałem PAN w Poznaniu i Wydziałem I PAN w sprawie ulokowania w przyszłości Archiwum w przewidywanym Centrum Nauk Społecznych.

II. Zasób Oddziału powiększył się o ok. 4,60 mb. wyłącznie materiałów pochodzenia prywatnego, uzyskanych w formie darów, zakupów i depozytów i osiągnął stan ok. 133,30 mb. Wykaz nabytków podaje załącznik 1.

III. Naukowo-techniczne opracowanie materiałów archiwalnych

Rozpoczęto prace porządkowe nad spuściznami S.GlIXELego /chemia/ i W.KOWALENKI /historia, archeologia/. Kontynuowano inwentaryzację materiałów K.KACZMARCZYKA, wykonując jednocześnie indeks korespondentów. Uporządkowano przewoźniczo część materiałów S.VRTEL-WIERCZYŃSKIEGO w związku z koniecznością ich udostępnienia w Archiwum PAN w Warszawie. Zinwentaryzowano fragment materiałów S.HELSTYŃSKIEGO - mianowicie spuściznę Stanisławy Przybyszewskiej oraz kontynu-

wano bieżącą kartotekę ewidencję "Helsztynianów". Układano chronologicznie korespondencję R. Pollaka. Zmeliowano ewidencję materiałów S. Kozierowskiego zgodnie ze wskazówkami Komisji Metodycznej Archiwum PAN. Zakończono opracowywanie kartoteki korespondentów do 21 zespołów zinwentaryzowanych do końca 1978 r. łącznie /ok. 1200 kart/. Przeprowadzono korektę opracowanego w latach poprzednich spisu haseł do materiałów Wielkopolskiego Słownika Biograficznego. Nadal prowadzono teczki biograficzne i zagadnieniowe, uzupełniając je wycinkami z bieżącej prasy regionalnej.

IV. Opieka nad narastającym zasobem archiwalnym

Przeprowadzono 8 wizytacji kancelarii placówek PAN oraz udzielono 2 konsultacji w sprawie prowadzenia kancelarii i opracowania wykazu akt. Zatwierdzono, po konsultacji z Archiwum PAN w Warszawie wykaz akt Instytutu Genetyki Roślin PAN w Poznaniu.

V. Zbiór mikrofilmów powiększył się o 3 szpule /pozytywy/ uzupełniające "Helsztyniana" ze zbiorów Ossolineum - przekazane przez Archiwum PAN w Warszawie.

VI. Biblioteka podręczna Oddziału powiększyła się o 94 vol. /32 vol. wydawnictw zwartych i 62 ciągłych/, osiągając stan 1596 vol. /639 vol. wydawnictw zwartych i 957 - ciągłych/.

VII. Udostępnianie i popularyzacja zasobu

W pracowni naukowej zanotowano 70 odwiedzin, udostępniając 201 jednostek archiwalnych, 55 ksiątek i 6 szpul mikrofilmów. Opracowano 10 kwerend pisemnych oraz kilkanaście razy udzielono informacji ustnych lub telefonicznych dotyczących zasobu Oddziału. Pięciokrotnie wypożyczano materiały Oddziału na zewnątrz. 1 raz wypożyczono materiały z Archiwum PAN w Warszawie.

Z okazji V Tygodnia Archiwów zorganizowano w dniach 3-17.XII w 2 gablotach /udostępnionych przez Oddział PAN/ pokaz materiałów archiwalnych, głównie ze zbiorów Archiwum PAN w Warszawie oraz jego wydawnictwa. Przygotowano do druku w "Biuletynie Archiwum PAN" inwentarz materiałów B. Niklewskiego, opracowany przez mgr M. Jackowiak.

VIII. Zebrania i posiedzenia naukowe

Pracownicy Oddziału uczestniczyli w niektórych zebraniach naukowych w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Poznaniu, brali też udział w zorganizowanej 15.XI przez to Archiwum sesji naukowej z okazji V Tygodnia Archiwów i w otwarciu wystaw okolicznościowych /15 i 21.XI/. Kierowniczka Oddziału dr A. Marciniak uczestniczyła w sesjach Oddziału PAN oraz w uroczystościach 150-lecia Biblioteki im. E. Raczyńskiego /3-4.V/. Czterokrotnie brała udział w posiedzeniu Kolegium Archiwum PAN w Warszawie.

IX. Współpraca z innymi instytucjami

Utrzymywano nadal bliskie kontakty z Oddziałem PAN w Poznaniu, Archiwum Państwowym, Archiwum Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, Biblioteką Kórnicką PAN, Biblioteką Poznańskie-go Towarzystwa Przyjaciół Nauk i innymi bibliotekami naukowymi, Ośrodkiem Informacji Naukowej PAN, Ekspozyturą Poznańską ORPAN, Stowarzyszeniem Archiwistów Polskich.

X. Kontakty zagraniczne

W dniach 16-19.V przebywały w Oddziale dr L.N.Kisielowa, dr M.N.Mitriakowa z Archiwum Akademii Nauk ZSRR. W dniach 21-23.X gościł dr P.T.Swiraczew z Archiwum Bułgarskiej Akademii Nauk. Goście zapoznali się ze zbiorami Oddziału oraz zwiedzili niektóre inne instytucje naukowe i kulturalne w Poznaniu i okolicy.

Oddział Archiwum PAN w Zabrzu

I. Sprawy ogólne

A. Organizacyjne

Począwszy od II kwartału 1979 r. obsadę Oddziału stanowią ponownie 2 osoby na pełnych etatach. Na zwolniony od 1.I.1979 r. etat młodszego archiwisty przyjęta została z dniem 17.IV.1979 r. studentka IV roku, obecnie absolwentka

Uniwersytetu Śląskiego mgr M.Konopka. Zatrudnienie nowej osoby wymagało poświęcenia znacznego czasu na wprowadzenie jej w problematykę pracy Oddziału.

W dniu 13.II wizytował Oddział prof. dr Z.Kolankowski wraz z mgr J.A.Igielskim i dr K.Krzosem. Mgr J.A.Igielski przebywał ponownie w Oddziale 12 i 13.VI, pod jego przewodnictwem odbył się spis z natury środków trwałych i przedmiotów nietrwałych znajdujących się w Oddziale.

B. Sprawy lokalowe pozostawały bez zmian. Oddział nadal wynajmuje w budynku należącym do Huty "Zabrze" 6 pokoi, z których 1, o powierzchni 17,5 m², wypożycza przedsiębiorstwu "Transgór". Przedsiębiorstwo to, użytkujące pozostałe pomieszczenia budynku, administruje nim i zapewnia jego ochronę oraz prawidłowe funkcjonowanie wszystkich instalacji.

Przeprowadzona 8.VI przez przedstawicieli Komendy Rejonowej Straży Pożarnej w Zabrzu kontrola stanu ochrony przeciwpożarowej stwierdziła prawidłowe zabezpieczenie pod tym względem pomieszczeń Oddziału.

Przed świętem 1 Maja spowodowano pomalowanie zewnętrznych ram okiennych w Oddziale.

II. Zasób

W związku z koniecznością przyuczenia nowej pracowniczki więcej czasu poświęcono opracowaniu zgromadzonych materiałów archiwalnych. M.in. z tego powodu zasób powiększył się jedynie o niewielką ilość materiałów /2,20 mb./przekaza-

nych przez Oddział PAN we Wrocławiu. Komisja Oceny Zakupów nabyła dla Oddziału 1 spuściznę /sob. załącznik 1/.

III. Naukowo - techniczne opracowanie materiałów archiwalnych

Sporządzono uzupełnienie spisu materiałów wydzielonych z akt b. Centrum Badań Naukowych w woj. katowickim przeznaczonych do wybrakowania /72 pozycje/. Uporządkowano i zinventaryzowano spuściznę A.Schimitska. Opracowano inwentarz ciągły materiałów S.Kossutha, który przeznaczony został do publikacji w 22 nr "Biuletynu Archiwum PAN".

Nadzorowano pracę nad uporządkowaniem i brakowaniem materiałów archiwalnych w Zakładzie Antropologii PAN we Wrocławiu. Spis akt wybrakowanych obejmuje 87 pozycji. Dokonano lustracji uporządkowanego zasobu akt w Instytucie Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN we Wrocławiu i ekspertyzy materiałów wydzielonych podczas prac porządkowych. Przygotowano do wybrakowania akta w komórkach organizacyjnych Oddziału PAN we Wrocławiu i w Katowicach.

Kontynuowano zabezpieczenie przed nadmiernym zapyleciem materiałów własnych oraz owijanie ich papierem.

IV. W ramach opieki nad narastającym zasobem archiwalnym przeprowadzono 6 wizytacji /2 w Oddziale PAN w Katowicach, 4 w placówkach PAN we Wrocławiu/. W Zakładzie Problemów Organizacji i Zarządzania PAN w Bytomiu udzielono konsultacji w zakresie prowadzenia kancelarii systemem bezdziennikowym, opracowania in-

strukcji kancelaryjnej i wykazu akt, zorganizowania archiwum zakładowego.

V. Biblioteka podręczna Oddziału powiększyła się o 70 vol. /w tym 2 zakupy, 15 wydzielonych ze spuścizn, 53 przekazanych przez Archiwum PAN w Warszawie i Oddziały PAN w Katowicach i we Wrocławiu/, osiągając stan 275 vol. druków zwartych, czasopism i wydawnictw seryjnych.

VI. Udostępnianie zasobu

Odnotowano dwukrotne odwiedziny osób korzystających ze zbiorów Oddziału oraz załatwiono kilka kwerend telefonicznych i ustnych na miejscu.

VI. Zebrania

Kierownik Oddziału mgr P.Porwoł czterokrotnie brał udział w posiedzeniach Kolegium Archiwum PAN w Warszawie, 5 razy był zapraszany na zebrania naukowe w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Katowicach; brał też udział w zebraniu Oddziału Stowarzyszenia Archiwistów Polskich w Katowicach.

VIII. Współpraca z innymi instytucjami

Oddział blisko współpracował z Oddziałem PAN w Katowicach, Wojewódzkim Archiwum Państwowym i Biblioteką Śląską.

Załącznik 1

Nabytki Archiwum PAN w 1979 r.

W a r s z a w a

Dział II

Akta PAN na podstawie 22 spisów zdawczo-odbiorczych

ok. 59,26 mb.

Dział III

Materiały pochodzenia prywatnego

1. Juliana Bondera /mechanika/ ok. 0,50 mb.
 2. Bronisława Chlebowskiego /historia literatury/ ok. 0,01 mb.
 3. Ireny Kopytowskiej /pamiętniki pedagoga z lat 1939-1950/ ok. 0,05 mb.
 4. Mariana Morelowskiego /historia sztuki/ ok. 2,80 mb.
 5. Antoniego Przesmyckiego /2 dyplomy pergaminowe/ ok. 0,01 mb.
 6. Lecha Ratajskiego /geografia/ ok. 0,93 mb.
 7. Jakuba Sawickiego /historia państwa i prawa/ ok. 7,61 mb.
 8. Juliana Smulikowskiego /pedagogika/ ok. 0,17 mb.
 9. Wojciecha Świątosławskiego /chemia/ ok. 0,22 mb.
- Pozycje 1, 3, 6, 8, 9 - dary, pozycja 4 - przekazanie, pozycje 2, 5, 7 - zakupy.

Materiały dodatkowe, uzupełniającezbiory już posiadane

1. Michała Kossakowskiego /2 tomy "Dziariusza"/ ok. 0,08 mb.
 2. Rudolfa Krzywca /dydaktyka sztuk plastycznych/ ok. 0,01 mb.
 3. Ananiasza Rojeckiego /klimatologia/ ok. 0,11 mb.
 4. Stanisława Srokowskiego /geografia, materiały żony, Marii, dotyczące działalności społecznej/ ok. 0,30 mb.
 5. Stanisława Tołwińskiego /spółdzielczość/ ok. 1,02 mb.
 6. Feliksa Woytkowskiego /eksplorator peruwiański/ ok. 0,06 mb.
- Pozycja 1 - przekazanie, pozycje 2-6 - dary.

K r a k ó w

Dział I

Drobny fragment akt Komisji Fizjograficznej Akademii Umiejętności z lat 1883-1911

ok. 0,02 mb.

Dział II

Akta placówek i komórek PAN

ok. 9,45 mb.

Dział III

Materiały pochodzenia prywatnego

1. Wincentego Bereśniewicza /hodowla roślin/ ok. 0,25 mb.

2. Franciszka Biedy /geologia/	ok. 3,00 mb.
3. Antoniego Morawieckiego /geologia/	ok. 0,12 mb.
4. Władysława Semkowicza /nauki pomoc-
nicze historii/	ok. 2,80 mb.
5. Franciszka Uhorczaaka /geografia/	ok. 4,20 mb.
6. Adama Vetulaniego /historia prawa/	ok. 4,50 mb.
- Pozycja 5 - dar, pozycje 1-4 i 6 - zakupy.

Materiały dodatkowe /uzupełniające zbiory już posiadane/

1. Jadwigi Dianni /historia matematyki/	ok. 0,02 mb.
2. Walerego Goetla /geologia, zoologia/	ok. 0,02 mb.
3. Ludwika Kowalskiego /hydrogeologia,
górnictwo/	ok. 0,02 mb.
4. Kazimierza Nitscha /językoznawstwo/	ok. 9,15 mb.
5. Stefana Schmidta /ekonomia/	ok. 1,40 mb.
- Pozycje 1-4 - zakupy, pozycja 5 - przekazanie.

P o z n a ń

Dział III

Materiały pochodzenia prywatnego

1. Witolda Maisla /historia prawa/	ok. 1,00 mb.
2. Stanisława Prosińskiego /chemia
drewna/	ok. 2,80 mb.
3. Czesława Skopowskiego /archiwistyka/	ok. 0,60 mb.
- Pozycja 1 - depozyt, pozycje 2 i 3 - zakupy.

Materiały dodatkowe/uzupełniające zbiory już posiadane/

1. Stanisława Helastyńskiego /filologia/ - dar	ok. 0,20 mb.

Z a b r z e

Dział II

- Materiały Oddziału PAN we Wrocławiu dotyczące sesji poświęconych prof. H.Steinhausowi i B.Knasterowi
	ok. 0,20 mb.

Dział III

Materiały pochodzenia prywatnego

1. Jana Wierzbickiego /rolnictwo/ - zakup	ok. 2,00 mb.

Załącznik 2

Zestawienie indywidualnych prac naukowych i innych dokonanych przez pracowników etatowych Archiwum PAN /według danych dostarczonych przez zainteresowanych/

W a r s z a w a

S t a n i s ł a w C h a n k o w s k i

Zbierał materiały do rozprawy habilitacyjnej na temat dziejów Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu, w związku

z czym przebywał miesiąc w Paryżu, korzystając ze stypendium École des Hautes Études en Sciences Sociales.

Opublikował: Nabytki Archiwum PAN w 1978 r. "Kwartalnik Historii Nauki i Techniki" R.24: 1979, z.3-4, s.687-692.

Jadwiga Czarnocka

Pełniła funkcję skarbnika Pracowniczej Kasy Pożyczkowo-Zapomogowej przy Radzie Zakładowej ZNP przy OIN PAN i Archiwum PAN.

Hanna Dymnicka-Wołoszyńska

Kontynuowała pracę nad rozprawą doktorską pt. "Sejm Boni Ordinis" 1748 r. pod kierunkiem prof. dr A.Zahorskiego.

Opublikowała: Z pierwszych lat działalności Archiwum PAN. "Biuletyn Archiwum PAN" nr 21: 1978 /wyd.1979/, s.7-37. Życiorysy Aleksandra, Antoniego i Franciszka Maksymiliana Ossolińskich, "Polski Słownik Biograficzny" t.24: 1979, z.2, s.388-395 oraz Antoniego Kazimierza Ostrowskiego - tamże, z.3, s.540-546.

Jan Andrzej Igielski

Był członkiem Społecznej Komisji Mieszkaniowej przy Radzie Zakładowej ZNP przy OIN PAN i Archiwum PAN.

Był członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Archiwistów Polskich oraz uczestniczył w pracach redakcyjnych biuletynu SAP "Archiwista".

Uczestniczył w seminarium prof. dr Z.Kolankowskiego z zakresu informacji naukowej w Archiwach. Opracował I wersję

rozprawy doktorskiej na temat "Użytkownicy materiałów archiwalnych i zarys ich potrzeb informacyjnych".

Opracował na IX Międzynarodowy Kongres Archiwów w Londynie komunikat o badaniu potrzeb informacyjnych użytkowników materiałów archiwalnych w Polsce.

Opublikował: Potrzeby informacyjne indywidualnych użytkowników dokumentacji archiwalnej. Zakres i metody badań. "Archiwista" 1979, nr 1/2, s.25-34.

Zygmunt Kolankowski

Przewodniczył Komisji Egzaminacyjnej dla Dyplomowanych Pracowników Dokumentacji Naukowej. Był zastępcą rzecznika dyscyplinarnego Wyższej Komisji Dyscyplinarnej dla Pracowników Naukowo-Badawczych PAN.

Prowadził seminarium z zakresu zagadnień informacji w Archiwach. Współpracował w kierownictwie seminarium doktorskiego Zakładu Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

Współpracował z Kołem Związku Bojowników o Wolność i Demokrację przy PAN, jako wiceprzewodniczący jego Zarządu.

Pełnił funkcję przewodniczącego Zarządu Głównego Stowarzyszenia Archiwistów Polskich.

Brał udział w pracach Komitetu Redakcyjnego Słownika Biograficznego Archiwistów Polskich. Był redaktorem "Archiwisty", członkiem Komitetu Redakcyjnego "Archeionu" i Rady Redakcyjnej "Rocznika Biblioteki Narodowej".

Był członkiem Komitetu Organizacyjnego I Międzynarodowego Tygodnia Archiwów i V Tygodnia Archiwów Polskich, m.in.

brał udział w sesji naukowej z okazji 60-lecia polskiej służby archiwalnej /łódź 9-10.XI/, wchodził w skład delegacji archiwistów przyjętej 3.XII przez Przewodniczącego Rady Państwa prof. H.Jabłońskiego.

Na sesji centralnej V Tygodnia Archiwów w Warszawie 6.XII wygłosił referat pt. "Treści ideowo-wychowawcze w spuściznach archiwalnych uczonych polskich".

Przetłumaczył artykuł G.Rozsa na temat informacji w naukach społecznych /nie publikowane/.

Złożył do publikacji w "Biuletynie Archiwum PAN" przegląd 20-letniej działalności "Biuletynu" i referat wygłoszony na V Konferencji Archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych pt. "Gromadzenie materiałów archiwalnych w Archiwum Polskiej Akademii Nauk".

Opublikował: Międzynarodowa współpraca stowarzyszeń archiwistów, "Archiwista" R.15: 1979, nr 1-2/56-57/, s.20-24. Tłum.: H.Dahm, Stowarzyszenia archiwistów, tamże, s.3-19. Ukazała się też /opóźniona/ wersja angielska artykułu pt. Twenty five years of the operation of the Archives of the Polish Academy of Sciences w "The Review of the Polish Academy of Sciences" nr 3, 1978, s.65-71.

Kazimierz Krzos

Brał udział w cotygodniowych zebraniach naukowych Zakładu historii politycznej XIX i XX w. w Instytucie Historii PAN oraz /od września/ w seminarium prof. dr A.Zahorskiego, przygotowując się do podjęcia opracowania rozprawy habilitacyjnej na temat: "Elita władzy w Królestwie Polskim 1815-1830".

Opublikował: 1 recenzję w biuletynie "Archiwista" nr 3-4, 1979 oraz notę informacyjną o Archiwum Głównym Akt Dawnych do publikacji "Skarby kultury polskiej w AGAD" /Krajowa Agencja Wydawnicza/.

Józef Mizikowski

Pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Zakładowej ZNP przy OIN i Archiwum PAN.

Przygotował I wersję rozprawy doktorskiej pt. "Szkolnictwo wyższe Warszawy w latach 1915-1939" pod kierunkiem prof. dr M.M.Drozdowskiego.

Opublikował: "Materiały Natalii Gąsiorowskiej-Grabowskiej. "Biuletyn Archiwum PAN", nr 21: 1978, s.14-116.

Elżbieta Sztraj

Brała udział w zebraniach Pracowni Historii Organizacji Nauki Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN. Pełniła funkcję sekretarza Rady Zakładowej ZNP przy OIN i Archiwum PAN.

Przygotowała do druku opracowanie dokumentów dotyczących działalności S.Bryły w okresie okupacji do wydawnictwa "Materiały i dokumenty do dziejów nauki polskiej w czasie II wojny światowej 1939-1945", z.1.

Opublikowała: Materiały Władysława Abrahama, "Biuletyn Archiwum PAN", nr 21: 1978, s.41-54.

E w a W a s i a k

Pełniła funkcję męża zaufania w Archiwum PAN oraz p.o. przewodniczącej Rady Zakładowej ZNP przy OIN i Archiwum PAN.

M a r i a W r z o s k o w a

Pełniła funkcję członka zarządu Pracowniczej Kasy Pożyczkowo-Zapomogowej przy OIN i Archiwum PAN oraz funkcję łącznika Koła Stowarzyszenia Archiwistów Polskich przy Archiwum PAN.

Brała udział w sesji naukowej w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Olsztynie /4-5.V.1979/, gdzie wygłosiła komunikat pt. "Z działalności Stanisława Srokowskiego w świetle materiałów jego spuścizny".

Opublikowała:

- 1/ Materiały Stefana Baleya, "Biuletyn Archiwum PAN", nr 21: 1978, s.55-93. Materiały Wincentego Stysia, tamże, s.117-153.
- 2/ Zbiór przepisów o postępowaniu z dokumentacją aktową w PAN, Warszawa 1979, s.68.

J o a n n a Z i m i ń s k a

Brała udział w zebraniach naukowych Pracowni Nauk Społecznych Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN.

Zbierała materiały do pracy habilitacyjnej o Tadeuszu Czackim.

H a l i n a Z u b a l o w a

Zbierała materiały do zamierzonej rozprawy habilitacyjnej na temat "Narastanie i gromadzenie źródeł do historii nauki XIX i XX w.".

J a n i n a Ż u r a w i c k a

Ukończyła przygotowywanie do publikacji I /próbego/ zeszytu "Wykazu Uczonych Polskich" /litera A-C/. Opracowała do tego wydawnictwa wytyczne, które w formie referatu przedstawiła na posiedzeniu Rady Naukowej Archiwum PAN 18.V.1979 r. W wyniku dyskusji opracowała wstęp do tego wydawnictwa.

Brała udział w zebraniach naukowych Pracowni Historii Nauki XIX w. Instytutu Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN, wygłosiła referat pt. J.K.Potocki - tłumacz i interpretator H.Spencera. Brała też udział w cotygodniowych zebraniach Pracowni Dziejów Warszawy Instytutu Historii PAN.

Oddała do druku:

- Rec.: Inteligencja polska pod zaborami /praca zbiorowa pod red. R.Czepulisa/ do "Dziejów Najnowszych".
- Rec.: W.Molik, Kształtowanie się inteligencji polskiej w W.Ks.Poznańskim 1840-1870 do "Kultury i Społeczeństwa".
- Biogramy do PSB: Edwarda Paszkowskiego i Józefa K.Potockiego.

Opracowała I część pracy: "Józefa K.Potockiego stosunek do teorii marksistowskiej", do wydawnictwa zbiorowego przygotowywanego przez Instytut Historii Nauki, Oświaty i Techniki PAN /pod red. prof. A.F.Grabskiego/.

Opublikowała:

- 1/ Jadwiga Sikorska, przełożona pensji warszawskiej, "Kultura i Społecze"stwo", 1978, nr 3-4.
- 2/ Biogram Władysława M. Olendzkiego, PSB, t. XXIII /z. 4/99/.
- 3/ Rec.: A. Słoniowa, Warszawska infrastruktura w II poł. XIX w., w: "Dzieje Najnowsze", 1979, nr 2.

Oddział w Krakowie

R i t a M a j k o w s k a

Opracowała ostateczną redakcję rozprawy doktorskiej na temat: "Władysław Łoziński - historyk sztuki i kultury - organizator i twórca 1883-1913" i przystąpiła do przepisywania na maszynie.

Opracowała też: "Korespondencję Mariana Sokołowskiego z Władysławem Łozińskim - z dziejów kontaktów ośrodka krakowskiego z lwowskimi historykami sztuki".

Złożyła do druku artykuł pt. "Włodzimierza Demetrykiewicza starania o reformę urzędów konserwatorskich w Galicji" oraz inwentarz materiałów W. Demetrykiewicza do "Biuletynu Archiwum PAN".

J a n P o r a d z i s z

Opracował wersję rozprawy doktorskiej na temat "Działalność polityczna konserwatystów krakowskich w okresie 1918-1935".

Przygotował do druku /wstęp i przypisy/ wspomnienia prof. Kazimierza Piwarskiego pt. "19 miesięcy w Dachau" do "Materiałów i dokumentów do dziejów nauki polskiej w czasie II wojny światowej", z. 1.

Opublikował: Konserwatyści o organizacji konserwatywnej /Memoriał senatora Mariana Sobolewskiego z roku 1931/, "Studia Historyczne" R. 23: 1979, z. 3, s. 467-497.

Oddział w Poznaniu

M a r i a A d a m c z e w s k a - J a c k o w i a k

Złożyła do publikacji, opatrzonego wstępem, inwentarz materiałów Bronisława Niklewskiego do "Biuletynu Archiwum PAN".

T o m a s z D y m a c z e w s k i

W październiku uzyskał nagrodę II stopnia w konkursie Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. A. Mickiewicza za pracę magisterską pt. "Próba unii kościołów na Rusi w latach 1434-1435" napisaną pod kierunkiem doc. dr hab. J. Krzyżanowskiej.

J a c e k L a t z k e

Kontynuował zbieranie materiałów do pracy doktorskiej pt. "Sędziów Ostroń - ze studiów nad możnowładztwem wielkopolskim w I połowie XV w." przygotowywanej pod kierunkiem prof. dr A. Gąsiorowskiego. Kontynuował kwerendę i opracował konspekt pracy.

Anna Marciniak

Na zebraniu Stowarzyszenia Archiwistów Polskich - Oddział w Poznaniu została wybrana na członka Zarządu oraz delegatką na Walny Zjazd Stowarzyszenia.

Złożyła do druku w PWN rozprawę doktorską pt. "Rola Tytusa i Jana Działyńskich w rozwoju ośrodka naukowego w Wielkopolsce" /10 arkuszy/.

Oddział w Zabrzu

Maria Konopka

W dniu 27.XI.1979 r. uzyskała na Uniwersytecie Śląskim stopień magistra historii za pracę pt. "Żywoć Stanisława Antoniego Szczuki /1632-1710/", napisaną pod kierunkiem prof. dr M.Komaszynskiego.

Paweł Porwoł

Uczestniczył w seminarium doktorskim prof. dr Z.Kolanowskiego.

Przygotował do druku:

- 1/ S.Majewskiego "Memoriał w sprawie jednolitej organizacji zawodu górniczego" z roku 1942 do wydawnictwa "Materiały i dokumenty do dziejów nauki polskiej w czasie II wojny światowej", z.1.

- 2/ Opatrzony wstępem inwentarz materiałów S.Kossutha - do "Biuletynu Archiwum PAN".

Opublikował: "Nie damy Niemcom Śląska"! Polski plakat w okresie powstań i plebiscytu /wspólnie z A.Domanińskim/.
"Dziennik Zachodni", nr 179 z 1979 r.

Inwentarze zespołów archiwalnych

ogłoszone w numerach 1-22 "Biuletynu Archiwum PAN"

/układ chronologiczny/

str.

Nr 1 /1959/

- Towarzystwo Naukowe Warszawskie 1907-1953 /H.Dymnicka/ 21 - 77

Nr 3 /1960/

- Materiały Aleksego Bachulskiego /M.Flis/ 33 - 39
- Materiały Stanisława Borowskiego /Z.K./ 44 - 48
- Materiały Olgierda Górki /M.Wrzoskova/ 50 - 61
- Materiały Stanisława Kętrzyńskiego /S.Chankowski/ 64 - 69
- Materiały Adama Kłodzińskiego /H.Dymnicka/ 69 - 71
- Materiały Jerzego Manteuffla /S.Chankowski/ 73 - 77
- Materiały Władysława Namysłowskiego /M.Wrzoskova/ 77 - 86
- Materiały Eugeniusza Przybyszewskiego /M.F./ 87 - 89
- Materiały Heleny Salskiej /S.Chankowski/ 89 - 93
- Materiały Adama Skałkowskiego /M.Wrzoskova/ 93 - 109

Nr 4 /1961/

- Materiały Wisławy Knapowskiej /H.Zubalowa/ 30 - 71
- Materiały Artura Śliwińskiego /S.Chankowski/ 72 - 126

Nr 5 /1962/

- Akta I Kongresu Nauki Polskiej /M.Wrzoskova/ 23 - 70

Nr 6 /1963/

- Akta Polskiego Towarzystwa Historycznego /H.Dymnicka - M.Wrzoskova/ 39 - 79
- Materiały Antoniego Wróblewskiego /J.Szajbel/ 80 - 127

Nr 7 /1964/

- Materiały Janusza Iwaszkiewicza /S.Chankowski/ 33 - 53
- Materiały Aleksandra Lednickiego /M.Wrzoskova/ 54 - 70
- Materiały Zygmunta Moczarskiego /Z.Wardęska/ 71 - 93
- Materiały Ludwika Skubiszewskiego /J.Szajbel/ 94 - 105

Nr 8 /1965/

- Materiały Tadeusza Mankowskiego /A.Kamiński/ 13 - 54
- Materiały Wiktora Ormickiego /O.Staroń/ 55 - 78
- Materiały Edwarda Schechta /A.Marciniak/ 79 - 102

Nr 9 /1966/

- Materiały Kazimierza Bassalika /S.Chankowski/ 35 - 54
- Materiały Ludwika Ręgorowicza /M.Wrzoskova/ 55 - 81
- Materiały Adama Szymańskiego /H.Obuchowska-Pysłowa/ 82 - 87

Nr 10 /1967/

- Materiały Wiktora Schramma /A.Marciniak/ 20 - 106

Nr 11 /1968/

- Akta Komisji Naukowej Obchodu Roku Mickiewicza PAN /1953-1956/ /H.Dymnicka/ 30 - 64
- Materiały Antoniego Artymiaka /S.Chankowski/ 65 - 85

- Materiały Ludwika Chmaja /R.W.Wołoszyński/	86 - 111
- Materiały Eugeniusza Dziewulskiego /A.Brachfogel/	112 - 120
- Materiały Władysława Dziewulskiego /M.Wrzoskowa/	121 - 148
Nr 12 /1969/	
- Materiały Witolda Chodziński /M.Wrzoskowa/	40 - 81
- Materiały Franciszka Czubalskiego /M.Wrzoskowa/	82 - 97
Nr 13 /1970/	
- Materiały Józefa Grodeckiego i Katarzyny Grodeckiej /M.Wrzoskowa/	26 - 84
- Materiały Stefana Rygla /S.Chankowski/	85 - 117
- Materiały Bożeny Stelmachowskiej /J.Szajbel/	118 - 161
Nr 14 /1971/	
- Materiały Joachima Metallmanna /R.Majkowska/	18 - 26
- Materiały Antoniego Peretiatkowicza /A.Marciniak/	27 - 66
- Materiały Tadeusza Strumiły /R.Wojciechowska/	67 - 105
- Materiały Zygmunta Zawirskiego /A.Woltanowski/	106 - 125
Nr 15 /1972/	
- Materiały Bronisława Dembińskiego /K.Dopierała/	11 - 71
- Materiały Włodzimierza Dzwonkowskiego /H.Dymnicka/	72 - 100
- Materiały Wiktora Hahna /M.Wrzoskowa/	101 - 182
Nr 16 /1973/	
- Materiały Ludwika Eckerta /M.Wrzoskowa/	26 - 52
- Materiały Tadeusza Kowalskiego /J.Poradzisz/	53 - 99

- Materiały Feliksa Kazimierza Terlikow- skiego /M.Adamczewska/	100 - 125
Nr 17 /1974/	
- Materiały Bronisława Pawłowskiego /H.Dymnicka-Wołoszyńska/	39 - 48
- Materiały Edmunda Jana Reymana /J.Mizikowski/	49 - 81
- Materiały Stanisława Tynca /M.Wrzoskowa/	82 - 125
Nr 18 /1975/	
- Materiały Stanisława Karwowskiego /J.Szajbel/	19 - 41
- Materiały Jerzego Landego /J.Mizikowski/	42 - 54
- Materiały Mariana Magdańskiego /E.Sztraj/	55 - 62
- Materiały Michała Rawity-Witanowskiego /H.Dymnicka-Wołoszyńska/	63 - 124
Nr 19 /1976/	
- Materiały Kazimierza Abgarowicza /M.Adamczewska/	24 - 35
- Materiały Aleksandra Kozikowskiego /A.Marciniak/	36 - 54
- Materiały Edwarda Lubicz-Niezabitowskiego /Z.Wardęska/	55 - 63
Nr 20 /1977/	
- Materiały Jana Dembowskiego /M.Wrzoskowa/	10 - 32
- Materiały Mariana Gieysztora /A.Brachfogel/	33 - 54
- Materiały Teodora Marchlewskiego /A.Brachfogel/	55 - 81
Nr 21 /1978/	
- Materiały Władysława Abrahama /Elżbieta Sztraj/	41 - 54
- Materiały Stefana Baleya /Maria Wrzoskowa/	55 - 93

- Materiały Natalii Gąsiorowskiej-Grabowskiej /Józef Mizikowski/ 94 - 116

- Materiały Wincentego Stysia /Maria Wrzowska/ 117 - 153

Nr 22 /1979/

- Materiały Włodzimierza Demetrykiewicza /Rita Majkowska/ 35 - 59

- Materiały Kazimierza Drewnowskiego /Elżbieta Sztraj/ 60 - 78

- Materiały Stanisława Kossutha /Paweł Porwoł/ 79 - 106

- Materiały Bronisława Niklewskiego /Maria Adamczewska-Jackowiak/ 107 - 144

Inwentarze zespołów archiwalnych

ogłoszone w numerach 1-22 "Biuletynu Archiwum PAN"

/w układzie alfabetycznym/

Nazwisko lub nazwa	Nr Biuletynu Archiwum PAN	Strony
Abgarowicz Kazimierz	19	24 - 35
Abraham Władysław	21	41 - 54
Artymiak Antoni	11	65 - 85
Bachulski Aleksy	3	33 - 39
Baley Stefan	21	55 - 93
Bassalik Kazimierz	9	35 - 54
Borowski Stanisław	3	44 - 48
Chmaj Ludwik	11	86 - 111
Chodźko Witold	12	40 - 81
Czubalski Franciszek	12	82 - 97
Dembiński Bronisław	15	11 - 71
Dembowski Jan	20	10 - 32
Demetrykiewicz Włodzimierz	22	35 - 59
Drewnowski Kazimierz	22	60 - 78
Dziewulski Eugeniusz	11	112 - 120
Dziewulski Władysław	11	121 - 148
Dzwonkowski Włodzimierz	15	72 - 100
Eckert Ludwik	16	26 - 52
Gąsiorowska-Grabowska Natalia	21	94 - 116

Nazwisko lub nazwa	Nr Biuletynu Archiwum PAN	Strony
Gieysztor Marian	20	33 - 54
Górka Olgierd	3	50 - 61
Grodecki Józef	13	26 - 84
Hahn Wiktor	15	101 - 182
Iwaszkiewicz Janusz	7	33 - 53
Karwowski Stanisław	18	19 - 41
Kętrzyński Stanisław	3	64 - 69
Kłodziński Adam	3	69 - 71
Knapowska Wisława	4	31 - 71
Komisja Naukowa Obchodu Roku Mickiewicza PAN	11	30 - 64
Kossuth Stanisław	22	79 - 106
Kowalski Tadeusz	16	53 - 99
Kozikowski Aleksander	19	36 - 54
Lande Jerzy	18	42 - 54
Lednicki Aleksander	7	54 - 70
Lubicz-Niesabitowski Edward	19	55 - 63
Magdański Marian	18	55 - 62
Manteuffel Jerzy	3	73 - 77
Mankowski Tadeusz	8	13 - 54
Marchlewski Teodor	20	55 - 81
Metallman Joachim	14	18 - 26
Moczarski Zygmunt	7	71 - 93
Namysłowski Władysław	3	77 - 86
Niklewski Bronisław	22	107 - 144

Nazwisko lub nazwa	Nr Biuletynu Archiwum PAN	Strony
Ormicki Wiktor	8	55 - 78
Pawłowski Bronisław	17	39 - 48
Peretiatkowicz Antoni	14	27 - 66
Pierwszy Kongres Nauki Polskiej	5	23 - 70
Polskie Towarzystwo Historyczne	6	39 - 79
Przybyszewski Eugeniusz	3	86 - 89
Reyman Edmund Jan	17	49 - 81
Ręgorowicz Ludwik	9	55 - 81
Rygiel Stefan	13	85 - 117
Salska Helena	3	89 - 93
Schechtel Edward	8	79 - 96
Schramm Wiktor	10	20 - 106
Skalkowski Adam	3	93 - 109
Skubiszewski Ludwik	7	94 - 105
Stelmachowska Bożena	13	118 - 161
Stramillo Tadeusz	14	67 - 105
Stys Wincenty	21	117 - 153
Szymański Adam	9	82 - 87
Śliwiński Artur	4	72 - 126
Terlikowski Feliks	16	100 - 125
Towarzystwo Naukowe Warszawskie	1	21 - 77
Tync Stanisław	17	82 - 125
Witanowski Michał Rawita	18	63 - 124
Wróblewski Antoni	6	80 - 127
Zawirski Zygmunt	14	106 - 125

SPIS TREŚCI

	str.
Stanisław Chankowski: Materiały źródłowe do dzie- jów Muzeum Narodowego Polskiego w Rapper- swilu	3
Maria Wrzoscowa: Materiały Andrzeja Grodka	31
Hanna Dymnicka-Wołoszyńska: Materiały Janusza Woliń- skiego	102
Sprawozdanie Archiwum PAN za rok 1979	151
Inwentarze zespołów archiwalnych ogłoszone w nume- rach 1-22 "Biuletynu Archiwum PAN" /układ chronologiczny/	186
Toż /układ alfabetyczny/	191